

Analýza povědomí zaměstnanců Městského úřadu Holešov o protikorupčních opatřeních

Tereza Zapletalová

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza Zapletalová**
Osobní číslo: **M15104**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza povědomí zaměstnanců Městského úřadu Holešov o protikorupčních opatřeních**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky týkající se problematiky korupce a protikorupčních opatření.

II. Praktická část

- Analyzujte povědomí zaměstnanců Městského úřadu Holešov o korupci a protikorupčních opatřeních.
- Navrhněte řešení vedoucí ke zlepšení povědomí zaměstnanců Městského úřadu Holešov o dané problematice a zhodnoďte jejich dopady na rozpočet města.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. Korupce a úplatkářství. 1. vyd. Praha: Linde, 2011, 288 s. ISBN 978-80-7201-866-6.

MARTINEZ-VAZQUEZ, Jorge, Javier ARZE DEL GRANADO and Jameson BOEX. Fighting corruption in the public sector. 1st ed. Amsterdam: Elsevier, 2007, 272 s. ISBN 978-044-4529-749.

TAUCHEN, Jaromír a Karel SCHELLE. Korupce – včera a dnes: (sborník z kolokvia pořádaného Katedrou dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity a The European Society for History of Law). 1. vyd. Ostrava: Key, 2013, 224 s. ISBN 978-80-7418-177-1.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. David Kolumber, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **14. prosince 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2019**

Ve Zlíně dne 14. prosince 2018

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14.5.2019

Jméno a příjmení: TEREZA ZAPLETALOVÁ

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou korupce ve veřejné správě a nedostatečnou obeznámeností zaměstnanců ve veřejné správě s protikorupčními opatřeními. Hlavním cílem práce je zvýšit jejich informovanost o protikorupčních nástrojích a korupci všeobecně. Problém byl řešen pomocí průzkumu, který byl prováděn formou dotazníkového šetření na vybraném městském úřadu. Na základě poznatků jsou navržena doporučení, vedoucí ke zlepšení současného stavu. Práce podává ucelené informace o nežádoucím jevu jménem korupce a o možných způsobech jeho redukce.

Klíčová slova: korupce, protikorupční opatření, městský úřad, veřejná správa

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with issue of corruption in the public administration and insufficient familiarity of employee with anti-corruption measures. The main aim of this work is to increase their knowledge about anti-corruption measures and corruption generally. The problem had been solved by research, which was conducted by questionnaire survey in the chosen municipality. Based on the findings, recommendations for improvement of the current situation are suggested. The thesis provides comprehensive pieces of information about undesirable phenomenon called corruption and possible ways of its reduction.

Keywords: corruption, anti-corruption measures, municipality, public administration

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé práce JUDr. Davidovi Kolumberovi, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce, za cenné rady, věcné připomínky a ochotu spolupracovat.

Děkuji mé rodině za podporu a trpělivost během celého studia.

Dále bych chtěla poděkovat všem lidem, kteří obětovali svůj čas a poskytli mi informace potřebné pro zpracování mé práce.

MOTTO:

"Korupce je všude, - je to nemoc jako neštovice, mor nebo cholera. Vypukne-li takováto nemoc někde epidemicky, pověst státu utrpí jen tehdy, když se nečiní opatření, aby byla potlačena." (Naše doba, 1924, roč. 31, č. 4, s. 197)

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 FENOMÉN KORUPCE	14
1.1 TERMÍN „KORUPCE“ A SOUVISEJÍCÍ POJMY	14
1.2 ROZDĚLENÍ KORUPCE PODLE ROZSAHU	17
1.2.1 Malá korupce.....	17
1.2.2 Velká korupce	18
1.2.3 Ovládnutí státu	19
1.3 DOPADY KORUPCE.....	19
1.3.1 Ekonomické dopady.....	19
1.3.2 Neekonomické dopady.....	20
1.4 METODY MĚŘENÍ KORUPCE	21
1.4.1 Index vnímání korupce (CPI).....	21
1.4.2 Index plátců úplatků (BPI).....	21
1.4.3 Globální barometr korupce (GCB).....	22
1.4.4 Další metody	22
2 PROTIKORUPČNÍ NÁSTROJE	23
2.1 TRESTNĚPRÁVNÍ NÁSTROJE V ČR.....	23
2.1.1 Trestní právo hmotné	23
2.1.2 Trestní právo procesní.....	25
2.2 PROTIKORUPČNÍ OPATŘENÍ ČR	26
2.2.1 Protikorupční opatření na národní úrovni - Česká republika	26
2.2.2 Protikorupční opatření na krajské úrovni - Zlínský kraj	29
2.2.3 Protikorupční opatření na municipální úrovni - Holešov.....	31
2.3 MOŽNOSTI OHLÁŠENÍ KORUPCE V ČR	32
2.3.1 Právní a protikorupční poradny.....	32
2.3.2 Protikorupční linky a jiné.....	32
2.4 VISEGRÁDSKÁ SKUPINA	33
2.4.1 Zapojení V4 v mezinárodních organizacích	33
2.4.2 Institucionální rámec Maďarska, Polska a Slovenska v oblasti korupce	34
2.4.3 Spolupráce V4 v oblasti protikorupční politiky	35
3 KORUPCE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	36
3.1 SOUČASNÝ STAV KORUPCE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ A V ZEMÍCH V4	36
3.2 ETICKÝ KODEX ÚŘEDNÍKŮ A ZAMĚSTNANCŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY	38
3.2.1 Funkce etického kodexu.....	39
3.3 DOBRÁ SPRÁVA A PRINCIPY DOBRÉ VEŘEJNÉ SPRÁVY	39
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
4 CHARAKTERISTIKA MĚSTSKÉHO ÚŘADU V HOLEŠOVĚ	42
4.1 POVINNOSTI ÚŘEDNÍKŮ	42
4.2 ORGANIZAČNÍ ŘÁD.....	44
4.2.1 Organizační struktura	44

4.3	PRACOVNÍ ŘÁD.....	44
4.4	KODEX ETIKY ZAMĚSTNANCŮ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ.....	45
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	46
5.1	CÍLE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ A HYPOTÉZY	46
5.2	CHARAKTERISTIKA DOTAZOVANÝCH	47
5.3	VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ	49
6	NÁVRHY A DOPORUČENÍ MĚSTSKÉMU ÚŘADU	65
6.1	OPATŘENÍ I – ŠKOLENÍ A VYČÍSLENÍ PŘEDPOKLÁDANÝCH NÁKLADŮ NA JEHO REALIZACI	65
6.2	OPATŘENÍ II - E-LEARNING KURZ A VYČÍSLENÍ PŘEDPOKLÁDANÝCH NÁKLADŮ NA JEHO REALIZACI.....	66
6.3	OPATŘENÍ III - PROTİKORUPČNÍ BROŽURA	66
6.3.1	Vyčíslení předpokládaných nákladů na brožuru	66
6.3.2	Východiska při zpracování obsahové náplně brožury	67
6.4	ANALÝZA MOŽNÝCH RIZIK	70
6.5	ZHODNOCENÍ DOPADŮ NAVRŽENÝCH OPATŘENÍ NA ROZPOČET MĚSTA.....	70
6.5.1	Financování vzdělávacích aktivit	71
6.5.2	Vybrané položky rozpočtu	72
6.5.3	Veřejná soutěž	72
6.6	SHRnutí NÁVRHOVÉ ČÁSTI	72
	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	75
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	84
	SEZNAM OBRÁZKŮ	85
	SEZNAM TABULEK.....	87
	SEZNAM PŘÍLOH.....	88

ÚVOD

Problematika korupce bezesporu byla, je a bude stále aktuální, i když mnozí jí nepřikládají dostatečně velký význam. Je důležité si uvědomit, že tento jev je ve značné míře v České republice rozšířen, a od počátku nového století má rostoucí tendenci. Vezme-li se v úvahu celkový počet osob v České republice, u kterých vzniklo podezření na korupční jednání, a následně byli obviněni ze spáchání trestného činu úzce souvisejícího s korupcí, znatelně nižší počet osob byl pravomocně odsouzen. Zkoumaná problematika korupce je kuriózní a významná i právě proto, že velmi malé množství těchto případů, skončí nakonec odsouzením. Je tomu tak i z toho důvodu, že se korupce projevuje vysokou latencí, a proto je velmi obtížné korupční jednání v moderní společnosti odhalit.

V současné době je značná všudypřítomnost tohoto jevu. Fenomén korupce se v současné době vyskytuje téměř ve všech státech světa a napříč celou veřejnou správou. Mezi projevy korupce můžeme zařadit zneužívání pravomoci úřední osoby, nebo maření úkolu úřední osoby z nedbalosti. Korupce se objevuje také ve formě podplácení, přijímání úplatků, nepřímého úplatkářství, vydírání nebo zastrasování, v neposlední řadě zde patří také protěžování známých. Nelze pochybovat o skutečnosti, že tato ožehavá záležitost patří k největším problémům společnosti, a proto je důležité snažit se ji i nadále řešit. Toto téma mě do značné míry zajímalo, jelikož i přes jeho negativní dopady na ekonomiku státu, ale i na společnost, bývá mnohdy přehlíženo a opomíjeno.

S otázkou korupce se pojí i snaha o její redukci formou zavedených protikorupčních opatření. Za nejvyužívanější a do jisté míry i účinný způsob prevence, nebo samotného postihu korupce a úplatkářství, můžeme v současné době považovat nejrůznější protikorupční nástroje, kterými se má bakalářská práce bude z velké části zabývat.

Za podstatný problém, který řeší tato práce, lze považovat informovanost zaměstnanců pracujících ve veřejném sektoru o současně využívaných protikorupčních prostředcích a nástrojích, která bývá často v této oblasti nedostatečná.

V souladu se zvoleným tématem jsem si rozdělila svou práci do několika kapitol. V teoretické části je objasněn termín korupce a s ním související pojmy, rozdělení korupce podle rozsahu a také ekonomické a neekonomické dopady korupce. Následovně jsou objasněny některé metody, kterými se měří úroveň korupce. Značná část práce se věnuje protikorupčním nástrojům. Nejdříve jsou představeny trestněprávní nástroje České republiky v boji proti korupci. Prosazovaná protikorupční opatření v České republice jsou v práci

přiblížena na národní, krajské i na municipální úrovni. Další část tvoří možnosti, kam je možné ohlásit korupci. Následující podkapitola se zaměřuje na země Visegrádu, protikorupční institucionální rámec a kooperaci států V4 v oblasti protikorupční politiky. Poslední kapitola teoretické části se zabývá současným stavem korupce ve veřejné správě, v zemích V4, etickým kodexem a principy dobré veřejné správy.

V praktické části je nejdříve charakterizována vybraná organizace, ve které proběhlo dotazníkové šetření. Dále jsou v práci stanoveny cíle, hypotézy a poté jsou prezentovány zjištěné výsledky uskutečněného dotazníkového šetření. Důležitost práce tkví i v navržení realizovatelných opatření, která přispějí k vyřešení tohoto problému. Tato opatření budou přínosem pro zaměstnance Městského úřadu v Holešově, jelikož povedou k nárůstu vědomostí zaměstnanců o této problematice. Problematikou je jak samotný fenomén korupce, tak zejména i nejrůznější opatření, kterými je možné se korupčnímu jednání bránit, nebo v ideálním případě se tomuto jevu absolutně vyvarovat. V neposlední řadě je v práci zpracována analýza možných rizik u jednotlivých opatření a jsou zde zhodnoceny dopady opatření na rozpočet města Holešov.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Bakalářská práce se zaměřuje na korupci ve veřejné správě a na opatření, kterými je možné se korupčnímu jednání předem vyvarovat a bránit jejímu dalšímu rozšíření ve společnosti. Bude zjišťována míra informovanosti o této problematice u zaměstnanců veřejné správy.

Hlavním cílem práce bude zvýšit povědomí zaměstnanců Městského úřadu Holešov o této problematice prostřednictvím navržených opatření.

Ke zjištění skutečné míry informovanosti zaměstnanců, bude využita jedna z metod empirického výzkumu, konkrétně se bude jednat o dotazníkové šetření. Tato metoda byla zvolena z toho důvodu, jelikož umožňuje v poměrně krátkém čase získat velké množství relevantních informací. Jelikož se tato práce soustředí na oblast veřejné správy, bude dotazníkové šetření prováděno na Městském úřadu v Holešově. Cílovou skupinou prováděného šetření budou zaměstnanci, kteří pracují na vybraném městském úřadu.

Při zpracování této práce využiji i další metody, kterými jsou analýza, syntéza a dedukce.

Analýza je proces, v rámci kterého dochází k rozboru komplikovanějšího celku na více elementárních částí. (ManagementMania.com, ©2011-2016)

Syntéza je proces skládání či sjednocování jednotlivých částí do nějakého celku. Deduktivní postup je využíván v případě kvantitativního výzkumu. (ManagementMania.com, ©2011-2016)

Prostřednictvím dedukce se usuzují nové závěry na základě obecně známých faktů nebo i předpokladů. (ManagementMania.com, ©2011-2016)

Cílem výzkumu je testování hypotéz, které budou stanoveny již před sestavením dotazníku. Jedná se o metodu statistické generalizace, která umožňuje ověřit věrohodnost předpokladů, týkajících se základního souboru, prostřednictvím využití výsledků šetření o souboru výběrovém. (Survio, ©2012-2018)

Nejprve v souvislosti s vybranou problematikou budou stanoveny 3 hypotézy, které následně po vyhodnocení dotazníkového šetření budou potvrzeny, nebo v opačném případě vyvráceny.

První stanovená hypotéza předpokládá, že více než nadpoloviční většina ze všech respondentů vnímá korupci jako závažný problém, který je potřeba řešit.

Druhá hypotéza hovoří o tom, že více než 50 % respondentů nezná současné protikorupční nástroje využívané na celostátní úrovni v České republice.

Poslední hypotéza předpokládá, že více než 50 % dotazovaných je toho názoru, že protikorupční opatření jsou důležitým nástrojem v boji proti korupci.

Dále bude využita metoda kvalitativního výzkumu za účelem obstarání dalších, pro práci relevantních informací. Jedná se o metodu rozhovoru, neboli interview, která si zakládá na přímém dotazování. V rámci individuálních rozhovorů, tazatel pokládá otázky jedinému respondentovi, bez přítomnosti jakékoliv další osoby. (Švarcová, 2005, s. 28)

Uskuteční se 2 individuální rozhovory, které budou realizovány nezávisle na sobě a otázky v nich pokládané budou naprosto odlišné.

Na základě zjištěných skutečností, budou navržena doporučující opatření, která přispějí k dosažení hlavního cíle stanoveného v této práci.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 FENOMÉN KORUPCE

Korupční jednání jsou obvykle velmi sofistikovaná. S nadsázkou lze říci, že korupce je řemeslo svého druhu, jenž má svá schémata, triky a postupy. Korupce je proto v řadě případů obtížně prokazatelná a těžce odhalitelná. (Vondráček, Havrda, 2013, s. 14) Podle Chmelíka (2003, s. 9) se stala korupce chorobou společnosti, která má zhoubné účinky.

Mínění o korupci Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí České republiky je takové: *„Korupce postihuje jak politiku, tak hospodářství i společnost. Je přítomna ve všech zemích světa. Svá korupční specifika mají země bohaté i chudé, rozlehlé i malé, vyznačuje se jimi každá oblast lidské činnosti.“* (Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí, ©2015)

1.1 Termín „korupce“ a související pojmy

U termínu korupce vycházíme z latinského výrazu *„corruptus“*, který znamená následek takového zlomu, jenž způsobuje, že dotyčný je přinucen ke změně postojů, zásad a názorů. Výraz se překládá např. jako mravně zvrácený, zkažený nebo podplacený. (Volejníková, 2007, s. 14)

Pojem korupce jako takový není v českém právním řádu jednoznačně definován. Existuje však obrovské množství definic, které se ho snaží alespoň z části vystihnout. (Kuchta, 2013, s. 73) Proto jsou zde vybrány pouze některé z nich.

Definice Korupce

Na korupci jako na deviantní chování nahlíží většina společenských vědců. Fenomén korupce charakterizuje americký politolog J. S. Nye (1969) jako: *„Chování, které se z důvodů dosahování soukromých (osobních, rodinných, úzce skupinových) finančních anebo statkových zisků odchyľuje od formálních povinností vyplývajících z veřejné role anebo přestupuje normy proti výkonu určitého typu soukromého vlivu.“* Jedná se o klasickou a nejrozšířenější definici korupce. (Frič, 1999, s. 13-14)

Nevládní nezisková organizace TI definuje korupci jako: *„Zneužití svěřených pravomocí za účelem získání nezaslouženého osobního (soukromého) prospěchu.“* (TI, ©2014)

S korupcí souvisí i několik dalších pojmů, které je důležité neopomenout.

Úplatkářství

Prvním zásadním pojmem je úplatkářství, které však bývá mylně ztotožňováno s pojmem korupce. Pro upřesnění úplatkářství je jednou z forem korupce, která má i rámec protiprávního jednání na rozdíl od většiny ostatních forem korupce. Naplňuje tedy znaky skutkové podstaty konkrétního trestného činu úplatkářství. Zjednodušeně řečeno úplatkářství je užší vymezení korupčního jednání. (Chmelík, 2003, s. 11)

Nepotismus

Nepotismus pochází z italského „*nepos*“, což v překladu znamená vnuk, synovec. Jedná se o uplatňování vlivu na společenské struktury, prostřednictvím prosazování příbuzného nebo oblíbeného jedince do významných pozic. (Petrovský, 2007, s. 19)

Klientelismus

Klientelismus pochází z latinského slova „*cliens*“, což v překladu znamená poslušný. Klientelismus je zjednodušeně řečeno, neformální sociální instituce založená na vztahu osobní vzájemné závislosti zpravidla dvou subjektů, kteří jsou většinou navzájem mocensky zcela nesrovnatelní. (Petrovský, 2007, s. 19)

Korupční jednání

Starý zákoník práce, který byl zrušen k 1. 1. 2007, definoval korupční jednání jako „*Porušení právní povinnosti v důsledku poskytnutí, nabídnutí nebo přislíbení úplatku jiným než poškozeným, anebo v důsledku přímého nebo nepřímého vyžadování úplatku od poškozeného.*“ (Zákon č. 65/1965 Sb., § 263)

Organizovaný zločin

Organizovaný zločin je druhem skupinové trestné činnosti páchané organizovanou zločineckou skupinou nebo zločineckou organizací. Tyto skupiny a organizace mají většinou víceúrovňovou vertikální organizační strukturu a je pro ně typické soustavné páchání koordinované závažné trestné činnosti. (Policie ČR, ©2018)

Korupce je nástrojem organizovaného zločinu, který ji používá k pronikání do politických struktur a státní správy. (Chmelík, Tomica, 2011, s. 29)

Střet zájmů

Souvislost korupce se střetem zájmů je zejména v případech, kdy se objektem stane veřejný činitel s rozsáhlými rozhodovacími pravomocemi, jehož zájem se dostane do střetu s veřejnými zájmy, které je povinen respektovat a hájit je. Střet zájmů však na rozdíl od korupce nemusí být nekalý. Pokud jsou tyto aktivity v přímé souvislosti, střet zájmů se stává nekalým, jelikož se aktivity navzájem podporují a nabývají charakteru trestního jednání. (Chmelík, 2003, s. 12)

Lobbing

Pod tímto pojmem označujeme prosazování zájmů určité skupiny v rámci politického procesu, tedy při schvalování legislativy nebo exekutivních rozhodnutí. Lobbing je legitimní činnost. Existuje však při něm vysoké riziko, že se pracovní metodou lobbistů stanou různé formy korupce (např. podplácení), jelikož hodnoty, které lobbista získá pro svého zákazníka, jsou často nevyčíslitelné. (Štička, 2008, s. 27)

Dar vs. úplatek

Chmelík (2003, s. 37) tvrdí, že „*poskytování ojedinělých darů a pozorností nevýznamného charakteru a rozsahu, aniž by byla ze strany poskytovatele očekávána nebo vyžadována protihodnota či služba přesahující běžný rámec povinností adresáta daru nebo pozornosti, nedosahuje intenzity úplatku.*“ Ovšem jedná se o kriminogenní faktor pro úplatkářství nebo korupci.

Korupční klima

Korupční klima lze definovat jako „*soubor neformálních kolektivních představ a zvyklostí, které poskytování a přijímání úplatku činí pro danou skupinu obyvatel samozřejmým a zvykově legitimním jednáním.*“ (Chmelík, 2003, s. 16)

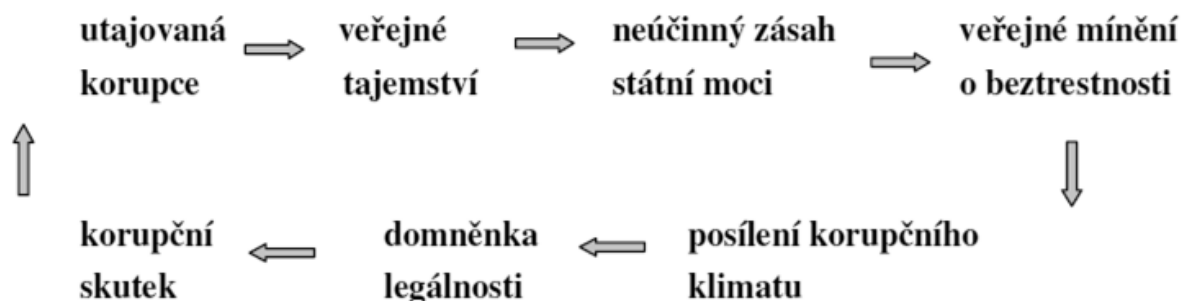
Korupční klima má **dvojitý efekt:**

- působí navenek s cílem ovlivnit veřejné mínění
- působí dovnitř do korupčního mikrosystému, a tím ho posiluje

Korupční klima vytváří uzavřený řetězec prvků korupčního systému a zároveň tak vytváří začarovaný kruh, který je zachycen na obrázku 1. Kruh začíná zpravidla utajovaným korupčním jednáním, které přechází postupně ve veřejnou známost, na kterou reaguje státní moc ve snaze zabránit mu. Jednání exekutivy bývá v řadě případů neúspěšné, což posiluje

veřejné mínění o beztrestnosti korupce, čímž se posiluje samotné klima. Ve finále vzniká mínění o legálnosti korupce ze strany veřejnosti, vedoucí k dalším korupčním skutkům.

(Chmelík, 2003, s. 16)

Obrázek 1: Mechanismus korupčního klimatu (Chmelík a Tomica, 2011, s. 21)

Whistleblowing

TI v souvislosti s projektem „*Blowing the Whistle Harder: Enhancing the Whistleblowers' Protection in the EU*“, který byl realizován v roce 2009 zvolil následující definici. Podle této definice whistleblower (oznamovatel) je „bývalý nebo stávající zaměstnanec, který je na svém pracovišti svědkem závažných nelegitimních, neetických nebo nezákonných praktik, prováděných se souhlasem nadřízených, a informuje o nich osoby nebo instituce, které mohou sjednat nápravu.“ (TI-Česká republika, ©2011)

1.2 Rozdělení korupce podle rozsahu

Korupci můžeme rozlišovat podle nejrůznějších znaků z několika možných odlišných hledisek. Proto zde bude podrobněji rozvedeno nejdůležitější rozlišení, a to rozdělení podle rozsahu korupce – na malou a velkou korupci. Pro přiblížení těchto forem korupce budou dále uvedeny jejich typické znaky a charakteristiky. (Man, 2013 s. 98)

1.2.1 Malá korupce

Jedná se o korupci drobnou, slabou nebo také bývá označovaná jako bagatelní. Spadá sem úplatkářství a protekcionismus v oblasti rozhodování o poplatcích a daních, pokutách, clech, nebo i v oblasti služeb, obchodu a zdravotnictví. (Man, 2013, s. 99)

Tato forma korupce se objevuje nejčastěji v bohatých státech, kde se vyskytují dobře situovaní úředníci státní správy. Majetek v žebříčku hodnot nehraje důležitou roli, ale právě

naopak. Takto to funguje zejména u států, kde je stále uplatňováno společné vlastnictví. Další typické projevy malé korupce:

- funguje zde dobré ekonomicko-politické klima,
- neprobíhají žádné sociální a politické otřesy, relativně vysoká zaměstnanost, funkční důchodový systém,
- země jsou politicky a ekonomicky stabilní,
- schopní, studovaní úředníci, kteří dosáhli svého postavení poctivě a nejsou svou existencí vázání pouze na úřad,
- vlivná a nezávislá role médií,
- vysoká etika společnosti, protikorupční prostředí, úplatky jsou veřejně odsuzovány,
- funkční právní a normativní systém, vylučující ojedinělé korupční skandály.

(Chmelík, Tomica, 2011, s. 42)

1.2.2 Velká korupce

Pokud se mluví o velké korupci, jedná se o korupci závažnou neboli silnou. Je spojena s prorůstáním do politických a mocenských struktur v souvislosti s rozhodováním o státních zakázkách a dotacích, nebo s dotacemi poskytovanými z fondů EU (Man, 2013, s. 99)

Velká korupce se naopak na rozdíl od malé ukazuje v nuzném státě, kde nefungují státní a kontrolní mechanismy. Velká část společnosti bere úplatky, aby si zajistila základní životní prostředky. Typickou ukázkou velké korupce je Rusko. Majetek je pro společnost důležitým atributem moci, honosí se jím. (Chmelík, Tomica, 2011, s. 42).

Možné projevy velké korupce:

- komplexní sociální a politická nejistota, časté obměňování vládnoucích struktur, úsilí o ekonomické zajištění,
- neustálé reformy, změny, domáhání se úplatků pro vlastní zajištění v případě své dekadence,
- úředníci funkcí dosáhli prostřednictvím využití různých způsobů korupce, např. na základě známostí, z důvodu příslušnosti k některé z politických stran, nerozhodovala kvalita při jejich výběru, jsou na své místo existenčně vázání, snaží se získat maximum pro případ úpadku,

- média jsou vázaná na mocenskou strukturu, patrná provládní orientace, zaujaté informování v zamlklé společnosti,
- nefunkční právní systém, upadající nebo ignorované normy chování, korupce vnímána jako běžný jev, nepatrná míra vypátrání a postihu korupce.

(Chmelík, Tomica, 2011, s. 42)

1.2.3 Ovládnutí státu

Ovládnutí státu nebo také termín „*State capture*“ jako první pojmenovala Světová banka ve studii „*Anticorruption in Transition*“. Je považován za nejmladší druh korupce. Jedná se o absolutní ovládnutí prostřednictvím politických struktur daného státu, a proto je označován jako zhoubný až destruktivní druh korupce. Dle odborníků se ČR blíží k tomuto stavu. Ovládnutí státu se projevuje následovně:

- podryvání svobodných voleb,
- absolutní latence a neprůhlednost financování politických stran,
- systematické ovlivňování legislativy,
- manipulace soudních procesů,
- zkorumpování médií.

(Respekt institut, 2012, s. 11).

1.3 Dopady korupce

Korupce ve vládě, kde státní úředníci využívají své kanceláře k soukromému zisku, má značný negativní dopad v zemích po celém světě. Ve skutečnosti má jen velmi málo záležitostí týkajících se správy více negativních dopadů než korupce. (Martinez Vazquez, Arze del Granado, Boex, 2007, s. 6)

1.3.1 Ekonomické dopady

Problematika korupce má neblahý dopad zejména na ekonomiku. Podle Josefa Kuchty (2013, s. 72) má korupce devastující účinek na ekonomiku.

Dochází zde k několika jevům, mezi které se řadí neefektivní hospodaření s veřejnými zdroji, parazitování úzké skupiny osob na veřejných financích, neschopnost financovat systém, což se následně projeví růstem daňového zatížení a růst nákladů u podnikatelů, kteří stojí mimo korupční systém a nejsou tak schopni konkurence. (Kuchta, 2013, s. 72)

Dopady jsou shledány v podobě nezákonného přerozdělování prostředků, daňových úniků, dočasné či trvalé beztrestnosti jinak trestně postižitelných jednání a odlivu peněžních prostředků, které by měly zůstat v národním hospodářství. (Šmídová, 2013, s. 144)

Petrovský (2007, s. 41) ve své knize uvádí, že důsledkem korupce je snížení hospodářského růstu a celkové konkurenceschopnosti ekonomiky.

Za další negativní dopad lze označit zpronevěru veřejných zdrojů, přinášející růst administrativních nákladů vynakládaných na služby nabízené státem, čímž se zmenší objem prostředků, které by jinak bylo možné vynaložit na veřejně prospěšné projekty či veřejné služby. Vlivem korupce se zhorší pověst země v zahraničí, což má závažný následek v podobě snižování přílivu zahraničních investic. V neposlední řadě také stagnuje hospodářský růst. V případě, že země disponuje přírodními zdroji, přestávají být využívány trvale udržitelným způsobem. (TI-Česká republika, ©2005)

Chmelík (2011, s. 149) uvádí, že se může zvýšit chudoba a celková zaostalost země. Autor podotýká, že v konečném důsledku korupce vede k nekontrolovatelnému růstu cen, vnitřního i vnějšího zadlužení země, snižování kvality zboží a k celkové neefektivnosti trhu.

1.3.2 Neekonomické dopady

Mezi neekonomické důsledky lze zařadit důsledky, na které nazíráme ze společensko-politického hlediska.

Podle Petrovského (2007, s. 41) se vytváří nedemokratické mocenské struktury. Autor dodává, že dochází ke zpochybnění principu rovnosti před zákonem, v důsledku prosazování se jedinců nikoliv díky jejich schopnostem, ale díky jejich výhodným známostem.

Kuchta (2013, s. 72) hovoří o neodůvodněném rozevírání příjmových nůžek mezi bohatými a chudými, napadání rovnosti příležitostí a rovných konkurenčních podmínek. Konstatuje, že jsou ohrožena lidská práva a solidarita.

Dalším negativním důsledkem je vytvoření vzájemné nerovnosti mezi občany, firmami, politickými a jinými subjekty. (Šmídová, 2013, s. 144)

Může dojít i k podlomení nebo úplné ztrátě důvěry občana v poctivost a nestrannost fungování státních institucí. (Vláda ČR, ©2013-2016)

Korupce může mít za následek ohrožení důvěry občanů v samotné mechanismy demokracie jako takové - klientelismem, nepotismem a prodejem pozic. Tato skutečnost následně

snižuje ochotu občanů účastnit se veřejného života především formou výkonu pasivního i aktivního volebního práva. (TI-Česká republika, ©2005)

1.4 Metody měření korupce

Pokud chce společnost účinně bojovat s korupcí, je nezbytné zjistit stav korupce v dané zemi, jelikož korupční prostředí se v různých zemích liší. Proto se využívá velké množství metod, jak korupci zmapovat. Prostřednictvím širokého spektra ukazatelů lze změřit, jak ji veřejnost vnímá. Samotnou míru korupce změřit nelze, jelikož tu zjišťovat a prokazovat je velmi obtížné, právě kvůli její vysoké latenci. V této souvislosti nutno zmínit organizaci TI-Česká republika, která provádí systematický monitoring korupce s využitím metod, kterými jsou Index vnímání korupce, Index plátců úplatků a Globální barometr korupce. Jedná se o mezinárodně uznávané nástroje k měření tohoto jevu. (TI)

1.4.1 Index vnímání korupce (CPI)

Index seřazuje země dle stupně vnímání korupce ve veřejné správě s využitím stupnice od 0 do 100. Číslo 0 značí vysokou míru korupce v zemi, a naopak číslo 100 vyjadřuje zemi, která je téměř bez výskytu korupce. Index vnímání korupce publikuje mezinárodní nevládní nezisková organizace TI již od roku 1995. (TI-Česká republika, ©2017)

Podle společnosti TI: „*Hodnocení České republiky v Indexu vnímání korupce (CPI) v r. 2012 odráží hluboce rozloženou státní správu, špatné fungování politických stran a nedotažení klíčových priorit protikorupční politiky.*“ (Man, 2013, s. 101)

1.4.2 Index plátců úplatků (BPI)

Index plátců úplatků vychází z průzkumu názorů zástupců podnikatelského sektoru a následně vyhodnocuje mezinárodní „*nabídkovou stranu*“ korupce. Hodnotí např. ekonomicky vlivné země podle sklonu jejich firem upláct při zahraničních obchodních transakcích. (TI-Česká republika, 2009)

Index plátců úplatků je hodnocen na stupnici od 0 do 10. Hodnota 0 vyjadřuje vnímání toho, že společnosti z dané země vždy využívají úplatků při podnikání v zahraničí. Nejvyšší možná hodnota 10 označuje společnosti dané země jako nikdy nezapojené do úplatkářství při podnikání v zahraničí. (TI, ©2011)

1.4.3 Globální barometr korupce (GCB)

Globální barometr korupce je celosvětový průzkum veřejného mínění, který se zabývá názory veřejnosti na otázky korupce a zkoumá osobní zkušenosti respondentů s korupčními praktikami. Vykresluje, jak korupce ovlivňuje život jednotlivců na národní úrovni, a jak lidé vnímají snahy vlád bojovat s korupcí. (TI-Česká republika, ©2016)

GCB se liší od CPI v tom, že se zabývá zejména názorem široké laické veřejnosti, která má zkušenost s „*drobnou*“ korupcí. Index vnímání korupce vychází z názorů expertů, které jsou následně zpracovány. (TI-Česká republika, 2009)

Z průzkumu z roku 2016, uskutečněném ve 42 státech v Evropě a Asii vyplynulo, že nadpoloviční většina dotazovaných hodnotí boj s korupcí na vládní úrovni v ČR jako špatný. Při porovnání České republiky s ostatními státy to byl 9. nejhorší výsledek. Na základě výsledků průzkumu jsou pro ČR jako nejrizikovější hodnoceny tyto oblasti: vnímání korupce jako jednoho z nejzávažnějších problémů země, negativní vnímání vládního boje s korupcí a postoj společnosti k oznamování korupce. (Úřad vlády ČR, 2014)

1.4.4 Další metody

K měření korupce se využívají i další metody. Český protikorupční barometr se využívá v rámci České republiky, ale na mezinárodní úrovni se jedná například o Index of Public Integrity (IPI), nebo International Country Risk Guide (ICRG).

Český protikorupční barometr je založen na kvalitativní analýze přijaté, ale i připravované legislativy současně s analýzou odborné literatury a mediálních výstupů na území ČR. Nástroj pomocí odborně určených parametrů stanoví, do jaké míry se přijatá protikorupční opatření a jejich realizace odchyľují od ideálního modelu. (Úřad vlády ČR, 2014)

Index of Public Integrity je určen k měření rozsahu protikorupční sítě. Zabývá se např. sledováním institucí, které proti korupci bojují. Zkoumá, do jaké míry jsou efektivní jejich zavedená protikorupční opatření, nebo jestli jsou značně závislá na politických změnách. (European Research Centre for Anti-corruption and State-Building, ©2017)

International Country Risk Guide hodnotí politická, ekonomická a finanční rizika ovlivňující rozvíjející se trhy. Pro posouzení těchto rizik se využívá více než 30 ukazatelů. (The Political Risk Services Group, ©2018)

2 PROTİKORUPČNÍ NÁSTROJE

Korupci je důležité neustále omezovat, jelikož má nepříznivé až děsivé dopady jak po stránce ekonomické, tak po stránce neekonomické. Z tohoto důvodu je zapotřebí vyvinout v zemi účinné nástroje, které tyto negativní důsledky do značné míry zredukuje. Významný vliv mají v tomto směru i nejrůznější organizace. Podpora projektů a činností subjektů, věnujících se boji proti korupci, je významnou možností napomáhající k omezení korupce. (Chmelík, Tomica, 2011, s. 171).

Ve veřejné správě v rámci protikorupční strategie rozlišujeme nástroje preventivního a represivního charakteru. Preventivní nástroje jsou uplatňovány ještě před samotným výskytem korupce a usilují o to korupci předejít. Úkolem represivních nástrojů je výskyt korupce ve společnosti postihovat sankcemi. Sankce mohou být obzvlášť trestněprávního charakteru, ale může se jednat o jiný druh sankcí, kterými jsou pracovně-právní, či služebně-právní, případně i náhrada škody. (TI-ČR, ©2005)

Dančák (2006, s. 65) řadí mezi **preventivní nástroje** vynutitelnou a užitečnou legislativu, měkká, ale vynutitelná opatření (např. etické kodexy, úpravy kauzy nelegislativního charakteru), efektivní kontrolní mechanismy s vynutitelnými nálezy, předvídatelné a transparentní procesy a politickou vůli vytvářet a následně udržovat transparentní prostředí. K **represivním nástrojům** podle Dančáka (2006, s. 65) patří funkční vyšetřovací orgány, efektivní a nezávislá justice a vyřazení špatných aktérů dočasně nebo i trvale ze hry.

2.1 Trestněprávní nástroje v ČR

Pojem korupce není v trestněprávních normách České republiky vymezen jako samostatný trestný čin, na rozdíl od některých jiných zemí. Příkladem může být úprava platná na území Slovenské republiky, zákon č. 300/2005 Z. z., trestný zákon. Slovensko změnilo terminologii, kdy pojem úplatkářství substituovalo pojmem korupce. Konkrétně se jedná např. o § 336a týkající se korupce ve volbách, nebo § 336b vztahující se ke korupci ve sportu. (Chmelík, Tomica, 2011, s. 100). Trestněprávní nástroje lze rozlišovat z pohledu trestního práva hmotného a trestního práva procesního.

2.1.1 Trestní právo hmotné

V České republice z hlediska trestního práva hmotného jde především o trestné činy, uvedené v zákoně č. 40/2009 Sb., TrZ, v účinném znění (dále jen „TrZ“). Přesněji o trestné činy uvedené v hlavě X. zvláštní části TrZ, 3. díle, který je označován jako „Úplatkářství“.

Jsou zde obsaženy skutkové podstaty trestných činů, které v sobě nesou znaky korupce. Jedná se o: **Přijetí úplatku dle § 331 TrZ, Podplácení dle § 332 TrZ a Nepřímé úplatkářství dle § 333 TrZ. § 334 TrZ Společné ustanovení** vymezuje pojmy úplatek, úřední osoba a obstarávání věci obecného zájmu. (Zákon č.40/2009 Sb.)

Avšak oproti předcházející úpravě zákona č. 140/1961 Sb. již není v rekodifikovaném trestním zákoníku zakotvena beztrestnost trestných činů podplácení a nepřímého úplatkářství, jako „*Zvláštní ustanovení o účinné lítosti*“ dle tehdejšího § 163. (Kuchta, 2013, s. 75)

Strategie vlády proti korupci z roku 2010 mezi korupční trestné činy zařazovala kromě již uvedených další 2 trestné činy, uvedené v hlavě X., 3. díle TrZ. Jsou zde obsaženy tzv. „*Trestné činy úředních osob*“, mezi které patří **Zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329 TrZ) a Maření úkolů úřední osoby z nedbalosti (§ 330 TrZ)**. Za korupční jednání lze označit i tzv. **Pletichy nebo podobné jednání**, kterými jsou § 255 Zneužití informace a postavení v obchodním styku, § 256 Zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě, § 257 Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži a § 258 Pletichy při veřejné dražbě. (Chmelík, Tomica, 2011, s. 114)

Tabulka 1: Přehled počtu obžalovaných a odsouzených osob dle vybraných paragrafů TrZ vybraných trestných činů v ČR (Vláda ČR, 2017, s. 21-22, vlastní zpracování)

Rok	§ 329 Zneužití pravomoci úřední osoby		§ 330 Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti		§ 331 Přijetí úplatku		§ 332 Podplácení		§ 333 Nepřímé úplatkářství	
	Obžalováno	Odsouzeno	Obžalováno	Odsouzeno	Obžalováno	Odsouzeno	Obžalováno	Odsouzeno	Obžalováno	Odsouzeno
2012	225	73	12	9	85	23	108	85	7	12
2013	204	97	9	2	33	30	96	77	6	7
2014	126	88	7	4	18	41	156	101	3	2
2015	185	97	5	1	76	31	106	61	9	3
2016	155	61	14	7	46	15	122	75	5	9

U interpretace dat je důležité brát v úvahu faktory, které ji ovlivňují a ztěžují, jako např. obtížná odhalitelnost a prokazatelnost těchto trestných činů. Spíše než usuzovat o počtu páchaných korupčních trestných činů a o velikosti jimi způsobené škody, je užitečnejší vyvodit predikci trendu, tedy jestli se počet trestných činů zvyšuje či snižuje. U roku 2012 je důležité zmínit skutečnost, že kupříkladu odsouzení dle § 333 nemuseli být obžalováni v témže roce, ale jsou zde zahrnuti i obžalováni z roku 2010 či 2011. U trestného činu Podplácení podle § 332 TrZ došlo v roce 2016 ke vzestupu v počtu obžalovaných i pravomocně odsouzených osob oproti roku předešlému (nárůst odsouzených osob o 23 %, u obžalovaných nárůst o 15,1 %), viz. Tabulka 1. V roce 2016 došlo k poklesu o 39,5 % u obžalovaných u trestných činů Přijetí úplatku dle § 331 TrZ a u odsouzených ke snížení dokonce o 51,6 % oproti roku 2015. Přestože došlo k poklesu, stále to nelze považovat za převratné vzhledem k nízkému absolutnímu počtu odhalených činů. Nejčastěji oznamované jsou věci v souvislosti s veřejnými zakázkami a úředními osobami, kdy za úplatkářství oznamovatelé označují jakékoliv jednání ve spojení s rozhodáním věcí veřejných, bez uvedení relevantních informací. (Úřad vlády ČR, 2014)

Nynější statistiky nejsou zpracovány, a ani ve statistických datech ministerstva spravedlnosti nelze tato data snadno dohledat. Pro získání obdobných dat z let 2017, 2018, by bylo nutné obrátit se na několik desítek českých soudů. Z tohoto důvodu do práce nebyla data z uvedených let zpracována.

2.1.2 Trestní právo procesní

Trestní právo procesní je určeno k vyhledávání, odhalování, dokazování a následnému spravedlivému potrestání pachatelů trestné činnosti související s korupcí a úplatkářstvím. Trestní řád nám poskytuje okruh nástrojů, které slouží k prokázání korupčního jednání pachatele. Jsou jimi instituty jako použití agenta, utajený svědek, zajištění peněžních prostředků na účtu u banky, sledovaná zásilka, záměna zásilky, odposlech a záznam telekomunikačního provozu, předstíraný převod věci, sledování osob a věcí. (Mocková, 2014, s. 36)

Operativně pátracími prostředky dle § 158b se rozumí z výše jmenovaných pouze předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta, jak je uvedeno v zákoně č. 141/1961 Sb. Trestního řádu, část druhá, hlava X. Statistickí nemohou pro sběr dat a důkazů o korupci používat tyto prostředky, kterými jsou např. telefonní odposlechy. (Vondráček, Havrda, 2013, s. 17)

2.2 Protikorupční opatření ČR

Další část práce se zaměří na protikorupční opatření na 3 úrovních. Nejdříve budou představena vybraná protikorupční opatření na národní úrovni, jenž má dopad na území celé ČR. V rámci této úrovně budou nastíněny nejen významné dokumenty vlády, ale i jiné protikorupční nástroje. Nutno připomenout i činnost nevládních organizací zde působících. Dále budou vymezena protikorupční opatření na úrovni kraje, konkrétně Zlínského kraje a nakonec na úrovni města Holešov.

2.2.1 Protikorupční opatření na národní úrovni - Česká republika

Česká republika bojovala s korupcí prostřednictvím vládní protikorupční politiky. Boj s korupcí definovala současná vláda, stejně jako vlády předchozí, jako jednu ze svých priorit. Bylo schváleno několik strategických dokumentů vztahujících se k této problematice na vládní úrovni. (Ministerstvo obrany ČR)

Mezi protikorupční nástroje vlády patří obzvláště akční plány a zhodnocení korupčních rizik formou analýz v konkrétních právních oblastech i v připravovaných právních normách. (Vláda ČR, 2014)

S účinností od 1. ledna 2019 byla agenda boje s korupcí převedena z Úřadu vlády ČR na Ministerstvo spravedlnosti. Odpovědnost za plnění úkolů v dané oblasti se přenesla na ministra spravedlnosti. (Ministerstvo spravedlnosti, ©2019)

Dokumenty

- **Vládní koncepce**

Vládní koncepce je hlavním koncepčním materiálem v oblasti tvorby protikorupční politiky vlády. Cílem je definovat hranice vládní politiky v boji proti korupci, stanovit účinné nástroje a formulovat obsah jednoletých akčních plánů, kterými je posléze realizována. Reflektuje platné mezinárodní závazky České republiky. (Vláda ČR, ©2013-2016)

Koncepce boje s korupcí na léta 2018 až 2020 si zakládá obsahově zejména na Výchozích vlády pro vytvoření protikorupčního dokumentu po roce 2017. Nově si klade za cíl pravidelně kumulovat data o korupci, sestavit metodiku sběru a nastavit indikátory. Vláda zamýšlí zrealizovat i sociologické šetření za účelem zmapování míry korupce v sektorech. (Úřad vlády ČR, ©2018)

Nadační fond proti korupci hodnotí jako pozitiva hlavně vzdělávání státních zaměstnanců v oblasti etiky a zavedení nového trestního řádu. Naopak jako závažný nedostatek shledává absenci otázky týkající se střetu zájmů a právní úpravy většího postihu soudních znalců, a v neposlední řadě obecnost v některých směrech. Navrhuje zavést podobnou právní úpravu whistleblowingu jako v Maďarsku nebo USA. (Nadační fond proti korupci, 2018)

- **Akční plán boje s korupcí na rok 2019**

Jednoleté akční plány nahradily obsáhlé strategie a staly se tak klíčovým nástrojem na národní úrovni v boji vlády s korupcí (Vláda ČR, ©2013-2016)

Akční plán boje s korupcí na rok 2019 je první akční plán koaliční vlády. Obsahuje opatření legislativního i nelegislativního charakteru. Jsou zde uvedeny 4 priority vlády, kterými jsou „*Výkonná a nezávislá exekutiva*“, „*Transparentnost a otevřený přístup k informacím*“, „*Hospodárné nakládání s majetkem státu*“ a „*Rozvoj občanské společnosti*“. V oblasti transparentnosti se jedná o převratném opatření v podobě schválení zákona o lobbování. (Ministerstvo spravedlnosti, ©2019)

- **Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2018 až 2020**

Rozebírá zejména závazky pro dané období a jejich přínosy pro společnost. Realizuje Agendu pro udržitelný rozvoj 2030 a sleduje dosažení úkolů jako např.: „*16.5 Podstatně omezit korupci a úplatkářství ve všech formách*“ a „*16.6 Vytvořit účinné, odpovědné a transparentní instituce na všech úrovních*“. Mezi výzvy OGP patří zlepšení veřejných služeb, zvýšení veřejné integrity a hospodárnější nakládání s veřejnými zdroji. (Úřad vlády ČR, 2018)

- **Východiska pro vytvoření protikorupčního strategického dokumentu ČR pro období po roce 2017**

Tento podkladový analytický materiál má vládě pomoci k rychlejší orientaci v aktuální situaci v oblasti boje s korupcí, z něhož bude následně vycházet při tvorbě střednědobého protikorupčního strategického dokumentu. (Úřad vlády ČR, 2017)

Útvar

- **NCOZ SKPV**

NCOZ SKPV vznikla dne 1. 8. 2016 sloučením dvou útvarů s celostátní působností, kterými byly Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV a Útvar odhalování

korupce a finanční kriminality SKPV. V rámci své působnosti se specializuje na odhalování organizovaného zločinu, závažné hospodářské trestné činnosti a korupce, kybernetické kriminality, terorismu a extremismu. V jednotlivých regionech je činnost přenesena na teritoriální pracoviště. NCOZ se skládá z 5 sekcí. Konkrétně korupce spadá do kompetence Sekce závažné hospodářské trestné činnosti a korupce NCOZ SKPV. (Policie ČR, ©2017)

Tabulka 2: Zajištěné hodnoty v trestním řízení (v Kč), (NCOZ SKPV, 2018, s. 8, vlastní zpracování)

	1. 8. 2016-31. 7. 2017	1. 8. 2017-31. 7. 2018
NCOZ SKPV	4 469 013 882	3 003 074 893
Krajská ředitelství policie Národní protidrogová centrála	2 931 372 016	3 253 156 544
Policie České republiky	7 400 385 898	6 256 231 437

Z tabulky 2 můžeme vidět, že NCOZ SKPV zajistilo v prvním roce své činnosti 60 % z celkově zajištěného majetku Policií ČR. Ve druhém roce své činnosti útvar zabezpečil 3 003 074 893 Kč (48 %) z celkových 6 256 231 437 Kč (100 %).

Nevládní organizace

Ve spojitosti s již uvedenými opatřeními nutno zmínit i činnost některých nevládních organizací v České republice. Díky organizacím jako je TI-Česká republika, Oživení, Růžový panter apod. může být široká veřejnost informovaná o tom, jaký je soudobý stav korupce. (Horník & Žufanová, 2014, s. 25)

- **Transparency International - Česká republika**

Jedná se o nevládní neziskovou organizaci, která je součástí mezinárodní sítě nevládních organizací TI. Jejím misí je mapovat stav korupce v ČR a přispívat k jejímu omezení. Aktivity financuje především z grantů a dotací, dobrovolných darů jednotlivců a firem a výnosů z vlastních činností (např. vzdělávací kurzy). Upozorňuje v dlouhodobém časovém intervalu na nutnost přijmout priority protikorupční strategie, kterými jsou kvalitní zákony o úřednících, financování politických stran či o státním zastupitelství. Stejnou důležitost přikládá i posílení kontroly hospodaření státních firem. (TI-Česká republika, ©2012)

2.2.2 Protikorupční opatření na krajské úrovni - Zlínský kraj

Protikorupční opatření jsou zřízena na úrovni ZLK jako součást vnitřních norem kraje, které nastavují pravidla a procesy fungování kraje v souladu s platnou legislativou a principy účelného, hospodárného a efektivního nakládání s veřejnými prostředky. Vnitřní normy tvoří směrnice, příkazy ředitele KÚ, statuty a jednací řády. Normy upravují postupy a odpovědnost při zajišťování organizačních a operativních záležitostí orgánů kraje v souvislosti s úkoly kraje. ZLK má nastavena pravidla pro jejich tvorbu a schvalování. Je stanovena povinnost aktualizace norem v souladu s legislativním rámcem ČR. (KÚ Zlín, Odpověď na žádost o informace ze dne 16. 2. 2018)

ZLK v oblasti **kontroly nakládání s finančními prostředky kraje** aplikuje tato opatření:

- nastavena pravidla pro zadávání VZ v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb, a závazné postupy při přípravě a realizaci projektů reprodukce majetku kraje,
- nastaveny závazné vzory smluvních dokumentů, kterými se řídí příslušní zaměstnanci kraje (např. smlouvy darovací, kupní, o dílo, o poskytnutí dotace, apod.),
- nastaven postup při uzavírání smluv krajem nebo KÚ, způsob jejich evidence, zveřejňování smluv,
- zveřejňování veřejnoprávních smluv o poskytování dotací a návratných finančních výpomocí na úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- nastavena pravidla pro užívání majetku KÚ ZLK, nastaven postup při nakládání s nepotřebným movitým majetkem a při náhradě škody,
- směrnice o kontrolním systému kraje, jenž vymezuje pravidla pro výkon všech typů kontrol, pravomoci i povinnosti kontrolních pracovníků, pověřených zaměstnanců, kontrolovaných osob, stanoveny jednotné postupy pro výkon kontrolních činností,
- zaveden útvar interního auditu, jehož výkon je v souladu s Mezinárodními standardy pro profesní praxi interního auditu.

V Centrální evidenci smluv jsou uloženy veškeré smlouvy uzavírané krajem, včetně jejich dodatků s výjimkou pracovních smluv a dohod. Kontrolní systém prověřuje plnění všech protikorupčních opatření kraje v jednotlivých oblastech. Informace o zahájení VZ a výsledcích kontrol jsou zveřejňovány na stránkách ZLK. Jsou zavedena i další pravidla upravující postupy a odpovědnosti pro poskytování programové a účelové podpory krajem z Fondu ZLK a na financování rozvojových projektů kraje. Jsou vymezeny zásady vedení účetnictví a systém jeho zpracování, způsob sestavování účetní závěrky, účetní metody

a postupy, způsob a organizace oběhu účetních dokladů kraje apod. Jsou stanovena pravidla pro způsob pořizování, evidence a odepisování DM, ocenění majetku určeného k prodeji reálnou hodnotou, vyřazování a pořizení DM s úmyslem předání k výkonu práva hospodaření příspěvkovým organizacím kraje. V neposlední řadě jsou nastolena pravidla pro způsob a organizaci provádění inventarizací veškerého majetku a závazků.

Jsou zavedena **opatření ve vztahu k úředníkům a členům volených orgánů kraje:**

- soubor vnitřních norem závazných pro zaměstnance kraje, v nich pravidla pro členy rady a zastupitelstva kraje, členy komisí rady a výborů zastupitelstva kraje a krajem založené či zřízené právnické osoby,
- organizační řád KÚ závazný pro všechny zaměstnance kraje, jenž stanoví zásady činnosti a řízení KÚ, vzájemné vztahy odborů, oddělení, organizační strukturu KÚ, rozsah pravomocí, povinností a odpovědnosti vedoucích zaměstnanců,
- pracovní řád KÚ podrobně stanovuje práva a povinnosti všech zaměstnanců kraje zařazených do KÚ,
- Etický kodex zaměstnanců ZLK zařazených do KÚ vydaný ředitelem KÚ,
- pravidelné a průběžné vzdělávání zaměstnanců kraje, aby byli řádně seznámeni s aktuálními vnitřními normami kraje, které se vztahují k nim vykonávané práci.

Etický kodex zastupitele zatím přijat není. **Systém povinného školení** v oblasti protikorupčních strategií nemá ZLK zaveden.

Poslední jsou **opatření aplikovaná v oblasti příjmu a vyřizování relevantních podnětů:**

- pravidla přijatá krajem pro nakládání s podněty či stížnostmi týkajícími se podezření na korupční jednání zaměstnanců či členů orgánů kraje, zakotvená ve směrnici Pravidla pro přijímání a vyřizování peticí a stížností,
- krajem zveřejněné telefonní kontakty a e-mailové adresy všech zaměstnanců kraje, na dokumentech KÚ je uvedena internetová stránka a poštovní adresa, telefonní číslo a kontakt na podatelnu kraje za účelem příjmu podnětů.

Speciální kanál jako např. protikorupční linka či protikorupční portál pro příjem podnětů zde zřízen není. Protikorupční opatření jsou zajišťována zaměstnanci v rámci jim stanovených kompetencí a odpovědností, přičemž není zřízen ani **specializovaný útvar na KÚ** pro boj proti korupci. (KÚ Zlín, Odpověď na žádost o informace ze dne 16. 2. 2018)

Etický kodex zaměstnanců Zlínského kraje zařazených do Krajského úřadu

Etický kodex zaměstnanců ZLK zařazených do KÚ nabyl účinnosti roku 2005. Cílem etického kodexu je pojmenovat společně sdílené hodnoty, jejichž naplnění by mělo vést ke spokojenosti veřejnosti i zaměstnanců v každodenních činnostech v rámci výkonu veřejné správy. Kodex tvoří 9 zásad a ukládá zaměstnancům jednat tak, aby za svou práci a rozhodování nevyžadovali ani nepřijímali dary, služby, laskavosti či jiná zvýhodnění. Zaměstnanci a úředníci KÚ jsou povinni dodržovat tento kodex. (KÚ ZLK, ©2005)

Protikorupční strategie- metodická podpora pro Zlínský kraj

Na úrovni kraje je důležité zmínit dokument, který vznikl v rámci projektu „*Metodická podpora protikorupčních aktivit krajů*“. Vychází z analýzy současného stavu a komparativní studie. Výstupy projektu byly vytvořeny ve spolupráci zástupců Asociace krajů ČR, zástupců jednotlivých krajů a dodavatelů služeb. Dokument vymezuje konkrétní protikorupční opatření v kraji a také zkoumá veškerá korupční rizika, která vyhodnocuje. Záměr spočívá v podpoře krajů v zavádění protikorupčních opatření tvorbou vlastních strategií. **Souhrnný dokument**, který by vypracoval KÚ ZLK, zabývající se protikorupčními opatřeními, **není zpracován**. (Asociace krajů ČR, ©2013)

2.2.3 Protikorupční opatření na municipální úrovni - Holešov

Poslední zkoumaná úroveň se soustředí na opatření zřízená na nejnižší možné úrovni samosprávy – obce. Konkrétně se jedná o obec Holešov, která se nachází v ZLK.

Protikorupční schránka

V Holešově je zřízen protikorupční nástroj, kterým je protikorupční schránka neboli schránka důvěry. Slouží k anonymnímu sběru podnětů a připomínek. Podněty jsou následně interně prošetřeny. Schránka byla pořízena z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a rozpočtu města Holešova v rámci projektu „*Nástroje strategického řízení*“. (Holešov, oficiální portál města, ©2019)

Oddělení NCOZ SKPV v Holešově

Oddělení, které bylo součástí Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, náleží v současnosti pod NCOZ SKPV expozituru Olomouc. Pracoviště je stále činné. Zprávy o činnosti za oddělení Holešov bohužel nebyly souhrnně zpracovány. Za rok 2015 bylo ve spisech vedených na tomto pracovišti obviněno 19 osob, z nichž 3 byly právnické

osoby. Zajištěné hodnoty v rámci trestního řízení ve spisech vedených na daném pracovišti za rok 2015 byly nevyplacené peníze z Finančního úřadu ve výši 180 mil. Kč. Byly zajištěny i nemovitosti v přesně nezjištěné hodnotě.

Oddělení, jenž bylo součástí Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, bylo od 1. ledna 2017 převedeno pod novou expozituru Olomouc v rámci NCOZ SKPV. Pracoviště je stále činné, ale zprávy o jeho činnosti pouze za oddělení Holešov také nebyly zpracovány. (NCOZ SKPV, Odpověď na žádost o informace ze dne 12. 2. 2018)

2.3 Možnosti ohlášení korupce v ČR

V České republice existuje hned několik možností, kam se obrátit v případě podezření z korupčního jednání. V této práci jsou uvedeny některé z nich.

2.3.1 Právní a protikorupční poradny

Bezplatné právní poradenství ze strany **TI ČR** je poskytováno osobám, které se setkají s korupčním jednáním a jsou schopny toto jednání alespoň základním způsobem doložit. Úkolem poradny není případy korupčního jednání vyšetřovat, ale na základě sdělených skutečností věc právně kvalifikovat a následně klientovi doporučit další postup. Poradenství TI není určené pouze pro oběti korupčního jednání, ale také pro občany, kteří se zabývají touto problematikou. (TI, ©2013)

Další možností, kam se obrátit, je právní a protikorupční poradna **Oživení**, která poskytuje bezplatné, profesionální právní poradenství. Pomoc je poskytována obětem a svědkům korupce, klientelismu, střetu zájmů, zneužívání pravomocí a nehospodárného nakládání s veřejnými prostředky, ale i představitelům veřejné správy v případě identifikování a prevence korupce nebo střetu zájmů. Podněty jsou přijímány e-mailem, telefonicky i osobně. Podnět lze podat i přes zabezpečené rozhraní softwaru GlobaLeaks, který umožňuje oznámit bezpečně korupci a zachovat anonymitu whistleblowera. Oživení je jediným poskytovatelem softwaru v ČR. (Oživení, ©2016)

2.3.2 Protikorupční linky a jiné

Protikorupční linka se nabízí, pokud máte podezření na korupční jednání u zaměstnanců v orgánech Finanční správy. Oznámení je možno podat 24 hodin denně. K dispozici je také protikorupční e-mailová adresa Finanční správy. (Finanční správa, ©2013-2017)

MF provozuje od roku 2004 protikorupční telefonní linku, elektronickou adresu a od roku 2014 i schránku pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání. Jsou zřízeny pro oznamování případů na podezření z korupčního jednání na MF a v jeho podřízených organizacích. Za rok 2016 bylo přijato celkem 50 oznámení, z toho 15 telefonicky a 35 na elektronickou adresu. Z celkového počtu přijatých oznámení bylo 23 anonymních. (MF ČR, ©2017)

V případě podezření z porušení obecně závazných právních předpisů nebo vnitřních předpisů MZV, jeho zaměstnanců nebo zaměstnanců ministerstvu podřízených organizací uvedených v RIPP MZV a podřízených organizací, lze telefonicky nahlásit. Je možné i osobní jednání na Generální inspekci a interním auditu MZV, nebo její kontaktování formou elektronickou či písemnou. (MZV ČR, ©2017)

Oznámení z podezření ze špatného hospodaření na útvech Policie ČR, střetů zájmů policistů nebo jiné podezřelé aktivity lze podat formou zabezpečeného formuláře. (CERD SYSTEM)

2.4 Visegrádská skupina

Československo, Polsko a Maďarsko v roce 1991 vytvořily Visegrádský trojúhelník za účelem přiblížit se mezinárodním organizacím, jako je např. EU. Po rozpadu Československa, vznikl pro tyto země nový název, užívaný i dnes – Visegrádská skupina (V4). Jakmile v roce 2004 dosáhly společných cílů, vznikla potřeba prohloubit vzájemnou spolupráci v různých oblastech a směrech i do budoucna. (Cabada, Waisová, s. 104-105)

V těchto státech proběhla obdobná transformace veřejného sektoru a ekonomiky a doposud je sužují společné problémy, kterými jsou byrokracie, korupce a negativní demografický výhled. Evropská komise proto doporučuje všem státům V4 zlepšit kvalitu veřejných služeb v oblasti boje s korupcí a kvalitnější systém tendrů. Korupce je v žebříčcích Světového ekonomického fóra a Světové banky uváděna u jednotlivých zemí V4 jako překážka pro firmy, podnikatele a potenciální investory. (TOP-AZ, ©2015)

2.4.1 Zapojení V4 v mezinárodních organizacích

Všechny státy V4 jsou členy v mezinárodních organizacích jako EU, OSN, Rada Evropy, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), které i mimo jiné usilují o potírání korupce. Vybrané státy se aktivně zapojují i v uskupení zvaném Skupina států proti korupci (GRECO). Pouze ČR a Slovensko přistoupily k iniciativě USA Partnerství

pro otevřené vládnutí (OGP), ale zatímco v České republice se akční plán teprve vyvíjí, na Slovensku již dochází k jeho realizaci. (OGP, ©2019)

2.4.2 Institucionální rámec Maďarska, Polska a Slovenska v oblasti korupce

V **Maďarsku** jsou protikorupční politiky koordinovány na národní úrovni Ministerstvem spravedlnosti (*Igazságügyi Minisztérium*). Důležitou roli v této sféře má Státní kontrolní úřad (*Állami Számvevőszék*). Mimo to byla v roce 2011 v rámci hlavního státního zastupitelství (*Legfőbb ügyészség*) zřízena protikorupční jednotka (*Korrupció elleni egység*). Maďarské vlády v průběhu let zavedly u policie (*Rendőrség*) protikorupční opatření jako např. odstranění hotovostních plateb za pokuty. Na počátku roku 2012 byl zaveden dvouletý protikorupční program, jenž zahrnoval celou řadu opatření týkajících se integrity ve veřejné správě. Od doby, kdy program začal, bylo vyškoleny asi 2 000 veřejných činitelů a zástupců občanské společnosti. (European Commission, 2014a)

V **Polsku** nese hlavní zodpovědnost za boj proti korupci Ústřední protikorupční úřad (*Centralne Biuro Antykorupcyjne*). Jedná se o samostatnou agenturu, založenou již v roce 2006. Kombinuje zpravodajské a policejní funkce včetně kontroly VZ, privatizace a všech prohlášení o majetku. Může spustit jak správní, tak trestní řízení. Nejvyšší kontrolní komora (*Najwyższa Izba Kontroli*) a Mluvčí práv občanů (*Rzecznik Praw Obywatelskich*) také hrají významnou roli v boji proti korupci. (European Commission, 2014b)

Nejvyšší kontrolní komora je zvláštním orgánem kontroly, jenž disponuje nejširšími kontrolními pravomocemi. Mluvčí práv občanů hájí práva občanů i cizinců. V jeho ochranném zájmu je porušování veškerých právních předpisů, nikoliv jen předpisů ústavního charakteru. (Novotný, Klíma, s. 113-115)

Podle polské Studie národní Integrity je malý počet protikorupčních nevládních organizací v zemi a jejich vliv je omezený. O tom vypovídá i rozpad TI Polsko. (TI, TI-ČR, Voda, 2013)

Slovensko ve snaze účinněji bojovat proti závažné trestné činnosti vytvořilo specializovaný trestní soud (*Špecializovaný trestný súd*), který zahájil svou činnost v roce 2005, má výhradní soudní pravomoc k vyslechnutí případů korupce včetně domácího a zahraničního úplatkářství. Soud je odpovědný za případy týkající se organizovaného zločinu, závažných hospodářských trestných činů a zločinů spáchaných určitými kategoriemi úředníků. (European Commission, 2014c)

2.4.3 Spolupráce V4 v oblasti protikorupční politiky

Korupce není jen vnitrostátní záležitost, ale je to nadnárodní jev, který se týká každé civilizované společnosti a každé ekonomiky, a proto její prevence a kontrola vyžaduje mezinárodní spolupráci. (Čentěš, Burda, 2013, s. 26)

Projekt „Visegrádská iniciativa pro transparentní městské společnosti“

Similární transformace veřejného sektoru a ekonomiky ve státech V4 včetně obdobných problémů, jako je korupce a klientelismus, napomohla k myšlence zpracování společného projektu. Výhodiskem projektu byla i skutečnost, že protikorupční organizace bojují za transparentnost ve veřejném sektoru separátně, v rámci individuálních projektů v každé zemi. Projekt se koncentruje na městské společnosti, protože jsou náchylnější ke korupci, mnohdy nezveřejňují fakta o hospodaření, nebo jim chybí zjevná vlastnická struktura. Cílem bylo podělit se o doporučení pro jejich větší transparentnost a příklady dobré praxe, dohlížet na ně a více informovat o jejich fungování. (Oživení, ©2018) Organizace Oživení ve spolupráci s partnerskými organizacemi v zemích V4 sestavila žebříček transparentnosti, zaměřený na 10 rizikových oblastí. Předmětem analýzy bylo 36 městských společností, tedy 9 z každé země. Z **tiskové zprávy** vyplývá, že městské společnosti v ČR v hodnocení transparentnosti se umístily nejlépe, v průměru se 41,4 %. Druhé v pořadí se umístilo Maďarsko (40,3 %) a jako poslední Polsko (24,3 %). Na základě této analýzy byla zpracována Případová studie na Dopravní podnik Hlavního města Prahy, který byl shledán jako nejtransparentnější ze všech hodnocených. (Oživení, ©2017)

Zpráva „Korupční riziká v krajinách Visegrádské skupiny“

Studie národní integrity (*National Integrity System*) si kladla za cíl popsat funkce a dysfunkce pilířů v systému různých zemí. Na základě dílčích studií států V4 byla v roce 2012 vypracována zpráva zabírající se výhradně státy V4. Vznikla v rámci kooperace zástupců organizací TI v jednotlivých zemích, kromě Polska, kde byl při zpracování nápomocen Institut pro veřejné záležitosti (*Instytut Spraw Publicznych*). Hodnotíme-li region V4 jako celek, tak pilíře Veřejná správa, Vymáhání práva a Podnikání v soukromém sektoru, se projeví jako nejslabší. Naopak integritu ukazují dohlízející instituce jako NKÚ, ombudsman. Kromě podrobného zhodnocení slabých a silných stránek regionu obsahuje i doporučení např. v podobě vytvoření nových směrnic pro financování politických stran a kampaní. (TI-Maďarsko, Slovensko, ČR a Instytut Spraw Publicznych, 2012)

3 KORUPCE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

V souvislosti se zkoumáním korupce ve veřejné správě, je relevantní nastínit, co samotný pojem veřejná správa znamená. Pojmu veřejná správa je přikládán dvojitý význam, či dvojitý pojetí. V materiálním pojetí veřejné správy je zásadní určitý druh činnosti (tj. spravování), kdy podstatné jsou jednotlivé úkoly veřejné správy a povaha těchto úkolů. Ve formálním pojetí se klade důraz na samotnou organizační jednotku, kterou je instituce (útvár, úřad), která veřejnou správu vykonává. (Hendrych, 2012, s. 5-7).

Podle Dvořákové (2012, s. 63) je důležité si uvědomit, že stát není soukromý podnik. Na jedné straně majitel soukromé firmy dokáže stanovit, jak je pro něho aktivita zaměstnance přínosná, co se týče zisku. Avšak na straně druhé osobní zisk ministra, náměstka, nebo šéfa odboru lze získat většinou v situaci pro stát nevýhodné.

Problematika korupce velmi úzce souvisí s etikou a morálkou ve společnosti. Ve veřejné správě hraje podstatnou roli právě etika. Kromě etického kodexu veřejné správy, je nezbytné okrajově zmínit i jiné etické kodexy, které zasahují do oblasti veřejné správy. Prvním je „*Návrh Etického kodexu člena zastupitelstva*“ zpracovaný občanským sdružením Oživení, který se bohužel nedočkal velké přízně od politiků na úrovni měst a obcí, pro něž je určen. V neposlední řadě existuje i Etický kodex policisty a Kodex vojenského profesionála, který má relativně silný vliv v boji s korupcí. Lze sem zařadit i Etický kodex celníka. (Petrovský, 2007, s. 90-91)

3.1 Současný stav korupce ve veřejné správě a v zemích V4

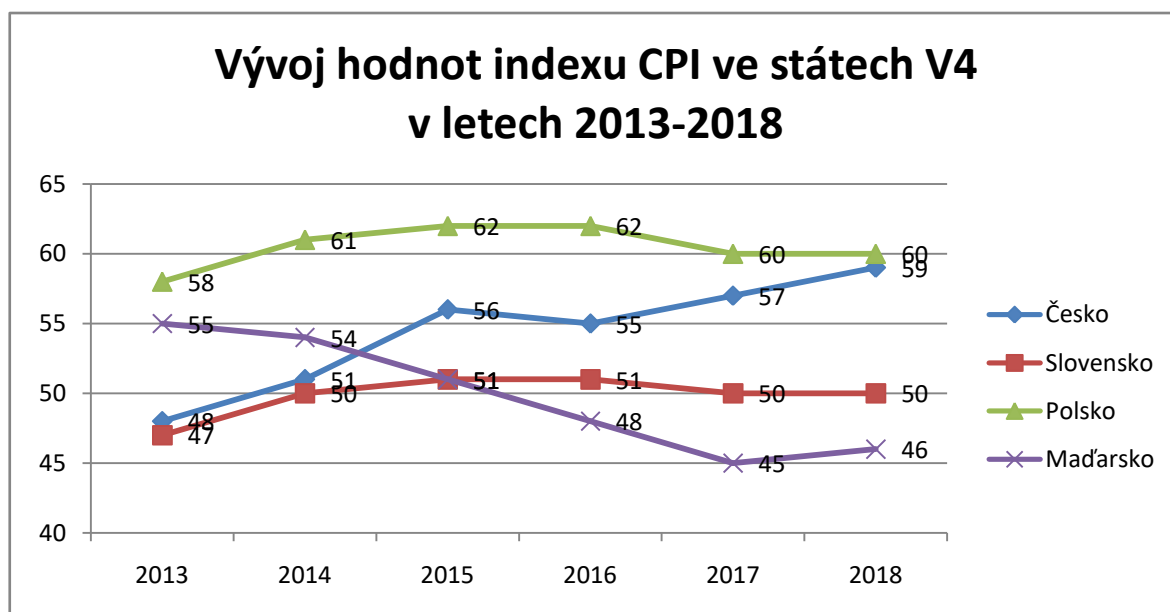
Ke zhodnocení současného stavu korupce ve veřejné správě je v této práci využit Index vnímání korupce, který reflektuje, jak občané jednotlivých států vnímají korupci, a to konkrétně v oblasti veřejné správy. Vložený graf se soustředí pouze na vývoj hodnot CPI v jednotlivých letech. Pro lepší orientaci a kvůli pořadí vybraných států v žebříčku CPI v letech 2014-2017 je přiložena i tabulka.

V porovnání s členskými zeměmi EU si ČR v roce 2016 zanedbatelně polepšila, umístila se 19. v pořadí. Nicméně, evropský průměr činí 65 ze 100 možných, čehož stále ČR nedosahuje. V roce 2016 se Česká republika spolu s Kypr a Maltou umístila v žebříčku na 47. místě z celkových 176 hodnocených zemí světa, s indexem 55. (TI-ČR, ©2016)

Tabulka 3: Umístění ČR v žebříčku CPI v letech 2014-2017 (TI, 2014-2017, vlastní zpracování)

	2014 (177 zemí)		2015 (168 zemí)		2016 (176 zemí)		2017 (180 zemí)	
	Hodnota	Pořadí	Hodnota	Pořadí	Hodnota	Pořadí	Hodnota	Pořadí
ČR	51	53	56	37	55	47	57	42
Slovensko	50	54	51	50	51	54	50	54
Polsko	61	35	62	30	62	29	60	36
Maďarsko	54	47	51	50	48	57	45	66

Z tabulky 3 je zřejmé, že v roce 2016 došlo ke značnému propadu oproti roku 2015, kdy se ČR umístila o 10 příček výše, a to na 37. místě, s indexem 56. Ve skutečnosti pouhý rozdíl 1 bodu srazil ČR o 10 příček dolů. Podle TI za tím stojí 3 hlavní důvody. Prvním důvodem je, že státy s podobným bodovým hodnocením (např. Slovensko) si udržely vzestupnou tendenci, takže nás stlačily níže, a ČR si naopak progresivní trend, který měla v letech 2013-2015, neudržela. Druhým je skutečnost, že postupy soudní moci nenavázaly na rozbití klientelistických systémů a fakt, že inovace v legislativě mají řadu mezer nebo pokulháva jejich uplatnění (zákon o střetu zájmů, zákon o financování politických stran). Třetím, dle TI nejzávažnější bariérou zlepšení stavu jsou právě příznaky state capture-privatizace veřejného zájmu. V takovém případě k porušování zákona ani nedochází. (TI-ČR, ©2016)

Obrázek 2: Vývoj hodnot indexu CPI ve státech V4 v letech 2013-2018 (vlastní zpracování)

Graf na obrázku 2 přehledně ukazuje vývoj indexu vnímání korupce v zemích V4. Na horizontální ose můžeme vidět sledovaná léta, zatímco na ose vertikální jsou uvedeny hodnoty CPI. Z grafu si můžeme povšimnout, že Polsko má jednoznačný náskok před všemi ostatními státy V4 s nejvyššími hodnotami CPI a s nejnižší mírou korupce. Hodnota indexu CPI této země od roku 2014 neklesla pod 60 bodů. Výjimku tvořil rok 2013, kdy se Polsko umístilo se svým bodovým hodnocením 58 na 41. místě.

V porovnání s ostatními státy v jednotlivých letech si ČR vedla nejlépe v roce 2018, kdy dosáhla po Polsku druhé nejvyšší hodnoty 59. Lze vysledovat rostoucí trend od roku 2013 do roku 2015. V roce 2017 si ČR oproti předešlému roku mírně polepšila, což může být důsledkem sběru dat pro rok 2017, v průběhu let 2016 a 2017. Dle publikace společnosti TI ČR zlepšuje své skóre. Nicméně nedávné události související s předsedou vlády a jeho obviněním ze střetu zájmů, svědčí o něčem jiném. Berlínský sekretariát TI proto označil Českou republiku jako stát, který je zapotřebí pozorovat. (TI, ©2018).

Nejvyšší míru korupce z těchto 4 států v roce 2018 lidé vnímají v Maďarsku. V roce 2017 lze dle výsledků průzkumu považovat za nejvíce zkorumpované opět Maďarsko s hodnotou 45. V pořadí skončilo nejhůře ze sledovaných států, až na 66. příčce. V roce 2015 se Slovensko i Maďarsko umístily na stejné příčce se stejnou hodnotou CPI.

3.2 Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy

Etické kodexy jsou nástroje, které působí preventivně v boji proti korupci. Přispívají k tvorbě prostředí, které zabraňuje vzniku korupčního chování a střetům zájmů. Aby byla zajištěna účinnost kodexu, měl by zahrnovat několik zásad, kterými jsou: srozumitelnost, sdělitelnost, specifická, aktuálnost a vynutitelnost. Pokud postrádá kodex prvky vynutitelnosti, nemůže být funkční. (TI-ČR, ©2005)

Současně platný Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy, vydaný Ministerstvem vnitra ČR, byl schválen usnesením vlády ze dne 9. 5. 2012. Orgány krajů a obcí k němu mají dálkový přístup. Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy Ministerstva vnitra využívají obce a kraje jako vzor ke zpracování vlastních etických kodexů, které následně vydávají jako vlastní interní předpis. Kodex není právně závazný. Ustanovení obsažená v právních předpisech, už závazné pro zaměstnance jsou, byť jen částečně přesahují do právních norem. Při porušení lze vyvodit právní následky. (Ministerstvo vnitra ČR, Poskytnutí informací na základě žádosti o informace ze dne 22. 6. 2014, s. 1-3)

Etické kodexy nemohou nahradit organizační či pracovní řád, jsou pouze jejich doplňujícím prvkem. Aby kodex plnil funkce uvedené níže, je podstatné, aby byl platný pro všechny součásti systému. Měl by se vztahovat na všechny složky stejně, jinak pozbývá svého smyslu, kterým je vytvořit jednotné etické prostředí. (TI-ČR, ©2005)

3.2.1 Funkce etického kodexu

Etické kodexy v nejšířším pojetí plní 8 funkcí ve vztahu mezi organizací a jejími členy.

První z nich je **funkce zakládajícího dokumentu**, označovaná také jako funkce základního dokumentu, který by měl reflektovat kolektivní zkušenost. Zároveň by se měl stát zjednodušeným návodem k čestnému jednání tím, že zvýší informovanost subjektů o možnostech a nasměruje je k dodržování zásad, aniž by předpokládal dosažení konkrétního cíle.

Další funkcí je **kodex jako zdroj veřejného hodnocení**. To znamená, že vymezuje hodnoty, které jsou východiskem pro hodnocení činnosti organizace ze strany veřejnosti. I pro tuto skutečnost se tedy stává nástrojem podněcujícím k zodpovědnému jednání.

Třetí funkcí je **funkce socializační a vzdělávací**, která usiluje o stmelování členů, odvíjí se od jejich činnosti a následně vede k soudržnosti a sounáležitosti. S touto funkcí souvisí i následující funkce, kterou je **zvýšení renomé, povědomí veřejnosti** a pozitivní smýšlení společnosti o organizaci případně o dané profesi.

Pátou funkcí je **ochrana profesní zaujatosti** a určitých stanovisek.

Šestá funkce má jednotlivce nebo i skupiny **odrazovat od neetického jednání** například prostřednictvím využívání monitoringu nebo i sankcí.

Předposlední funkcí je **podpůrná funkce**, která zabraňuje oslabení moci členů organizace z vnějšku. Poslední funkcí je **funkce rozhodčí** napomáhající řešení sporů a konfliktů zejména uvnitř mezi členy samotné organizace, ale také navenek.

(Vymětal, 2008)

3.3 Dobrá správa a principy dobré veřejné správy

Český pojem dobrá správa nebo také pojem dobré vládnutí vychází z anglického „*Good governance*“. Dobrá správa popisuje chování orgánů státní správy, které může být spravedlivě občany státu vyžadováno, přestože ho nepředepisuje zákon. Je to očekávané jednání. Opakem dobré správy je špatná správa, pro kterou je naopak charakteristická neefektivnost a nespravedlnost. (Frýdek, 2013, s. 45)

Principy dobré správy přispívají k zamezení výskytu korupce a jsou mimo jiné prosazovány veřejným ochráncem práv. Ombudsman JUDr. Otakar Motejl definoval 10 principů dobré správy, které vychází z jeho vlastních zkušeností a z dalších evropských dokumentů o dobré správě. Jsou jimi tyto:

1. **Soulad s právem** – princip obsahuje jednání úřadů v souladu s českým právním řádem jako celkem
2. **Nestrannost** – princip předpokládá nezájatost stran a rovné příležitosti a zacházení s osobami, zároveň respektuje princip přiměřenosti
3. **Včasnost** – princip pojednává o vyřizování podání všech osob v rozumném a přiměřeném čase, bez zbytečných průtahů
4. **Předvídatelnost** – princip vyžaduje po úřadech naplnění legitimního (zákonného) očekávání osob a rozhodování shodné jako v obdobných případech uskutečněných v minulosti, nebo rozhodování v obdobných případech nadřazeným úřadem
5. **Přesvědčivost** – princip předpokládá poskytování přiměřených informací o zjištěných skutečnostech a povinnostech ze strany úředníků vůči úřadu, úředník podává přesné informace tak, aby nikoho neuvedl v omyl
6. **Přiměřenost** – princip předpokládá zásah úřadů do práv a zájmů osob pouze v nezbytné míře a jen tam, kde je to nutné pro dosažení účelu řízení
7. **Efektivnost** – podle principu efektivnosti úřad usiluje o komplexní řešení věci, je důsledný ve své činnosti a usiluje o skutečné, nikoliv formální vyřešení věci
8. **Odpovědnost** – princip zavazuje úřady nevyhýbat se posouzení otázky nebo přijetí rozhodnutí ve věci spadající do jeho působnosti
9. **Otevřenost** – princip umožňuje nahlédnout osobám do veškerých úředních dokumentů a zřizovat si jejich kopie
10. **Vstřícnost** – podle posledního principu vstřícnosti se úředník má chovat k osobám se zdvořilostí a respektem a být korektní vůči ostatním úředníkům

(Kancelář veřejného ochránce práv)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA MĚSTSKÉHO ÚŘADU V HOLEŠOVĚ

Město Holešov je situováno ve Zlínském kraji, v okrese Kroměříž, na hranici mezi Hanou a Valašskem. Počet obyvatel k 1. 1. 2018 byl 11 626. Holešov je obec s rozšířenou působností, tedy jedná se o obec III. stupně. Správní obvod obce s rozšířenou působností Holešov je vymezen územím 19 obcí. Mikroregion Holešovsko tvoří celkem 20 obcí. Městský úřad obce s rozšířenou působností Holešov se nachází na ulici Masarykova 628. (Holešov, oficiální portál města, ©2019)

V oblasti **samostatné působnosti** plní úřad úkoly ze zákona a jiných právních předpisů, úkoly uložené radou města a zastupitelstvem města. Zejména při přípravě podkladů pro jednání orgánů města a při zabezpečování plnění jejich usnesení. Dále po odborné stránce spolupracuje s obchodními společnostmi, příspěvkovými organizacemi a organizačními složkami, které si město zřídilo, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Pomáhá výborům zastupitelstva a komisím rady v jejich činnosti, spolupracuje s členy zastupitelstva města. V oblasti **přenesené působnosti** vykonává Městský úřad v Holešově státní správu na území města v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu. Dále vykonává státní správu ve správním obvodu v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy. Městský úřad Holešov má velké množství odborů a i činností spojených s odbory. V oblasti samostatné působnosti plní odbory úkoly vyplývající ze zákona a ostatních právních předpisů a úkoly, které jim uloží orgány města, starosta města, místostarostové nebo tajemník. (MěÚ Holešov, 2015)

V současné době je zde zaměstnáno 79 zaměstnanců, a to s účinností od 1. 5. 2018, dle schválení usnesení Rady města Holešova z 8. schůze, která se konala 9. 4. 2018. (Holešov, oficiální portál města, ©2019)

4.1 Povinnosti úředníků

Povinnosti úředníka jsou zakotveny v Zákonu o úřednících 312/2002 Sb., konkrétně v části I. pojmenovaná jako „*Úředníci územních samosprávních celků*“, Hlava III., § 16. Zde je výslovně řečeno, že úředník ÚSC má tyto základní povinnosti:

- dodržovat ústavní pořádek ČR a dodržovat právní předpisy vztahující se k práci jím vykonávané,
- hájit veřejný zájem při výkonu správních činností,

- plnit pokyny vedoucích úředníků, nejsou-li v rozporu s právními předpisy (ukládá i postup úředníka pro případ, že pokyn vedoucího úředníka není v souladu s právními předpisy),
- prohlubovat si kvalifikaci v rozsahu stanoveném tímto zákonem,
- nestranně jednat a rozhodovat bez ohledu na své přesvědčení a zdržet se při výkonu práce všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v nestrannost rozhodování,
- zdržet se jednání, které by závažným způsobem narušilo důvěryhodnost ÚSC,
- zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními (nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem zaměstnání ve prospěch vlastní nebo někoho jiného),
- nepřijímat dary nebo jiné výhody v souvislosti s výkonem zaměstnání, s výjimkou darů nebo výhod od zaměstnavatele,
- zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděl při výkonu zaměstnání a v souvislosti s ním (neplatí, pokud byl povinnosti mlčenlivosti zproštěn vedoucím úřadu, jím pověřeným vedoucím úředníkem nebo příslušným správním úřadem),
- poskytovat informace o činnosti o ÚSC dle zvláštních právních předpisů, v rozsahu vyplývajícím z jeho pracovního zařazení,
- sdělit své jméno, příjmení, úřad, ve kterém je zařazen k výkonu práce, zařazení v útvaru úřadu při ústním nebo písemném jednání s fyzickou nebo právnickou osobou,
- oznámit ÚSC, že nastaly skutečnosti odůvodňující převedení na jinou práci nebo odvolání z funkce,
- pracovat svědomitě a řádně podle svých sil, znalostí a schopností,
- plně využívat pracovní doby a pracovních prostředků k vykonávání svěřených prací, pracovní úkoly plnit kvalitně, hospodárně a včas,
- řádně hospodařit s prostředky mu svěřenými ÚSC, střežit a ochraňovat jeho majetek před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím a nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy ÚSC,
- při úředním jednání a vůči ostatním zaměstnancům působícím ve veřejné správě zachovávat pravidla slušnosti.

(Zákon č. 312/2002 Sb.)

4.2 Organizační řád

Organizační řád platný na Městském úřadu v Holešově schválený radou 7. 1. 2019, nabyt účinnosti 1. 2. 2019. Organizační řád upravuje zásady činnosti a řízení Městského úřadu Holešov jako pověřeného obecního úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností, dělbu pravomocí mezi jeho složkami, jejich vztahy k příspěvkovým organizacím, organizačním složkám a dalším organizacím, jejichž zakladatelem či zřizovatelem je město Holešov. (Holešov, oficiální portál města, ©2019)

4.2.1 Organizační struktura

Městský úřad tvoří starosta města, 2 místostarostové, tajemník a zaměstnanci zařazení do městského úřadu. Vedením městského úřadu se rozumí starosta, místostarostové a tajemník. Rada města určila rozdělení pravomocí v úřadu a pro jednotlivé skupiny činností vytvořila odbory a oddělení, ve kterých jsou začleněni zaměstnanci úřadu. Zaměstnanci úřadu, kteří nejsou začleněni do žádného odboru, mohou být sdruženi do útvarů, které nejsou organizační jednotkou. Práci zaměstnanců začleněných do těchto útvarů řídí, organizuje a kontroluje tajemník. V některých odborech může být práce rozdělena na jednotlivé úseky. Práci zaměstnanců začleněných do odboru řídí a kontroluje vedoucí odboru, kdežto práci zaměstnanců oddělení zřízených v rámci odboru řídí a kontroluje vedoucí příslušného oddělení. **Městský úřad Holešov se člení na 9 odborů.** Jsou jimi odbor vnitřních věcí, odbor kultury, školství a památkové péče, odbor finanční, odbor územního plánování a stavebního řádu, odbor právní a obecní živnostenský úřad, odbor životního prostředí, odbor dopravní a správní, odbor investic a odbor sociálních věcí a zdravotnictví. Dále jsou zřízeny **3 samostatné útvary**, kterými jsou útvar personálních věcí, útvar správy majetku a zeleně a interní auditor. Vzdělávání zaměstnanců mimo jiné zajišťuje útvar personálních věcí. (Holešov, oficiální portál města, ©2019)

4.3 Pracovní řád

Protikorupční opatření jsou zapracována přímo do pracovního řádu MěÚ Holešov, který byl vydán jako vnitřní předpis č. 6/2017 tajemníkem úřadu. Jeho přílohou je vzorový Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy, schválený vládou ČR dne 9. 5. 2012, usnesením č. 331. Článek 7 této přílohy se věnuje korupci. Porušení pravidel uvedených v článku 7 se posuzuje z hlediska možného porušení pracovní kázně, které může být

důvodem k rozvázání pracovního poměru. (MěÚ Holešov, Odpověď na žádost o informace ze dne 12. 2. 2018).

4.4 Kodex etiky zaměstnanců ve veřejné správě

Tento doporučující dokument je zaveden na MěÚ v Holešově a vychází ze vzorového kodexu vydaného Ministerstvem vnitra z roku 2012. „*Účelem Kodexu je podporovat žádoucí standardy chování zaměstnanců ve veřejné správě a informovat veřejnost o chování, jež je oprávněna od zaměstnanců ve veřejné správě očekávat.*“ Obsahuje preambuli a 7 článků. Klade důraz na slušnost, rovný přístup ke všem, nestrannost, odborný rozvoj zaměstnanců a efektivní výkon veřejné správy.

Článek 1 připomíná povinnost zaměstnanců vykonávat svou práci ve shodě s Ústavou ČR, zákony a dalšími právními předpisy. Článek 2 pojednává o obecných zásadách úředníka.

Další část pojednává o problematice střetu zájmů, kdy zaměstnanec nesmí dopustit střet soukromých zájmů s výkonem veřejné správy a nesmí vykonávat činnost neslučitelnou nebo omezující řádný výkon povinností v rámci jeho pracovního postu.

Samozřejmostí by měla být politická nestrannost při výkonu práce zakotvená v článku 4.

Článek 5 se zaměřuje na **dary a jiné nabídky**. Zaměstnanec nepřijímá a ani nevyžaduje dary, služby, laskavosti, ani žádná jiná zvýhodnění, která by mohla ovlivnit nebo jen zdánlivě ovlivnit rozhodování ve věci či narušit profesionální přístup k věci. Zároveň se nesmí dostat v souvislosti s jeho prací do postavení, ve kterém by se zavazoval nějakým způsobem oplácet prokázanou laskavost.

„Zaměstnanec nevyužívá výhody vyplývající z jeho postavení, ani informace získané při výkonu veřejné správy pro svůj soukromý zájem.“ Neuvádí vědomě v omyl veřejnost ani ostatní zaměstnance a s informacemi nakládá s potřebnou důvěrností a poskytuje jim příslušnou ochranu. Jeho povinností je vyhnout se konfliktům zájmů.

Článek 7 se koncentruje na **oznámení nepřípustné činnosti**, kde je stanoveno oznámení této skutečnosti nadřízenému v případě, kdy zaměstnanec bude vyzván k jednání v rozporu se zákonem či zneužití své pravomoci. V případě zjištění ztrát, újmy na majetku ve státním vlastnictví nebo na majetku ve vlastnictví ÚSC, podvodného či korupčního jednání, by zaměstnanec měl neprodleně oznámit tuto skutečnost nadřízenému vedoucímu zaměstnanci, popřípadě příslušnému orgánu činnému v trestním řízení. (MěÚ Holešov, 2012)

Úplné znění kodexu je k dispozici k nahlédnutí v Příloze P I.

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje nejprve na dotazníkové šetření. Dotazník byl zpracován v elektronické podobě a rozeslán všem zaměstnancům Městského úřadu Holešov. Šetření probíhalo v období od 1. 2. 2018 do 10. 3. 2018. V této souvislosti je důležité zmínit, že k dotazníku měli přístup pouze zaměstnanci daného úřadu. Důvodem bylo vyhnout se situaci, že by dotazník měl možnost vyplnit kdokoliv jiný (např. široká veřejnost) než cílová skupina, pro kterou je přímo určen. Online dotazník vyplnilo 33 respondentů z celkového počtu 78 pracovníků. Samotný dotazník byl anonymní a obsahoval 23 otázek. Veškeré otázky byly povinné, tudíž žádnou z uvedených otázek nebylo možné vynechat, ani nemohlo dojít k situaci, že by ji respondent opomenul vyplnit. Prvních 5 otázek bylo zaměřených na samotnou charakteristiku a rozřídění respondentů. Týkaly se obecně pohlaví, věku, pracovní pozice a délky doby výkonu pracovní pozice na daném úřadu. Celkem bylo 17 uzavřených otázek a zbylých 6 otázek polouzavřených. Zajištěné výsledky byly zpracovány do přehledných grafů.

5.1 Cíle dotazníkového šetření a hypotézy

Hlavním cílem dotazníkového šetření je zjistit stav povědomí vybrané cílové skupiny o protikorupčních opatřeních a o samotném celosvětově rozšířeném fenoménu korupce. Cílem šetření je také odhalit oblasti, v nichž mají zaměstnanci úřadu nedostatečné znalosti.

Neznalost je nejobvyklejším kamenem úrazu, a to nejen v oblasti této problematiky. Zaměstnanci úřadů by proto měli být do jisté míry seznámeni s nástroji využívanými v boji proti korupci a s problematikou korupce všeobecně. Dále by měli mít přehled o současném vývoji korupce, a to minimálně na národní úrovni.

V kontextu s těmito důvody a cíly byly stanoveny následující hypotézy, které napomohou k potvrzení či vyvrácení formulovaných předpokladů.

Hypotéza 1: Více než nadpoloviční většina ze všech respondentů vnímá korupci jako závažný problém, který je potřeba řešit.

Hypotéza 2: Více než 50 % respondentů nezná současné protikorupční nástroje využívané na celostátní úrovni v České republice.

Hypotéza 3: Více než 50 % dotazovaných je toho názoru, že protikorupční opatření jsou důležitým nástrojem v boji proti korupci.

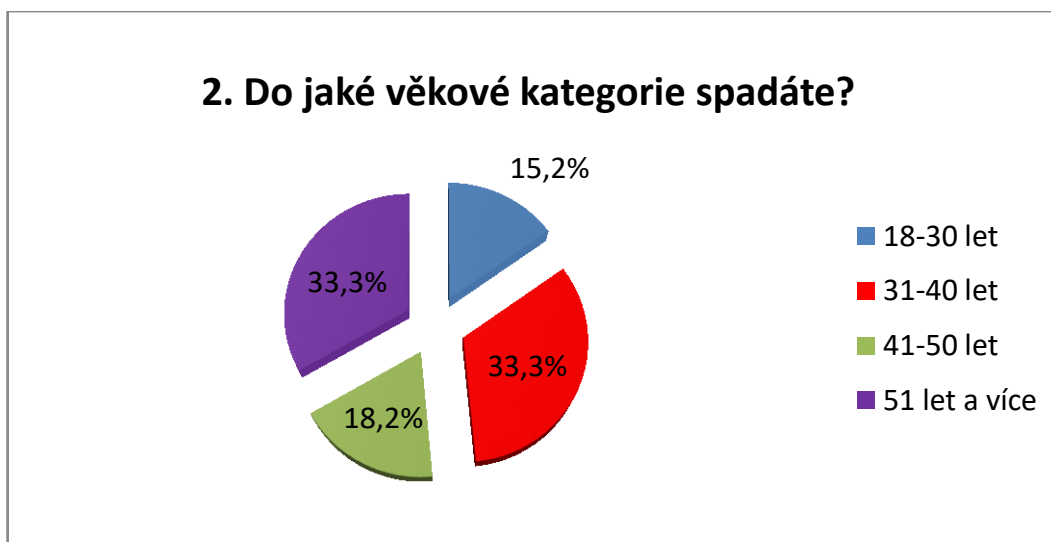
5.2 Charakteristika dotazovaných

Jak již bylo výše uvedeno, první série otázek se soustředila prioritně zejména na charakteristiku výběrového souboru. V této sérii bylo zahrnuto celkem 5 otázek.

Obrázek 3: Pohlaví respondentů (vlastní zpracování)

Lze konstatovat, že při vyplňování dotazníku převažovaly ženy. Dotazník vyplnilo 10 respondentů mužského pohlaví (30,3 %), zatímco 23 osob bylo pohlaví ženského (69,7 %).

Obrázek 4: Věková kategorie respondentů (vlastní zpracování)

Věková struktura dotazovaných byla rozličná. Respondentů ve věku 18 – 30 let bylo v absolutním vyjádření 5 (v relativním vyjádření 15,2 %). Dále dotazník vyplnilo 6 respondentů (18,2 %) ve věku 41-50 let. Ze zjištěných výsledků je patrné, že nejčetnějšími skupinami jsou osoby ve věku 51 let a více a také osoby ve věku 31-40 let, kterých je v obou skupinách zastoupeno 11 (33,3%).

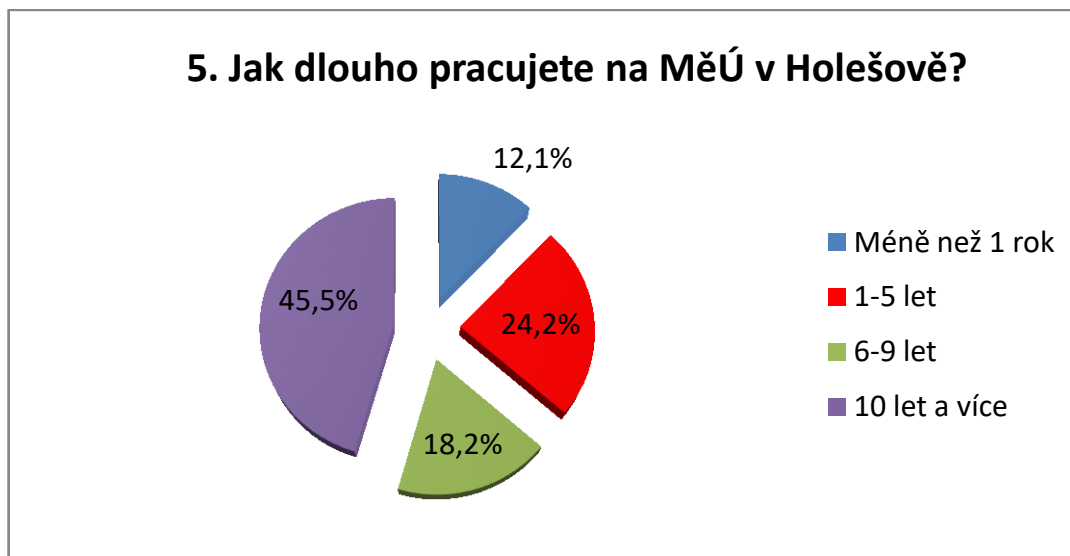
Obrázek 5: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů (vlastní zpracování)

Z následujícího grafu na obrázku 5 vyplývá, že 10 respondentů (30,3 %) má nejvyšší dosažené vzdělání středoškolské. Jednoznačně tedy převažuje počet respondentů s vysokoškolským vzděláním, s počtem 23, což je v relativním vyjádření 69,7 %.

Obrázek 6: Pracovní pozice respondentů (vlastní zpracování)

Mezi dotazovanými bezesporu převládli při vyplnění dotazníku úředníci na nižších postech nad vedoucími úředníky, a to s počtem 26 (78,8 %). Vedoucích úředníků, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, bylo celkem 7 (21,2 %).

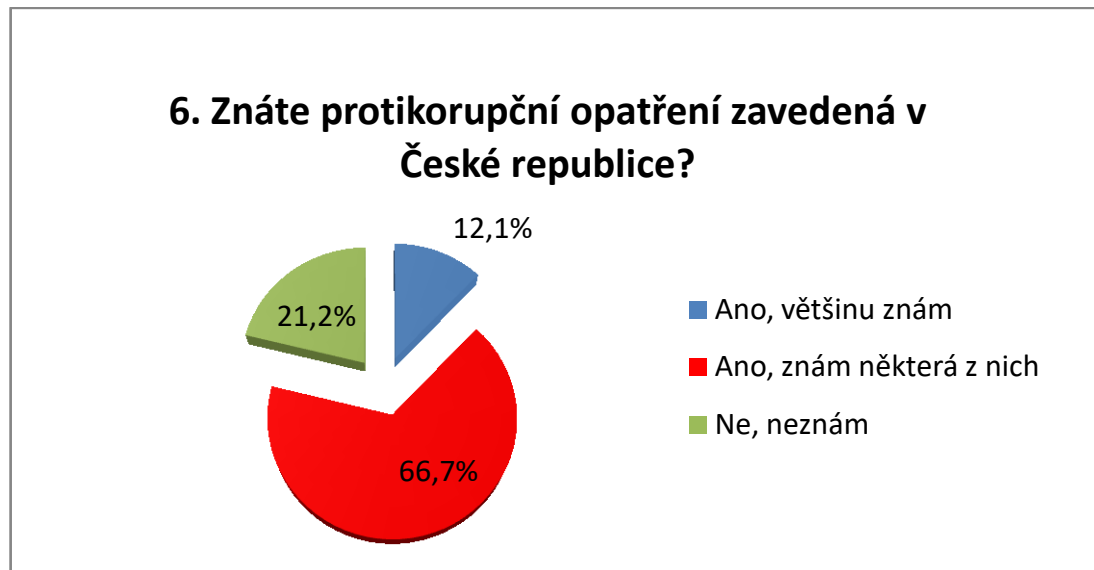

Obrázek 7: Délka výkonu pracovní pozice respondentů na úřadu (vlastní zpracování)

V otázce číslo 5, na obrázku 7 bylo od dotazovaných zjišťováno, jak dlouho pracují na Městském úřadu v Holešově. Zde byly na výběr 4 možné odpovědi. Z těchto možných odpovědí vzešlo najevo, že nejmenší počet respondentů (v absolutním vyjádření 4, v relativním vyjádření 12,1 %) pracuje na úřadu po dobu kratší než 1 rok. Po dobu 1-5 let zde pracuje 8 dotazovaných (24,2 %). 6-9 let je na úřadu zaměstnáno 6 osob (18,2 %). Zajímavé je, že nejvíce odpovědí v dotazníku bylo získáno od zaměstnanců Městského úřadu Holešov, kteří zde pracují po dobu delší než 10 let. Jednalo se o odpovědi od 15 osob, což je v relativním vyjádření 45,5 %, tedy téměř polovina dotazovaných.

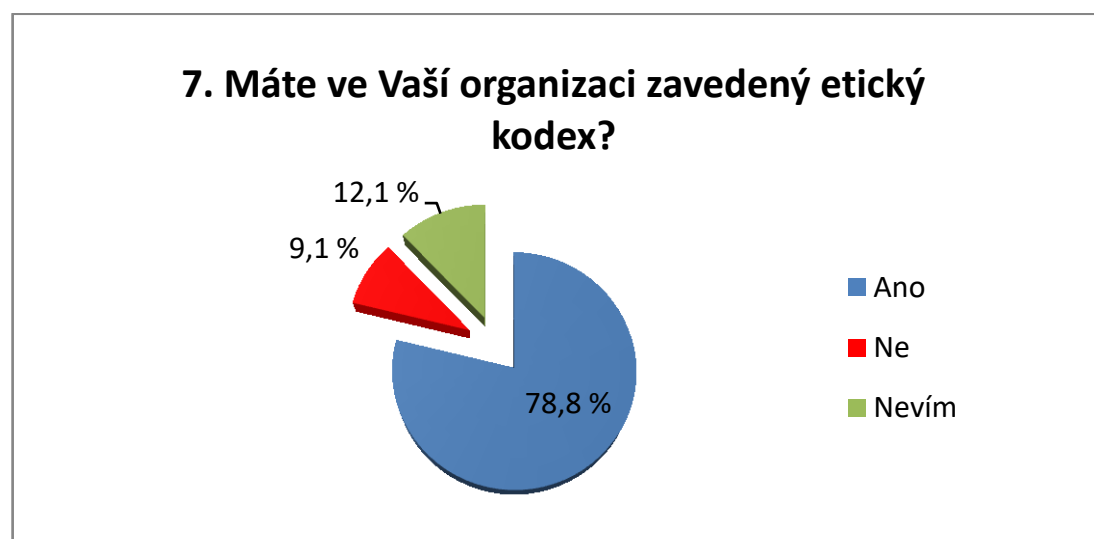
5.3 Vyhodnocení výsledků

V této části jsou analyzovány a následně interpretovány výsledky dotazníkového šetření. Otázky se blíže zaměřovaly z velké části na znalosti dotazovaných ohledně zkoumané problematiky korupce a s tím souvisejících protikorupčních nástrojů a opatření. Dále byly dotazy soustředěny na subjektivní názory respondentů na danou věc a mimo jiné bylo zjišťováno, jak by postupovali dotazovaní v případě, že by se stali obětí korupčního jednání.

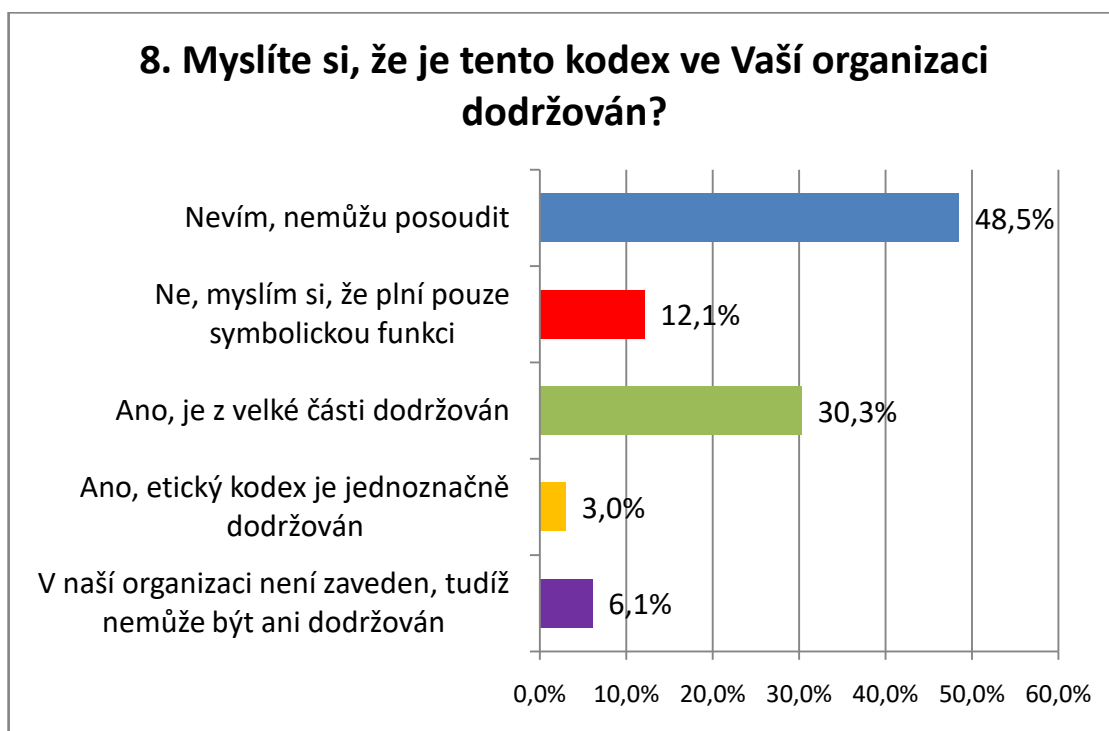
Obrázek 8: Znalost respondentů protikorupčních opatření v ČR (vlastní zpracování)

V otázce č. 6, která je graficky zpracována v grafu zachyceném na obrázku 8 se ukázalo, že nadpoloviční většina dotazovaných zná některá z protikorupčních opatření, které jsou zavedeny v ČR. Konkrétně se jednalo o 22 osob, v přepočtu na relativní vyjádření 66,7 %. Poměrně velkou část tvořila skupina osob, která na otázku odpověděla „*Ne neznám*“. V tomto případě se jednalo o 7 respondentů, tedy 21,2 %, kteří nemají povědomí o existenci těchto protikorupčních opatření. Z této odpovědi lze usoudit, že výzkum formou dotazníkového šetření nebyl proveden zbytečně, jelikož je potřebné navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení současného stavu. Poslední skupinu lidí tvoří 4 respondenti, tedy 12,1 %, kteří na výše uvedenou otázku odpověděli „*Ano, většinu znám*“.

Obrázek 9: Etický kodex organizace (vlastní zpracování)

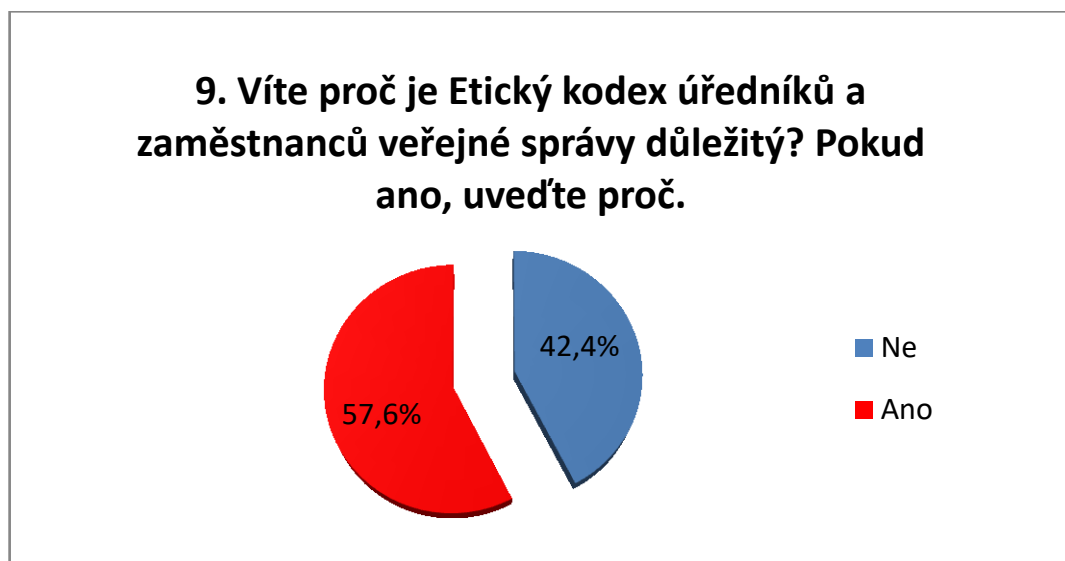
Dotaz č. 7 se zaměřoval na povědomí zaměstnanců o zavedení Etického kodexu úředníků a zaměstnanců veřejné správy přímo v dané organizaci. Z grafu na obrázku 9 je patrné, že na tuto otázku respondenti v převážné většině odpověděli „Ano“. V absolutním vyjádření takto odpovědělo celkem 26 respondentů, v relativním 78,8 %. Z celkových 33 dotazovaných 4 respondenti (12,1 %) označili odpověď „Nevím“. Našli se 3 lidé (9,1 %), kteří na tento dotaz odpověděli jednoznačné „Ne“, přestože na daném úřadu je tento dokument, ač doporučujícího charakteru zaveden.

Obrázek 10: Dodržování etického kodexu v organizaci (vlastní zpracování)

Na otázku č. 8 odpověděla téměř polovina dotazovaných, exaktně 16 respondentů (48,5 %), „Nevím, nemůžu posoudit“. Relativně velkou část tvořili odpovědi „Ano, je z velké části dodržován.“ O tom, že je zmiňovaný kodex z velké části dodržován, je přesvědčeno 10 respondentů, tedy 30,3 %. Dotazníkové šetření ukázalo, že 4 dotazovaní (12,1 %) si myslí, že zavedený kodex není dodržován, nedbá se na něho a plní tedy pouze symbolickou funkci v dané organizaci. 2 respondenti (6,1 %) jsou naopak utvrzeni v tom, že na MěÚ v Holešově není kodex zaveden, tudíž nemůže být ani dodržován. Překvapivé na tom je, že na předchozí dotaz odpovědělo vcelku 7 lidí, že o skutečnosti, zda kodex je na úřadu zaveden, či není, nevědělo nebo označilo odpověď „Ne“. Jak již bylo řečeno, počet osob se u této otázky snížil na 2. Samozřejmě nesmíme opomenout, že 1 respondent

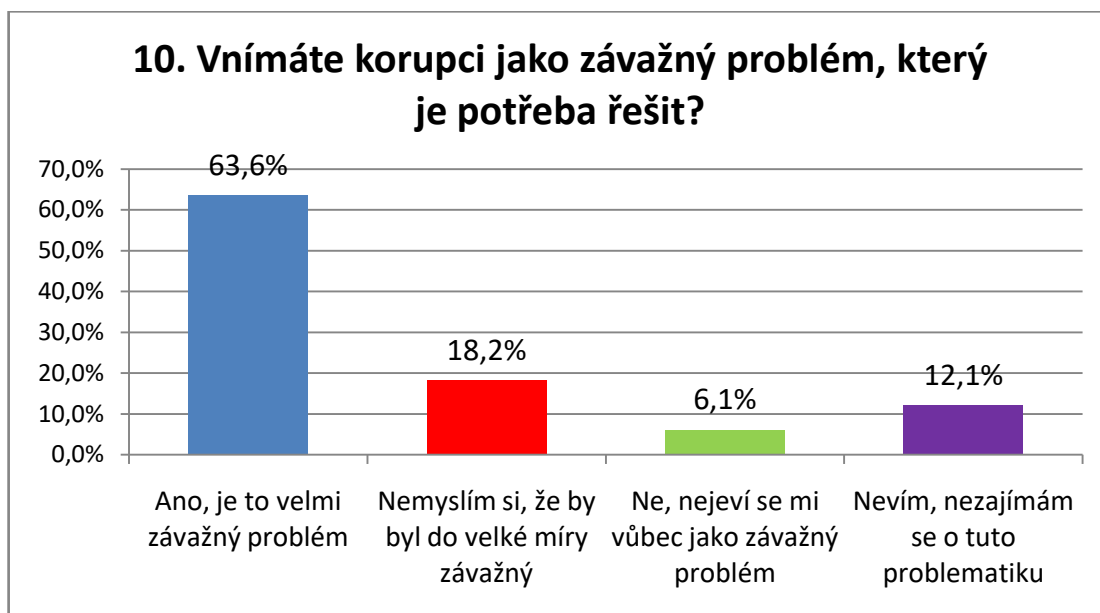
(v relativním vyjádření 3,0 %) odpověděl na tuto otázku „*Ano, etický kodex je jednoznačně dodržován*“.

Obrázek 11: Významnost etického kodexu (vlastní zpracování)

Následující otázka již byla polouzavřená ve znění: „*Víte proč je Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy důležitý? Pokud ano, uveďte proč*“. Z grafu, který je vykreslený na obrázku 11 lze i bez uvedení statistických dat vyčíst, že je to téměř půl na půl. Pokud bychom byli konkrétní, menší část, tedy 14 respondentů (42,4 %) odpověděla, že neví, proč je tento kodex významný. Nadpoloviční většina dotazovaných, kterou tvořilo 19 zaměstnanců úřadu (57,6 %) označilo odpověď „*Ano*“. Dále měli respondenti, kteří odpověděli „*Ano*“ za úkol uvést, proč je podle nich tento kodex důležitý. Někteří z dotazovaných uvedli i více důvodů než pouze 1. Celkem 6 respondentů uvedlo, že se jedná o určité morální hodnoty, které by měli úředníci a zaměstnanci veřejné správy dodržovat. 4x se objevila odpověď, že etický kodex je důležitý z toho důvodu, aby se ve společnosti dodržovala pravidla a také zákon. 2 respondenti napsali, že důvodem je prevence proti korupci. 3 dotazovaní uvedli loajalitu úředníků a zaměstnanců ve veřejné správě. 2 zaměstnanci MěÚ v Holešově jsou přesvědčeni o důležitosti kodexu z toho důvodu, že buduje a prohlubuje důvěru veřejnosti v úřad a celkově ve veřejnou správu. 2 respondenti napsali, že jeho důležitost spočívá v prosazování rovného přístupu ke všem lidem, bez jakéhokoliv zvýhodňování. 1 respondent zmínil kvalitnější a transparentnější fungování veřejné správy. Taktéž se zde 1x objevila objektivita a odpovědnost při výkonu veřejné správy. 1x byla uvedena profesionalita zaměstnanců ve veřejné správě. Mezi odpověďmi se vyskytla i 1 odpověď,

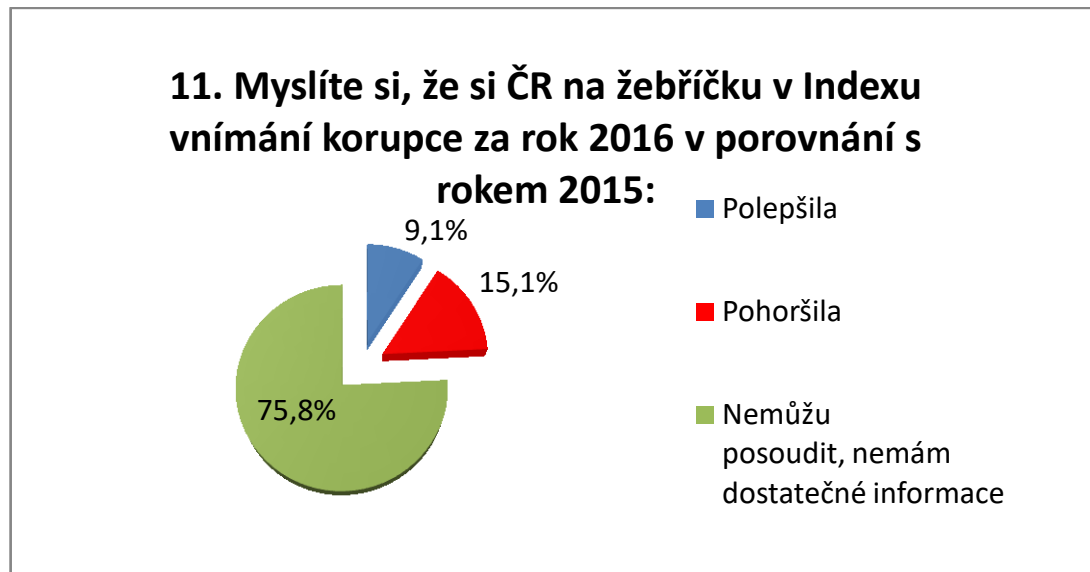
která zněla, cituji: „stačilo by čisté svědomí“. 2 respondenti zmínili nestrannost úředníků při výkonu veřejné správy. 1 dotazovaný napsal, že se jedná o „jednotnou normu“.

Obrázek 12: Vnímání závažnosti problému korupce respondenty
(vlastní zpracování)

Otázka č. 10 zjišťovala, jak pohlízejí respondenti na samotnou korupci. Zdali tento problém vnímají jako závažný nebo mu naopak nepřikládají velkou míru závažnosti a je podceňován. Pohled na graf ukazuje, že největší počet respondentů vnímá korupci jako velmi závažný problém. Takto odpovědělo 21 respondentů z celkových 33 dotazovaných, což je v přepočtu na relativní vyjádření 63,6 %. Odpověď ve znění: „Nemyslím si, že by byl do velké míry závažný“ označilo 6 respondentů (18,2 %). 4 zaměstnanci MěÚ v Holešově (v relativním vyjádření 12,1 %) neví, zda ohodnotit korupci jako závažný problém z toho důvodu, že se o tuto problematiku nezajímají. Na posledním místě se umístila odpověď „Ne, nejeví se mi vůbec jako závažný problém“. Takto odpověděli pouze 2 respondenti (6,1 %). Z těchto odpovědí lze odvodit pozitivní věc, a to že velká část respondentů nepodceňuje závažnost této problematiky.

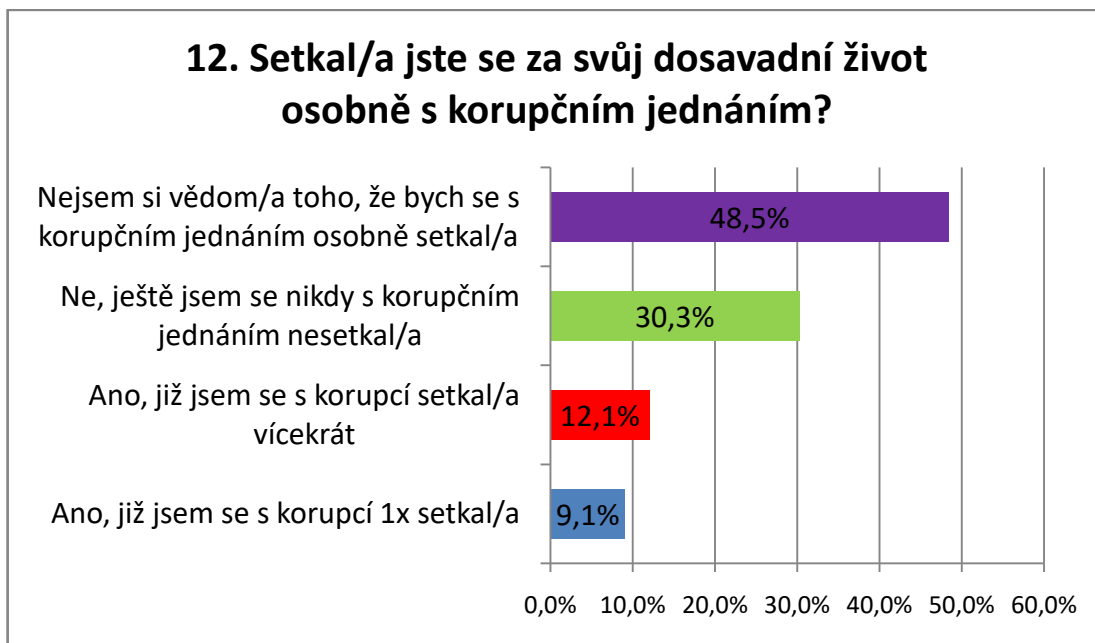
Z toho tedy vyplývá, že **Hypotéza 1** byla také potvrzena. Stanovená hypotéza tvrdí, že: „Více než nadpoloviční většina ze všech respondentů vnímá korupci jako závažný problém, který je potřeba řešit.“

Obrázek 13: Pozice ČR na žebříčku v Indexu vnímání korupce v letech 2015,2016 (vlastní zpracování)

Další v pořadí byla otázka, jejímž účelem bylo zjistit informovanost respondentů o tom, jak si vede ČR na žebříčku v Indexu vnímání korupce. Lépe řečeno, zda si ČR v roce 2016 oproti roku předešlému, polepšila či naopak pohoršila. Zde je nutné podotknout, že v době zpracování výzkumu nebyla novější data k dispozici, a proto je otázka směřována na porovnání let 2015 a 2016.

Z grafu zakresleného v obrázku 13 je evidentní, že $\frac{3}{4}$ respondentů (v absolutním vyjádření 25, v relativním vyjádření přesně 75,8 %) nemůže posoudit, jak si ČR vedla. Důvodem je právě nedostatečné množství informací k posouzení této skutečnosti. Správně na tuto otázku odpověděli ti respondenti, kteří označili odpověď „Pohoršila“. Takto odpovědělo 5 respondentů (15,1 %). Dotazovaní, kteří tak odpověděli, se o tom mohli dočíst např. na webových stránkách nevládní neziskové společnosti TI, nebo přímo z výroční zprávy této organizace z roku 2016. Na druhou stranu špatně na tento dotaz odpověděli 3 dotazovaní (9,1 %), a to odpovědí, že si ČR na žebříčku Indexu vnímání korupce za rok 2016 v porovnání s rokem předchozím polepšila.

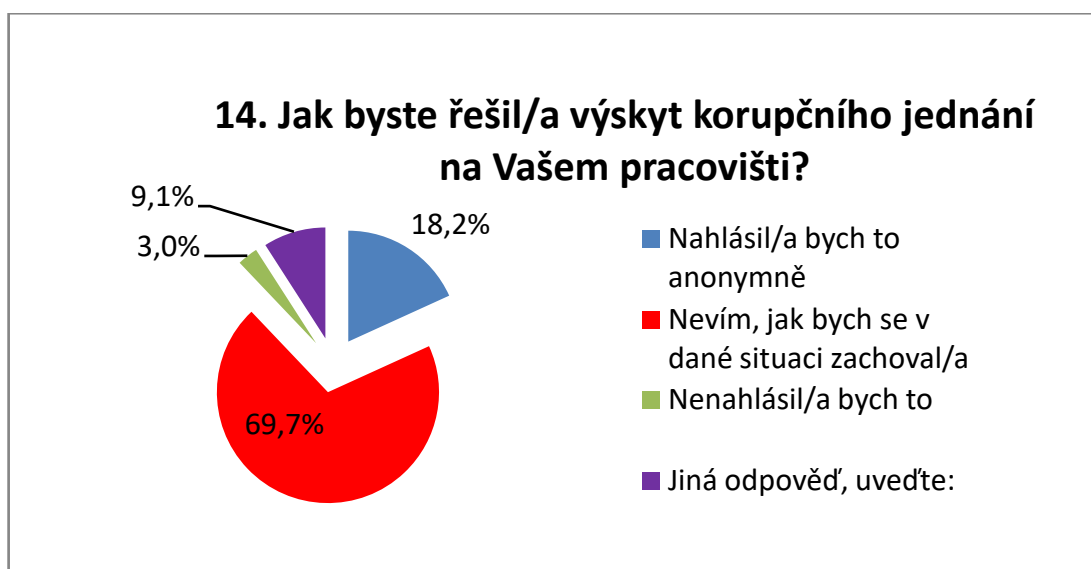
Obrázek 14: Osobní zkušenost respondentů s korupčním jednáním (vlastní zpracování)

Na otázku zda se dotazovaní setkali za svůj dosavadní život osobně s korupčním jednáním, odpovědělo nejvíce respondentů vybraním odpovědí: „*Nejsem si vědom/a toho, že bych se s korupčním jednáním osobně setkal/a*“. Tuto variantu označilo 16 osob (48,5 %). 10 z celkových 33 dotazovaných osob (30,3 %) se s korupčním jednáním nikdy neseťkalo. Naopak 4 zaměstnanci Městského úřadu v Holešově (12,1 %) se s korupcí již vícekrát setkali, a 3 zaměstnanci úřadu (9,1 %) se s korupcí za svůj dosavadní život setkali 1x.

Obrázek 15: Možnosti nahlášení korupčního jednání (vlastní zpracování)

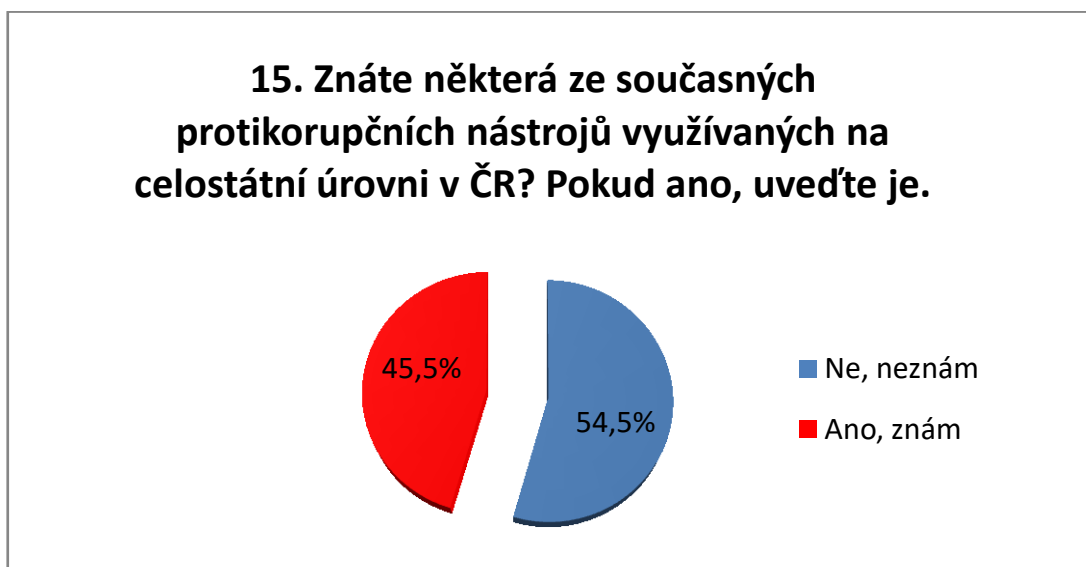
Nadcházející otázka zjišťovala, zda jsou zaměstnanci daného úřadu obeznámeni s možnostmi, kam se mohou obrátit v případě podezření z korupčního jednání. Na tuto otázku odpovědělo 22 respondentů (66,7 %) „Ano“. 11 dotazovaných (33,3 %) odpovědělo „Ne“. Ti dotazovaní, jejichž odpověď zněla „Ano“, měli uvést možnosti, kam by korupci ohlásili. V této souvislosti je důležité zmínit, že respondenti mohli uvést hned několik možností, tedy všechny jim známé možnosti, kam se mohou obrátit s tímto problémem. Po vyhodnocení těchto odpovědí bylo zjištěno, že nejvíce dotazovaných ví o možnosti nahlásit korupci přímo Policii ČR. Tato odpověď se zde objevila celkem 8x, což znamená, že Policii ČR uvedlo 8 z celkového počtu 22 respondentů, kteří odpověděli „Ano“. Dále v 7 případech by se lidé obrátili přímo na jejich nadřízeného. 5 respondentů ví o existenci protikorupční linky. 2 lidé by se s korupcí obrátili na protikorupční schránku, která je zřízená v Holešově. 1 respondent by problém řešil s tzv. protikorupční policií, tedy s protikorupčním útvarem. 1 osoba by se obrátila v této záležitosti na tajemníka úřadu. 1x se zde objevila možnost nahlásit korupci na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. 1 respondent uvedl orgán činný v trestním řízení a 1 z dotazovaných uvedl Ministerstvo financí, jako subjekt, na který je možné se obrátit při podezření z korupce.

Obrázek 16: Jednání respondentů v případě setkání se s korupčním jednáním na pracovišti (vlastní zpracování)

Do dotazníku byla zařazena také otázka v tomto znění: „*Jak byste řešil/a výskyt korupčního jednání na Vašem pracovišti?*“. Na tuto otázku bylo možné odpovědět výběrem jedné ze 4 možných variant. Největší počet respondentů odpovědělo: „*Nevím, jak bych se v dané situaci zachoval/a*“. V absolutním vyjádření se jednalo o 23 responzí, což je převedeno

na relativní, tedy procentuální vyjádření 69,7 %. Anonymně by korupční jednání nahlásilo 6 respondentů (18,2 %). Překvapivé bylo, že 1 dotazovaný (3 %) uvedl, že by korupční jednání nenahlásil. Poslední variantou, kterou mohli dotazovaní vybrat, byla možnost: *Jiná odpověď, uveďte:*, k níž se vyjádřili 3 respondenti (9,1 %). První respondent uvedl, cituji: „jednoznačně a srozumitelně bych to řešil přímo s protistranou a příště by ke korupčnímu jednání již nedošlo“. Další respondent uvedl, cituji: „záleželo by na dané situaci a její vážnosti“. A zbývající 1 dotazovaný uvedl: „nejdříve bych to řešil sám, v závažnějším případě s nadřízeným, popřípadě i s policií.“

Obrázek 17: Znalost respondentů současných protikorupčních nástrojů na národní úrovni v ČR (vlastní zpracování)

Otázka č. 15 se blíže zaměřila na to, zda dotazovaní znají nynější protikorupční nástroje, které jsou využívány na celostátní úrovni v ČR. Odpovědi na tuto otázku jsou vyhodnoceny v grafu na obrázku 17. Z celkového počtu 33 dotazovaných 15 respondentů (45,5 %) odpovědělo, že současné protikorupční nástroje na celostátní úrovni ČR zná. V této otázce měli dotazovaní možnost uvést co nejvíce z těchto opatření. Ukázalo se, že nejvíce dotazovaných, konkrétně 6 má povědomí o existenci trestněprávních nástrojů v České republice, mezi které můžeme zařadit Trestní Zákoník a také Trestní Řád. 3 respondenti uvedli vládní nástroje, tedy dokumenty vlády. Další 2 uvedli jako celostátní nástroj v boji proti korupci i instituce jako Nejvyšší kontrolní úřad a Česká obchodní inspekce. 3 respondenti zde zahrnuli i protikorupční linky zřízené v ČR. 4x se v odpovědích objevil i Centrální registr oznámení a zveřejňování smluv. 1 dotazovaný uvedl, cituji: „Nevěřím v jejich účinnost v následném potrestání dle postavení.“

Proto neuvedu.“ Někdo z dotazovaných se mylně domníval, že protikorupční strategie krajů patří mezi nástroje na celostátní úrovni. 1 respondent zmínil protikorupční program, ale neuvedl konkrétněji jaký. Pokud by se jednalo o protikorupční programy např. ministerstev, nelze je považovat za celostátní, jelikož jsou to dokumenty interní, zřízeny v rámci jednotlivých resortů.

Nutno zdůraznit fakt, že nadpoloviční většina dotazovaných nezná tyto nástroje. Odpověď „*Ne, neznám*“ označilo 18 respondentů (v relativním vyjádření 54,5 %), čímž potvrdilo stanovenou **Hypotézu 2**. Tato hypotéza tvrdí, že: „*Více než 50 % respondentů nezná současné protikorupční nástroje využívané na celostátní úrovni v České republice.*“

Obrázek 18: Povědomí respondentů o protikorupčních nástrojích na úrovni Zlínského kraje (vlastní zpracování)

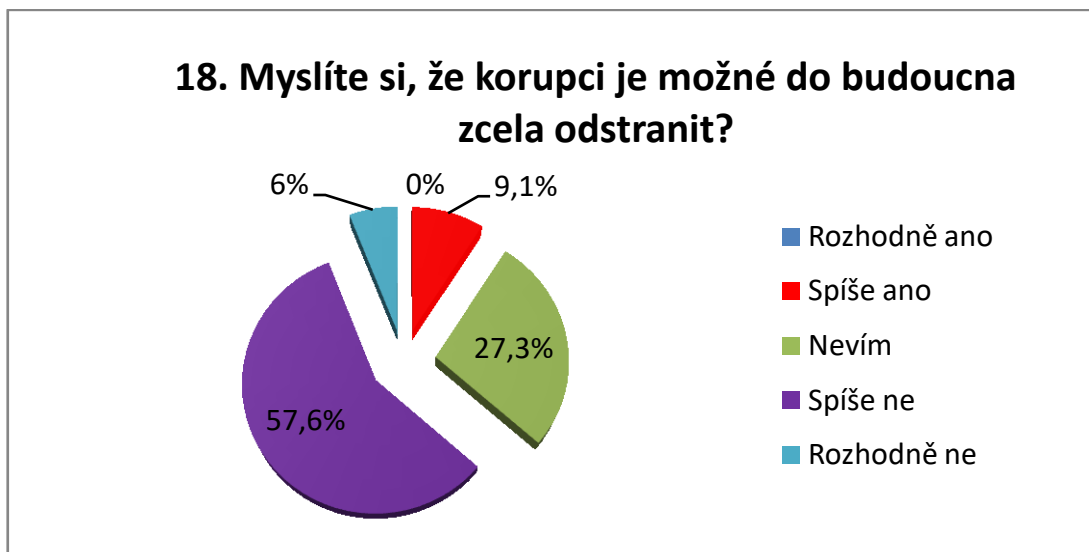
Otázka č. 16 ověřovala povědomí respondentů o protikorupčních nástrojích na krajské úrovni. Z grafu na obrázku 18 je evidentní, že drtivá většina respondentů odpověděla „*Nevím*“. Nevědělo jak odpovědět exaktně 27 respondentů, což je v relativním vyjádření 81,8 %. 4 dotazovaní (12,1 %) na tuto otázku odpověděli „*Ano*“, přičemž 3 z nich uvedli, že se jednalo o dokument Protikorupční strategie. Zbylý 1 dotazovaný uvedl, že neví přesný název. Krajský úřad Zlínského kraje však nezpracoval žádný souhrnný dokument, který by se zabýval protikorupčními opatřeními. Pouze 2 respondenti (6,1 %) odpověděli na tento dotaz správně a to odpovědí „*Ne*“.

Obrázek 19: Povědomí respondentů o protikorupčních opatřeních na úrovni města Holešov (vlastní zpracování)

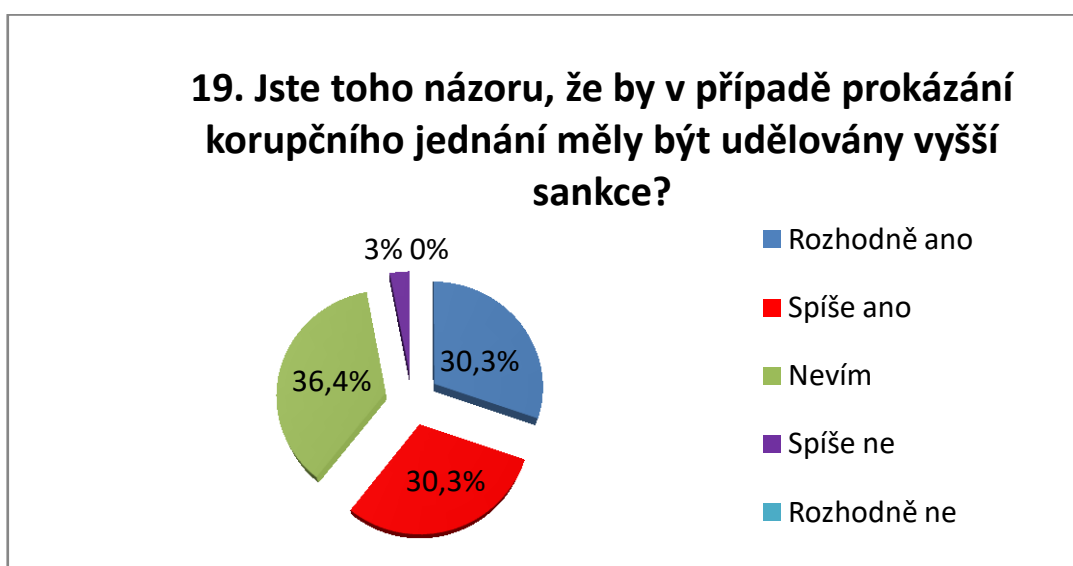
Následovně byla do dotazníku zakomponována otázka, která zněla: „*Jsou ve městě Holešov zřízena nějaká protikorupční opatření? Pokud ano, uveďte jaká.*“ Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že 21 respondentů (63,6 %) neví, zda ve městě, ve kterém pracují (případně i žijí), existují tato opatření. 8 respondentů (24,3 %) na otázku správně odpovědělo, že protikorupční opatření jsou ve městě Holešov zřízena. Z těchto 8 respondentů 2 lidé uvedli, že jsou opatření zapracována do etického kodexu. 5 respondentů zmínilo protikorupční schránku, která je v Holešově zřízena a bývá také označována jako Schránka důvěry. 1 dotazovaný zde zařadil výběrová řízení. Poslední část grafu tvoří 4 respondenti (12,1 %), kteří na otázku odpověděli, že na úrovni daného města žádná protikorupční opatření nejsou zřízena.

Poslední série složená z 6 otázek je založena na **Likertově škále**, prostřednictvím které respondenti vyjadřují souhlas či nesouhlas a jeho intenzitu s vybranými tvrzeními.

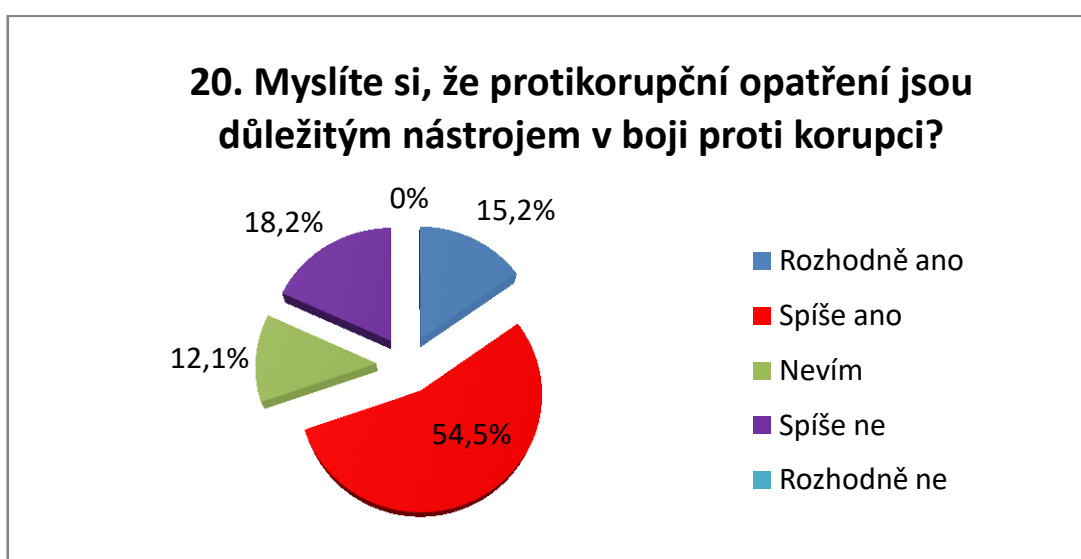
Obrázek 20: Názor respondentů na eliminaci korupce (vlastní zpracování)

Odpovědi na otázku č. 18 jsou zachyceny v grafu na obrázku 20. Respondenti dostali na výběr z 5 variant odpovědi: „Rozhodně ano“, „Spíše ano“, „Nevím“, „Spíše ne“ a „Rozhodně ne“. Více než polovina respondentů, konkrétně 19 (57,6 %) označilo odpověď „Spíše ne“. 2 respondenti (6 %) vybrali variantu „Rozhodně ne“, čímž vyjádřili, že jsou utvrzeni v tom, že korupci rozhodně není možné do budoucna odstranit. Nevědělo jak odpovědět 9 z dotazovaných (27,3 %). Možnost „Spíše ano“ využili při odpovědi na tuto otázku 3 dotazovaní (9,1 %). Z vyhodnocení této otázky bylo zjištěno, že se nenašel nikdo, kdo by označil odpověď „Rozhodně ano“.

Obrázek 21: Názor respondentů na zvýšení sankcí za korupční trestné činy (vlastní zpracování)

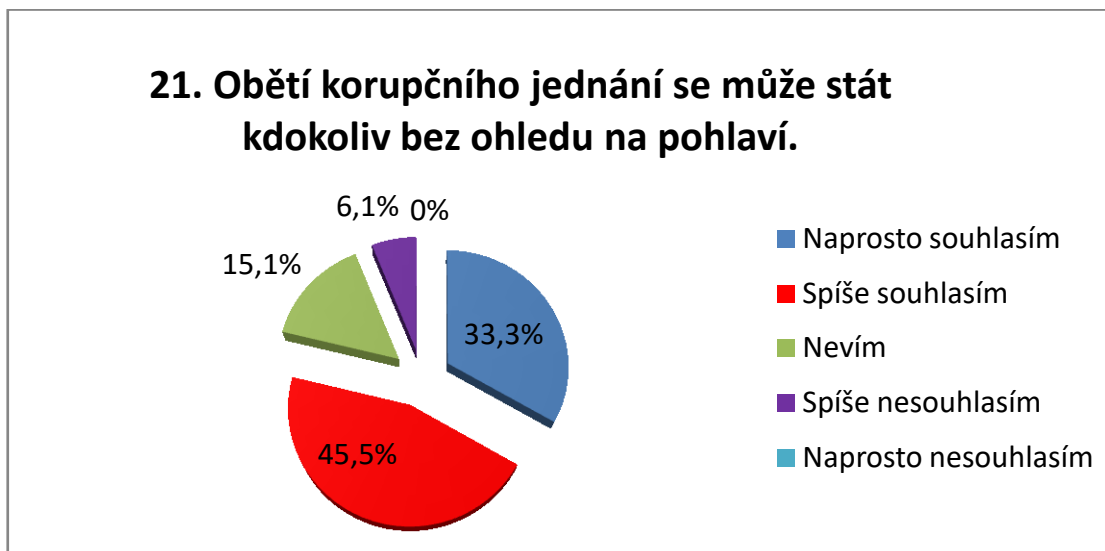
Pohled na další graf, který je zachycen na obrázku 21, při detailnějším zkoumání ukazuje, že nejvíce zde lidé označovali odpověď „Nevím.“ Celkem takto odpovědělo 12 dotazovaných (v relativním vyjádření 36,4 %). Stejný počet odpovědí (v absolutním vyjádření 10, v přepočtu na relativní vyjádření 30,3 %) byl zaznamenán u variant: „Rozhodně ano“ a „Spíše ano“. To značí, že dotazovaní se v tomto směru více přiklání k možnosti udělení vyšších sankcí, v případech, u kterých by bylo korupční jednání jednoznačně prokázáno. Pouze 1 respondent (3 %) je toho názoru, že by udělení větších sankcí za korupční jednání, být spíše nemělo. Nikdo neoznačil odpověď „Rozhodně ne“, z čehož vyplývá, že nikdo z dotazovaných nebyl výslovně proti zavedení vyšších trestů v této oblasti.

Obrázek 22: Názor respondentů na potřebnost protikorupčních nástrojů (vlastní zpracování)

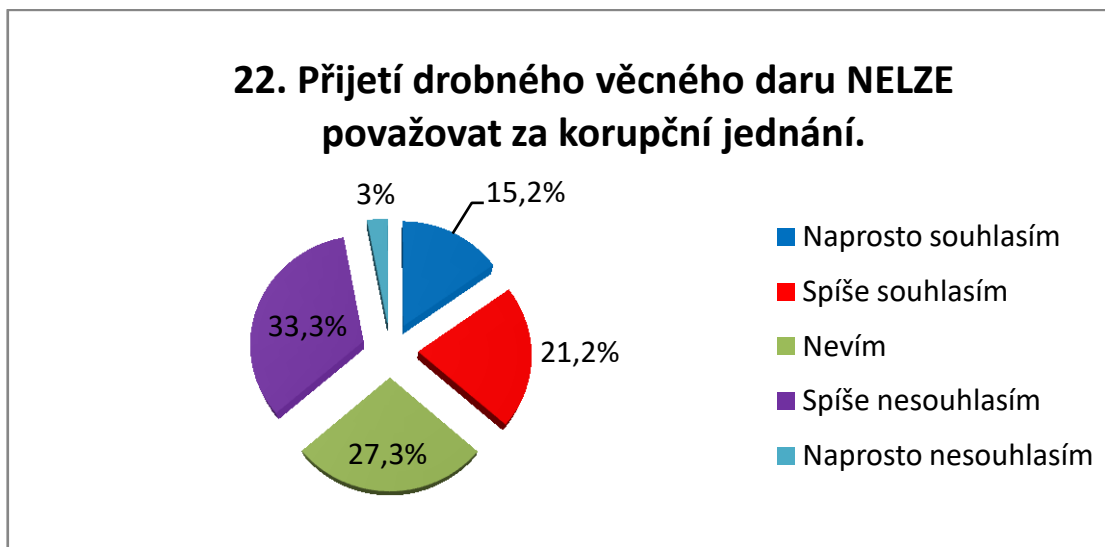
Následující otázka, která zněla: „Myslíte si, že protikorupční opatření jsou důležitým nástrojem v boji proti korupci?“ byla dotazovaným položena, jelikož mě zajímalo, zda respondenti věří v účinnost těchto nástrojů či naopak nikoliv. Ze získaných odpovědí vzešlo najevo, že více než polovina dotazovaných (54,5 %), přesněji 18 zaměstnanců MěÚ v Holešově odpovědělo „Spíše ano“. 5 respondentů (15,2 %) je toho názoru, že protikorupční nástroje jsou rozhodně významným nástrojem v boji proti korupci, z čehož je zjevné, že vybrali variantu „Rozhodně ano“. 4 osoby (12,1 %) označilo odpověď „Nevím“. 6 dotazovaných z celkového počtu 33 (18,2 %) zvolilo možnost „Spíše ne“. Pozitivní je, že nikdo na tuto otázku neodpověděl „Rozhodně ne“, z čehož lze odvodit, že nikdo z respondentů není ryze přesvědčen o tom, že by zavedení protikorupčních opatření bylo zbytečným počinem v boji proti korupci.

Vyhodnocením otázky č. 20 byla potvrzena i **Hypotéza 3**, která tvrdí, že: „Více než 50 % dotazovaných je toho názoru, že protikorupční opatření jsou důležitým nástrojem v boji proti korupci.“

Obrázek 23: Názor respondentů na tvrzení, že pohlaví nemá vliv na skutečnost, zda se osoba stane obětí korupčního jednání (vlastní zpracování)

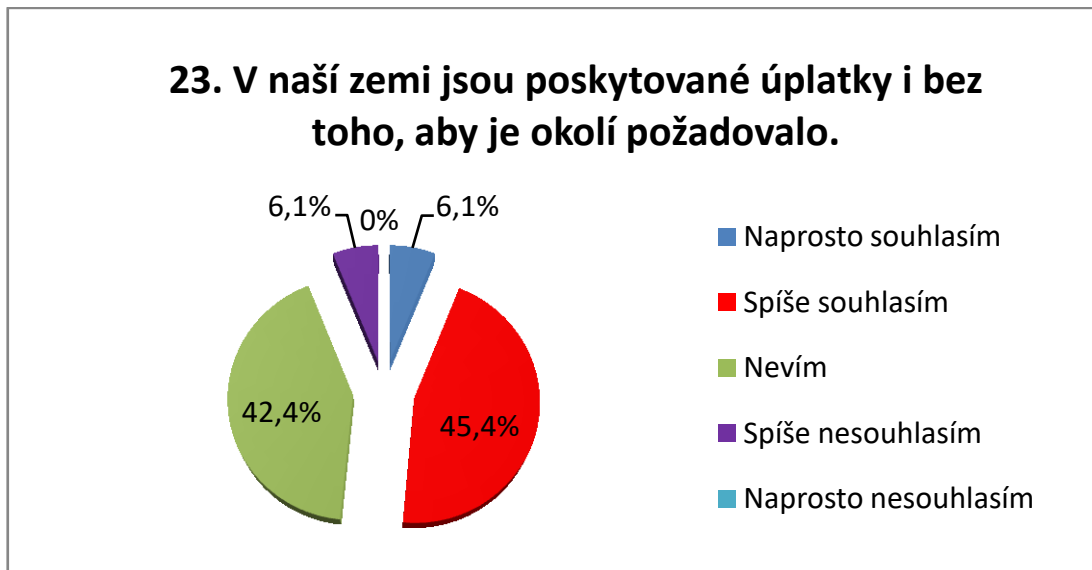
S výrokem, který zněl: „Obětí korupčního jednání se může stát kdokoliv bez ohledu na pohlaví.“ se ztotožnilo 11 respondentů (33,3 %) označením odpovědi „*Naprostou souhlasím*“. Odpověď „*Spíše souhlasím*“ označilo 15 respondentů (45,5 %). Našlo se 5 osob (15,1 %), kteří odpověděli „*Nevím*“. Výsledky výzkumného šetření ukázaly, že 2 dotazovaní (6,1 %) s výrokem spíše nesouhlasí. Mezi respondenty se nenašel nikdo, kdo by s daným tvrzením naprostou nesouhlasil. Na základě toho, lze odvodit, že zde celkově převažoval počet dotazovaných, kteří s uvedeným výrokem souhlasili nad počtem osob, kteří projevili nesouhlas.

Obrázek 24: Názor respondentů na tvrzení, že přijetí drobného věcného daru není korupčním jednáním (vlastní zpracování)

Další v pořadí byl výrok, který zněl následovně: „Přijetí drobného věcného daru NELZE považovat za korupční jednání“. Na toto tvrzení byly názory respondentů značně rozpolcené, jak je vidět z grafu na obrázku 24. Celkem 11 z dotazovaných (33,3 %) odpovědělo „*Spíše nesouhlasím*“, čímž vyjádřilo, že se více přiklání k tomu, že drobný věcný dar či pozornost lze považovat za projev korupčního jednání. Odpověď „*Naprosto nesouhlasím*“, označil 1 respondent (3 %), čímž vypověděl, že rozhodně přijetí jakéhokoliv věcného daru, byť se jedná jen o drobný dar, považuje za projev korupčního jednání. Překvapivé je, že 5 respondentů (15,2 %) s tvrzením naprosto souhlasí, z čehož lze konstatovat, že drobný věcný dar vnímají jako pozornost a ne jako projev korupčního jednání, ale spíše tzv. „*děkovné*“. 7 z dotazovaných (v relativním vyjádření 21,2 %) spíše souhlasí s tím, že přijetí drobného věcného daru není korupční jednání. 9 respondentů (27,3 %) nevědělo, jak odpovědět.

Úhrnem tedy 36,4 % se přiklání (ať už zcela nebo spíše) k tomu, že drobný dar nelze považovat za korupční jednání. Na druhé straně souhrnně 36,3 % naopak uvedlo, že s formulovaným výrokem nesouhlasí (ať už úplně nebo z části).

Obrázek 25: Názor respondentů na tezi, že v ČR se vnucují lidem úplatky i bez vyžadování (vlastní zpracování)

Poslední otázka dotazníkového šetření zjišťovala názor respondentů na výrok, že v České republice jsou poskytovány úplatky i bez toho, aby je okolí požadovalo. 15 respondentů (45,4 %) spíše souhlasí s tím, že v naší zemi se jedná o poměrně běžnou věc. Velkou část tvořilo 14 dotazovaných (42,4 %), kteří nevěděli, jak se k tomu mají vyjádřit. Opět se i zde objevili 2 varianty se stejným počtem hlasů, ačkoliv odlišného názoru. Pro variantu „*Naprostou souhlasím*“ se rozhodli 2 dotazovaní (6,1 %). Na druhé straně 2 dotazovaní (6,1 %) odpověděli „*Spíše nesouhlasím*“. Stejně tak jako u některých předchozích grafů tvořených formou Likertovy škály, ani v tomto případě nebyla zaznamenána ani 1x odpověď „*Naprostou nesouhlasím*“.

6 NÁVRHY A DOPORUČENÍ MĚSTSKÉMU ÚŘADU

Na základě vyhodnocení dotazníkového šetření bylo zjištěno, že někteří zaměstnanci mají velké mezery v prověřovaných znalostech. V následující části bakalářské práce jsou navržena opatření, u kterých se domnívám, že pomohou zvýšit povědomí zaměstnanců Městského úřadu v Holešově o zkoumané problematice. Opatření jsou doporučující povahy.

6.1 Opatření I – školení a vyčíslení předpokládaných nákladů na jeho realizaci

K prohloubení znalostí v oblasti korupce a etiky se vybízí jako první možnost školení. Pro vybraný MěÚ navrhuji školení realizované společností TI. Po telefonickém rozhovoru dne 19. 3. 2019 s právníkem z právní poradny společnosti TI, jsem se dozvěděla níže uvedené informace o školení. Výpis položených otázek je k nahlédnutí v příloze. P II (Rozhovor 1). Cílovou skupinou jsou zaměstnanci veřejné správy. Na školení budou zaměstnanci seznámeni s problematikou korupce jako takovou, její definicí, s konkrétními případy korupčního jednání, právními předpisy v této oblasti, právní regulací dle zákoníku práce, přijímáním darů. Bude představena společnost TI, její činnost, současný stav korupce u nás, apod. Dále se školení zaměřuje např. na protikorupční nástroje včetně etických kodexů. Společnost je benevolentní k realizaci školení přímo na Městském úřadu v Holešově. Sál je omezen kapacitně, a proto bude školení rozděleno na 2 etapy, každá etapa po 20 lidech.

Časová náročnost: 3 hodiny (09:00-12:00hod. nebo 13:00-16:00hod.)

Náklady na školení 20 osob: 5 000Kč (včetně lektora)

Celkové náklady na školení 40 osob: 10 000Kč (včetně lektora)

Doprava lektora z Prahy 8 – Libeň, kde se nezisková společnost nachází, bude zajištěna vlakovou dopravou. Z Prahy-Libeň až do blízkého Hulína lektora pohodlně bez přestupů Business třídou dopraví Leo Express i s občerstvením a kávou za 629 Kč. Trasu z Hulína do Holešova jezdí novodobý vlak Regio Shark za cenu 20 Kč. (Leo Express, 2019)

Jelikož se počítá s rozdělením školení na 2 etapy, budu kalkulovat s částkou 2 596 Kč, při předpokladu zachování stejných spojů. Celkové jízdné bude proplaceno úřadem.

Celkové náklady na dopravu (2x tam i zpět): 2 596 Kč

Finální náklady: 12 596 Kč

6.2 Opatření II - E-learning kurz a vyčíslení předpokládaných nákladů na jeho realizaci

V návaznosti na výsledky dotazníkového šetření, které ukázaly, že 69,7 % neví, jak by řešilo výskyt korupčního jednání na pracovišti, bych doporučila, aby se zaměstnanci přihlásili k moderní a efektivní formě vzdělávání formou e-learningového kurzu. Kurz se týká oznamování nezákonných praktik (whistleblowingu), korupce i etiky. Výhodou kurzu je, že se zaměstnanci veřejné správy mohou vzdělávat kdykoliv a kdekoliv budou chtít.

Časová náročnost: 16 hodin (doporučená délka)

Cena kurzu: 100Kč/osobu (Institut pro veřejnou správu Praha, ©2016)

Celková suma za 40 osob: 4 000 Kč

Finální náklady: 4 000Kč

6.3 Opatření III - Protikorupční brožura

V příloze P III se nachází k nahlédnutí návrh brožury, který jsem samostatně vypracovala. Příslušný návrh je určený přímo pro zaměstnance Městského úřadu v Holešově.

Hlavním účelem brožury je hlouběji přiblížit problematiku korupce a protikorupční nástroje těm úředníkům, jejichž znalosti se v této oblasti prokázaly po vyhodnocení dotazníkového šetření jako nedostatečné. Mají ji možnost využít i ti úředníci, kteří si chtějí rozšířit obzory v této oblasti, popřípadě ověřit, zda mají úplné informace v tomto směru.

Je relevantní zmínit, že pokud by se jednalo o jiný městský úřad, návrh brožury by mohl mít odlišnou obsahovou náplň. Rozhodování o výběru informací, které budou do brožury zapracovány, se z velké části odvíjelo od výsledků dotazníkového šetření. Z širokého spektra informací, z nichž některé se vyskytly i v teoretické části, z důvodu zachování souvislostí a nastínění co nejúplnějšího obrazu současné situace, byl zahrnut pouhý zlomek z poznatků. Citace budou vzhledem k povaze prospektu uvedeny až na konci skutečné brožury. V práci se citace vyskytují již v samotném textu brožury, a to z důvodu dodržení formálních požadavků univerzity.

6.3.1 Vyčíslení předpokládaných nákladů na brožuru

Pro zpracování grafické stránky protikorupční brožury se nabízí možnost předání ji do rukou odborníkovi na grafiku. Grafíkovi budou předány veškeré textové, obrazové materiály

a potřebné instrukce. Formální požadavky na zpracování brožury jsou stěžejní pro grafika při jeho práci a pro vyčíslení nákladů. Patří sem tzv. layout, což je samotné rozvržení prvků na stránce, kterými jsou např. font a velikost písma, formát, velikost okrajů, záhlaví, zápatí. Na základě layoutu pak probíhá sazba a úprava textů, obrázků, tabulek. Odborníkovi na grafiku byly předány informace jako např.: font písma: Times New Roman, velikost písma: 12, řádkování: 1,15, formát brožury A4, velikost okrajů: klasické (2,5 cm po všech stranách), záhlaví: 1,5 cm, zápatí: 1,25 cm, počet celkových stran textu (včetně úvodní strany s obsahem a strany s citovanými zdroji) 14 stran, celkový počet tabulek a grafů: 3. Na grafikovi je zpracovat podklady, vytvořit návrh a připravit k předání.

Časová náročnost: cca 0,5 hodin

Náklady na grafiku:

- Cena za grafické zpracování brožury, včetně návrhu layoutu: **1 200 Kč**
- Cena bez návrhu layoutu: **840 Kč**
- Grafické zpracování úvodní strany brožury (název brožury, barevné prvky): **100 Kč**

Celkové náklady na grafiku bez layoutu: 940 Kč

Celkové náklady na grafiku s navrženým layoutem: 1 300 Kč

Finální náklady: 2 možné varianty:

- **940 Kč** (bez layoutu)
- **1300 Kč** (s layoutem)

6.3.2 Východiska při zpracování obsahové náplně brožury

Ad. 1) Vymezení korupce a souvisejících pojmů

Kapitola byla do brožury zařazena v případě výskytu jedinců, kteří by tyto jevy neznali. Pro pochopení komplexní problematiky je nezbytné, aby byly alespoň některé základní pojmy související s korupcí na začátku brožury objasněny.

Ad. 2) Kam oznámit korupci

Považuji za klíčové uvést, kterým subjektům oznámit korupční jednání na pracovišti dle etického kodexu zavedeného na Městském úřadu v Holešově. Z dotazníkového šetření totiž vyplynulo, že 33,3 % dotazovaných by si nevědělo rady v případě naskytnutí zmíněné situace.

Ad. 3) Případy, kdy občan nemusí oznamovat korupci

Do brožury byla zařazena i kapitola, ve které jsou uvedeny 2 výjimky, kdy občané nemají povinnost ohlašovat korupční jednání. Kapitola byla zakomponována do brožury pro případ, že by se zaměstnanci Městského úřadu v Holešově dostali do některé ze zmíněných situací a nevěděli o této skutečnosti.

Ad. 4) Podání trestního oznámení

V další části brožury je nastíněno podání trestního oznámení a s ním související informace. Podnětem pro zařazení tohoto bodu byla možnost, že by se mezi čtenáři mohli vyskytnout i někteří, kterým dosud nebyly uvedené informace známy.

Ad. 5) Užitečné kontakty

V kapitole jsou uvedeny další kontakty na subjekty, na které je možné se obrátit v případě podezření z korupčního jednání. Zařazení některých kontaktů do brožury, by mělo usnadnit zaměstnancům zdlouhavé dohledávání na internetu.

Ad. 6) Situace v České republice

Kapitola 6 poukazuje na situaci v České republice. Z výsledků dotazníkového šetření bylo zjištěno, že 75,8 % z dotazovaných nemá dostatečné informace o tom, na jaké pozici se Česká republika umístila na žebříčku Indexu vnímání korupce v porovnání s ostatními státy. Zastávám názor, že by respondenti měli mít určitý přehled v této oblasti. Je zde vložen graf, který se soustředí na vývoj hodnot CPI států V4 v jednotlivých letech. Pro lepší přehled jsem do brožury zakomponovala i tabulku, která znázorňuje umístění ČR, ve srovnání s ostatními státy V4.

Ad. 7) Protikorupční opatření v ČR na celostátní úrovni

Tato kapitola je poměrně rozsáhlá, protože se věnuje vybraným nástrojům v boji proti korupci. Závažným důvodem pro její zařazení je opět příliš velká neinformovanost respondentů v tomto směru, která dosahuje hodnoty vyšší než 50 %. Přesněji řečeno 54,5 % respondentů nezná aktuální protikorupční nástroje využívané v České republice. Byly zde tedy vybrány důležité dokumenty vlády v boji proti korupci, opatření zřízená v ČR v roce 2017 a některé organizace zabývající se potíráním korupce. Doslovné citování české legislativy by bylo neefektivní, jelikož by mohlo připadat čtenářům brožury zdlouhavé, a proto nebyl legislativní rámec v brožurě uveden.

Ad. 8) Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy

Přestože zaměstnanci daného úřadu mají ve své organizaci zavedený etický kodex, ukázalo se, že spousta z nich nemá povědomí o tom, v čem spočívá jeho významnost a všeobecně proč bývá v organizacích zřizován. V předloženém dotazníku 42,4 % dotazovaných uvedlo, že tento fakt neví. Někteří z dotazovaných (12,1 %) dokonce netušili, zda je v jejich organizaci kodex zaveden a 9,1 % je přesvědčeno, že zřízen není. Na základě těchto poznatků se další část brožury věnuje etickému kodexu.

Ad. 9) Protikorupční opatření v ČR na krajské úrovni

Předposlední kapitola je zaměřena na opatření v boji proti korupci na úrovni Zlínského kraje, jelikož se město Holešov nachází ve Zlínském kraji. Zaměstnanci úřadu by měli mít alespoň částečné znalosti o protikorupčních opatřeních, která jsou uplatňována v tomto kraji a na Krajském úřadu ve Zlíně. Výsledky dotazníkového šetření prokázaly, že 81,8 % dotazovaných neví, zda Krajský úřad zpracoval pro Zlínský kraj dokument, který by se zabýval korupční problematikou v kraji.

Ad. 10) Protikorupční opatření v ČR na municipální úrovni

Závěrečná kapitola byla koncentrována na nástroje v boji proti korupci, zavedené ve městě Holešov. Z šetření vyplynulo, že 63,6 % z dotazovaných neví o tom, zda tato protikorupční opatření jsou ve městě zřízena. Dokonce 12,1 % z respondentů se domnívá, že zřízena nejsou. Zahrnutí těchto opatření do brožury zajisté přispěje ke značnému rozšíření obzorů dotazovaných.

6.4 Analýza možných rizik

Tabulka 4: Přehled možných rizik u jednotlivých opatření (vlastní zpracování)

Riziko	Stupeň rizika (1-5)	Opatření, u kterého je možný výskyt rizika	Navržené způsoby, jak předejít danému riziku
Nezájem cílové skupiny o vzdělávací aktivitu	2	Školení	<ul style="list-style-type: none"> - analýza zájmu prostřednictvím rozeslání navržených aktivit do e-mailů za účelem získání zpětné vazby od zaměstnanců - poskytnutí informací o možných následcích v případě neorientování se v dané problematice
	3	E-learning kurz	
	1	Protikorupční brožura	
Nadměrný zájem cílové skupiny	3	Školení	- rozdělení školení na více etap
	3	Protikorupční brožura	- rozeslání grafického zpracování brožury formou elektronické komunikace
Nevhodný výběr lektora	2	Školení	- zajištění kompetentních, kvalifikovaných a důvěryhodných osob k realizaci opatření
Neochota organizace investovat do opatření	3	Školení	<ul style="list-style-type: none"> - předložení výsledků realizovaného dotazníkového šetření za účelem přesvědčení - upozornění na minimální finanční náročnost navržených opatření
	2	E-learning kurz	
	1	Protikorupční brožura	

V tabulce 4 jsou popsána rizika, která mohou, ale nemusí nastat. Stupeň rizika 1 označuje nejnižší stupeň rizika, a naopak stupeň 5 vyjadřuje nejvyšší pravděpodobnost, že riziko nastane. Za následky v případě neorientování se v problematice považují např. nemožnost adekvátní reakce na korupční jednání formou nahlášení příslušnému orgánu.

6.5 Zhodnocení dopadů navržených opatření na rozpočet města

První 2 navržená opatření byla kalkulována pouze pro 40 osob, což se projeví úsporou na financích. Nejedná se totiž o akreditované školení a kurzy, které by museli mít všichni zaměstnanci úřadu nutně absolvované, a proto se v práci neuvažuje s účastí všech zaměstnanců. V jejich zájmu je splnit zejména jejich povinnost (během 3 let absolvovat akredito-

vaná školení v rozsahu 18 dnů). U brožury větší množství osob nemá vliv na změnu finálních nákladů, tudíž může být e-mailem zaslána všem zaměstnancům úřadu. Školení pořádané neziskovou organizací TI, bylo záměrně vybráno, jelikož jsem po komparaci s ostatními nabízenými školeními na internetu, shledala tuto variantu jako finančně nejvýhodnější. Cena byla rozhodujícím kritériem i při výběru e-learning kurzu. Pro úřad to znamená, že realizace jakéhokoliv z těchto opatření **nebude mít výrazný dopad na finanční plán města**. Pro ucelení zjištěných informací jsem zpracovala stručný přehled (viz. tabulka 5).

Tabulka 5: Komparace finanční a časové náročnosti opatření (vlastní zpracování)

Opatření	Časová náročnost	Finanční náročnost
Školení	3 hodiny	12 596 Kč
E-kurz	16 hodin	4 000 Kč
Brožura	cca 0,5 hodin	940 Kč
	cca 0,5 hodin	1 300 Kč

Z tabulky 5 je zjevné, že finančně nejvýhodnější je pro obec navržená protikorupční brožura, která je zároveň nejméně časově náročná na prostudování. E-learning kurz se nabízí jako druhá finančně méně náročná možnost, ale je časově nejnáročnější. Možnost realizace školení by byla z navržených opatření nejdražší, ale i tak by neměla zásadní dopad na rozpočet města Holešov.

Níže uvedené informace (kapitola 6.5.1-6.5.3) byly opatřeny rozhovorem se zaměstnankyní útvaru personálních věcí MěÚ Holešov dne 20. 3. 2019. (viz. Příloha P II-Rozhovor 2)

6.5.1 Financování vzdělávacích aktivit

Finanční prostředky směřující na vzdělání zaměstnanců úřadu jsou získány nejčastěji z daňových příjmů, které tvoří až 70 % z příjmů. Pokud se jedná o finančně náročnější aktivity, vyhlásí se dotační program, ze kterého se financují. MěÚ Holešov má na vzdělávání pro rok 2019 vyhrazenou částku 900 000 Kč. V horizontu předchozích let se částka pohybovala okolo 400 000 Kč na rok. Došlo tedy k výraznému zvýšení částky o 500 000 Kč.

Vzhledem k této skutečnosti, konstatuji, že jakékoliv z navržených opatření, finančně nezatíží rozpočet města natolik, aby si nemohlo dovolit žádné další vzdělávací aktivity, nebo se dostalo do finanční tísně. Hovoří-li se o prognóze do budoucna, bude záležet na tom, jak výrazně se sníží či zvýší alokace peněžních prostředků na vzdělávání.

6.5.2 Vybrané položky rozpočtu

Vzdělávání ve formě kurzů, školení či seminářů spadá pod výdajovou položku 5167 s názvem Služby, školení, vzdělávání. Vzdělávání formou studijních materiálů, brožur a příruček je vedeno pod výdajovou položkou 5136 – Knihy, učební pomůcky, tisk. V případě výdajů na přepravu externího lektora se jedná o výdajovou položku 5169 – Služba. Přeprava zaměstnanců úřadu na vzdělávací akce je pod výdajovou položkou 5173 – Cestovné, avšak tato položka rozpočtu nebude dotčena. Stejně jako položka 5164 – Nájemné, jelikož úřad provádí pronájem prostor pouze při školení k volbám.

6.5.3 Veřejná soutěž

Na Městském úřadu v Holešově je směrnice platná od 7. 2. 2019, (viz. Příloha P IV) schválená starostou města. Navržená opatření spadají do I. kategorie VZ; VZ malého rozsahu, jelikož se jedná o poskytnuté služby do 50 000Kč. Veřejná soutěž se v tomto případě nevyhlašuje. Při zadávání VZ musí být dodrženy zásady transparentnosti a přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

6.6 Shrnutí návrhové části

Na základě zjištěných skutečností, navrhuji 3 opatření, která pomohou zvýšit obeznamovanost zaměstnanců s korupční problematikou a protikorupčními opatřeními. Rozhodujícím kritériem při výběru opatření byla cena. Školení by bylo možné zařídit v prostorách MěÚ Holešov. V případě, že by se využily tyto prostory, přesto by to pro úřad znamenalo vyšší náklady než ty, které by vznikly v souvislosti se zpracováním protikorupční brožury odborníkem či nabídnutím e-kurzu úředníkům. E-kurz byl vyhodnocen jako finančně náročnější i výrazně časově náročnější než zpracování brožury.

Realizace jakéhokoliv z navržených opatření nebude mít výrazný dopad na rozpočet města. Kladu důraz zejména na protikorupční brožuru, kterou považuji za stěžejní opatření. Navržení brožury, bude jednoznačným přínosem pro zaměstnance úřadu. Jsem přesvědčená o tom, že pokud by zaměstnancům MěÚ v Holešově byla předložena před samotným vyplněním dotazníku, ovlivnila by odpovědi zaměstnanců. Po vyhodnocení dotazníku by se zjistilo, že respondenti dosáhli výrazně lepších výsledků, a proto pracovníkům úřadu toto opatření silně doporučuji. V případě zájmu ze strany úřadu, se nabízí možnost vybrat si mezi finančně výhodnějším návrhem bez layoutu, nebo návrhu s navrženým layoutem.

ZÁVĚR

Mnoho knižních autorů zajímajících se o tento globálně rozšířený jev shledává problém ve skutečnosti, že bývá lidmi častokrát přezírán. Všudpřítomnost tohoto „*mravního škůdce*“ by proto měla být redukována nástroji represivního a také preventivního charakteru. Korupce nemusí být vždy úplatek ve formě obálky, mnohdy se jedná i o pouhý příslib. Zaměstnanci úřadů se mohou stát, stejně tak jako jakýkoliv občan, obětí korupčního jednání. Lidem pracujícím na městských úřadech bývají ze strany klientů nabízeny pozornosti či drobné dary v domněnání, že se díky nim vyhnou průtahům v řízení. Občané jsou si vědomi o závažnosti tohoto úkazu jménem korupce. Překvapivé je, že příliš mnoho z nich nezná současné protikorupční nástroje a neví, na které orgány se obrátit se svými podněty, v případě že se stanou obětí nebo svědky korupčního jednání.

Prioritním cílem, který si práce klade, je zásadně zvýšit informovanost zaměstnanců Městského úřadu v Holešově o protikorupčních opatřeních, která jsou nepostradatelná k potírání různých forem korupce.

Protikorupční nástroje napomáhají k utváření prostředí, které se tak stává odolnějším proti tomuto jevu. Efektivitu nástrojů protikorupční politiky v České republice lze vyhodnotit jako posunující se v porovnání s minulostí, přestože je zde nepochybně stále velký prostor pro vylepšení. Prostřednictvím práce mimo jiné chci, byť jen částečně, přispět k boji proti korupci apelováním na rozšíření znalostí a obzorů v tomto směru, dané části společnosti, která nevěnuje problému dostatečnou pozornost.

Teoretická část bakalářské práce seznamuje s terminologií související s korupcí, jejími dopady na společnost a ekonomiku státu a přibližuje některé metody, jak lze korupci měřit. Velká část práce se věnuje protikorupčním opatřením sledovaným v ČR od úrovně celostátní po úroveň municipální. Jsou nastíněny i institucionální protikorupční instrumenty ostatních států Visegrádské skupiny. Důraz přikládám i prevenci výskytu korupce zaváděním etických kodexů v organizaci. Mimo jiné, je zde nastíněn současný stav korupce ve veřejné správě a možnosti, kam je možné pro případ nouze ohlásit korupční jednání.

V praktické části byla nejprve popsána vybraná organizace. Následně byla pomocí dotazníkového šetření zjišťována míra znalostí zaměstnanců pracujících ve veřejné správě v oblasti protikorupční politiky. Výsledky šetření potvrdily všechny stanovené hypotézy, které byly zformulovány při tvorbě dotazníku. Na základě zjištěných skutečností plynoucích z dotazníkového šetření, jsem dospěla k názoru, že úroveň znalostí je neuspokojivá,

a proto byla navržena doporučující opatření, která mají přispět ke zlepšení současného stavu v organizaci. Byla identifikována možná rizika u jednotlivých opatření a navrženy způsoby, jak se rizikům vyvarovat. Dále byly zhodnoceny dopady všech navržených opatření na rozpočet města Holešov. Po vyhodnocení finanční náročnosti opatření, byla shledána všechna opatření pro město jako finančně přijatelná, jelikož v případě realizace výrazně nezatíží rozpočet města. Finálně bylo stanoveno jedno stěžejní opatření, a to finančně nejvýhodnější opatření, kterým je protikorupční brožura.

Cíl práce byl naplněn prostřednictvím navržených 3 opatření, která mají obohatit zaměstnance vybraného městského úřadu o chybějící znalosti.

Do budoucna by rozhodně mělo být zpracováno vícero studií zabývajících se touto problematikou, jelikož velké množství vědomostí umožňuje korupční jednání účinněji omezovat a postihovat. Čím více se korupce rozšiřuje, tím většího nabývají protikorupční opatření a protikorupční nástroje významu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

CABADA, Ladislav a Šárka WAISOVÁ, 2018. *Bezpečnostní, zahraniční a evropská politika Visegrádské skupiny*. Praha: Togga, 309 s. ISBN 978-80-7476-139-3.

DANČÁK, Břetislav, Vít HLOUŠEK a Vojtěch ŠIMÍČEK, 2006. *Projevy a potírání v České republice a Evropské unii*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 312 s. ISBN 80-210-4062-9.

DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra, 2012. *Rozkládání státu*. Universum, 176 s. ISBN 978-80-242-3488-5

FRIČ, P. a kol., 1999. *Korupce na český způsob*. 1.vyd. Praha: G plus, 302 s. ISBN 80-86103-26-9.

HENDRYCH, Dušan, 2012. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C.H. Beck, Beckovy právnické učebnice, 826 s. ISBN 978-80-7179-254-3

HORNÍK, Jan a Hana ŽUFANOVÁ, 2014. *Základní minimum o korupci a trestním právu pro pedagogy středních škol*. Praha: Wolters Kluwer, 179 s. ISBN 978-80-7478-531-3.

CHMELÍK, Jan, 2003. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha: Linde. ISBN 80-7201-434-X.

CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA, 2011. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-866-6.

MARTINEZ-VAZQUEZ, Jorge, Javier ARZE DEL GRANADO a Jameson BOEX, c2007. *Fighting corruption in the public sector*. Amsterdam: Elsevier. ISBN 978-044-4529-749.

NOVOTNÝ, Vladimír, Karel KLÍMA, Kristína KRÁLIKOVÁ a Ladislav DUDOR. *Veřejná správa v zemích Visegrádské čtyřky: (Česká republika, Maďarsko, Polská republika, Slovenská republika)*. Praha: Leges, 2017, 189 s. Teoretik. ISBN 978-80-7502-215-8.

PETROVSKÝ, Karel, 2007. *Korupce po česku, aneb, Korupce očima průměrného Čecha*. Praha: Eurolex Bohemia. ISBN ISBN 978-80-86861-94-4.

ŠTIČKA, Michal, 2008. *Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*. Praha: Transparency International-Česká republika, 212 s. ISBN 978-80-87123-04-1.

ŠVARCOVÁ, Iva, 2005. *Základy pedagogiky pro učitelské studium*. 1. vyd. Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, 291 s. ISBN 80-7080-573-0

TAUCHEN, Jaromír a Karel SCHELLE, 2013. *Korupce - včera a dnes: (sborník z kolokvia pořádaného Katedrou dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity a The European Society for History of Law)*. Ostrava: Key, 224 s. ISBN 978-80-7418-177-1.

VOLEJNÍKOVÁ, J., 2007. *Korupce v ekonomické teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Profess Consulting. 390 s. ISBN 978 80-7259-055-1.

VONDRÁČEK, O., HAVRDA, M., 2013. *Korupce jako parazit*. 1. vyd. Praha: . 125 s. ISBN 978-80-87050-00-2.

Online dokumenty

EUROPEAN COMISSION, 2014a. ANNEX HUNGARY to the EU Anti-Corruption Report. In: *European Comission: Migration and home affairs* [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/docs/2014_acr_hungary_chapter_en.pdf

EUROPEAN COMISSION, 2014b. ANNEX POLAND to the EU Anti-Corruption Report. In: *European Comission: Migration and home affairs* [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/docs/2014_acr_poland_chapter_en.pdf

EUROPEAN COMISSION, 2014c. ANNEX SLOVAKIA to the EU Anti-Corruption Report. In: *European Comission: Migration and home affairs* [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/docs/2014_acr_slovakia_chapter_en.pdf

MĚSTSKÝ ÚŘAD HOLEŠOV, 2015. Organizační řád Městského úřadu Holešov. In: *Holešov Oficiální portál města* [online]. [cit. 2018-02-18]. Dostupné z: <https://www.holesov.cz/organizacni-rad>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI, ©2019. Akční plán boje s korupcí na rok 2019, In: *JUSTICE.CZ BOJ PROTI KORUPCI* [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://korupce.cz/protikorupcni-dokumenty-vlady/na-leta-2018-az-2022/2019-2/>

NADAČNÍ FOND PROTI KORUPCI, 2018. Poziční zpráva k Vládní koncepci boje s korupcí na léta 2018 až 2022. In: *NFPK* [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: http://www.nfpk.cz/_userfiles/soubory/tiskovky/Pozicni_zprava_ke_koncepci.pdf

NCOZ, 2018. Zpráva o činnosti. In: *Policie České republiky* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-zprava-o-cinnosti-ncoz.aspx>

OŽIVENÍ, o.s., 2017. Deficity v transparentnosti městských firem jsou společné pro všechny země V4, Tisková zpráva oživení, In: *Oživení* [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: https://www.oziveni.cz/wp-content/uploads/2017/01/oziveni_tiskova_zprava_mos-1.pdf

RESPEKT INSTITUT, O.P.S., 2012. Korupce v ČR – Metodická příručka pro pedagogy středních škol, In: *Metodický portál* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/16251/metodika_o_korupci.pdf

TOP-AZ, 2015. Vývoj ekonomik visegrádské skupiny. In: *TOP-AZ* [online]. [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: www.top-az.eu/files/downloads/vyvoj-ekonomik-visegradske-skupiny.pdf

TRANSPARENCY INTERNATIONAL-ČR, ©2005. Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě. In: *Prevence korupce* [online] [cit. 2018-02-06] Dostupné z: http://www.prevencekorupce.cz/files/files/Korupce%20a%20protikorup%C4%8Dn%C3%AD%20politika_2.pdf

TRANSPARENCY INTERNATIONAL-ČR, 2009. Otázky a odpovědi k průzkumu Globální barometr korupce 2009. In: *Transparency International: Česká republika* [online]. [2018-04-27]. Dostupné z: http://transint.xred.cz/doc/publikace/indexy/gbk_2009/gbk2009_otazkyaodpovedi.pdf

TRANSPARENCY INTERNATIONAL, ©2011. Frequently Asked Questions about the Bribe Payers Index. In: *Transparency International: España* [online]. [cit. 2018-04-27] Dostupné z: https://webantigua.transparencia.org.es/indices_fuentes_de_soborno/indice_de_fuentes_de_soborno_2011/preguntas_y_respuestas_mas_frecuentes_bpi-2011_en_ingles.pdf

TRANSPARENCY INTERNATIONAL-ČR, ©2013. Občan proti korupci- Příručka občanské protikorupční sebeobrany. In: *Transparency International-Česká republika* [online] [cit. 2018-02-11]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/obcan-proti-korupci-2>

TRANSPARENCY INTERNATIONAL, TRANSPARENCY INTERNATIONAL-ČR a VODA, Michal, 2013. Srovnávací studie opatření boje s korupcí v sektorech obrany vybraných zemí. In: *Ministerstvo obrany České republiky* [online] [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: <https://www.mob.cz/obrana/2013/srovnavaci-studie-opatreni-boje-s-korupci-v-sektorech-obrany-vybranych-zemi>

né z <https://www.korupce.army.cz/archiv-dokumentace-informaci>
TRANSPARENCY INTERNATIONAL-ČR, 2014. Výroční zpráva 2014. In: *Transparen-
cy International: Česká republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/vyrocní-zprava-2014/>

TRANSPARENCY INTERNATIONAL-ČR, 2015. Výroční zpráva 2015. In: *Transparen-
cy International: Česká republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/vyrocní-zprava-2015/>

TRANSPARENCY INTERNATIONAL-ČR, 2016. Výroční zpráva 2016. In: *Transparen-
cy International: Česká republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/vyrocní-zprava-2016/>

TRANSPARENCY INTERNATIONAL-ČR, 2017. Výroční zpráva 2017.
In: *Transparency International: Česká republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:
[https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-
zpr%C3%A1va-Transparency-International-%C4%8Cesk%C3%A1-republika-2017.pdf](https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va-Transparency-International-%C4%8Cesk%C3%A1-republika-2017.pdf)

TRANSPARENCY INTERNATIONAL, 2019. Corruption Perceptions Index 2018. In:
Transparency International Česká republika. [online]. [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/Corruption-Perceptions-Index-2018.pdf>

TRANSPARENCY INTERNATIONAL- MAĎARSKO, SLOVENSKO, ČR, INSTITUT
SPRAW PUBLICZNYCH, 2012. Korupčné riziká v krajinách Visegradskej skupiny. In:
Transparency International Slovensko [online] [cit. 2019-03-11]. Dostupné z: <https://transparency.sk/sk/korupcne-rizika-v-krajinach-vysehrdskej-skupiny/>

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, 2014. Vládní koncepce boje s korupcí na léta
2015-2017, In: *Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí: OD KORUPCE K INTEGRITĚ*
[online]. [cit. 2018-02-11]. Dostupné z: [http://www.korupce.cz/assets/protikorupcni-
strategie-vlady/na-leta-2015-2017/Vladni-koncepce-boje-s-korupci-na-leta-2015-az-
2017.pdf](http://www.korupce.cz/assets/protikorupcni-strategie-vlady/na-leta-2015-2017/Vladni-koncepce-boje-s-korupci-na-leta-2015-az-2017.pdf)

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. Východiska pro vytvoření protikorupčního
strategického dokumentu České republiky pro období po roce 2017, In: *Rada vlády pro
koordinaci boje s korupcí: OD KORUPCE K INTEGRITĚ* [online]. [cit. 2018-02-11]. Do-
stupné z: [https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-
vlady/jan_chvojka/aktualne/vychodiska-pro-vytvoreni-protikorupcniho-strategickeho-
dokumentu-ceske-republiky-pro-obdobi-po-roce-2017-161962/](https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jan_chvojka/aktualne/vychodiska-pro-vytvoreni-protikorupcniho-strategickeho-dokumentu-ceske-republiky-pro-obdobi-po-roce-2017-161962/)

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, 2018. Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2018 až 2020, In: *Databáze strategií* [online]. [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/akcni-plan-ceske-republiky-partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-na-obdobi-let-2018-az-2020.pdf

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, ©2018. Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2018-2022, In: *Justice.cz Boj proti korupci* [online]. [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: [file:///C:/Users/tzapl/Downloads/VI%C3%A1dn%C3%AD-koncepce-boje-s-korupc%C3%AD-na-l%C3%A9ta-2018-a%C5%BE-2022%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/tzapl/Downloads/VI%C3%A1dn%C3%AD-koncepce-boje-s-korupc%C3%AD-na-l%C3%A9ta-2018-a%C5%BE-2022%20(1).pdf)

VYMĚTAL, Petr. 2008. Samoregulace v neziskovém sektoru-nenaplnitelný ideál?, In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/studie-vymetal-ideal-pdf.aspx

Online zdroje:

Analýza, ©2011-2016. ManagementMania.com [online]. [cit. 2018-02-10]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/analyza>

Boj proti korupci, Ministerstvo zahraničních věcí ČR [online]. [cit. 2018-02-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/boj_proti_korupci/boj_proti_korupci.html

Boj proti korupci v České republice, ©2019. Ministerstvo spravedlnosti ČR [online]. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <https://korupce.cz/>

Boj s korupcí, Ministerstvo obrany ČR [online]. [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <https://korupce.army.cz/boj-s-korupci>

Centrální registr oznámení veřejných funkcionářů, ©2017. Statutární město Prostějov [online]. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/samosprava/centralni-registr-oznameni-verejnych-funkcionaru.html>

Co je organizovaný zločin, ©2018. Policie ČR [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

Co je to korupce?, ©2014. Transparency International-Česká republika [online]. [cit. 2018-02-10]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/co-je-to-korupce/>

Dedukce, ©2011-2016. ManagementMania.com [online]. [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/dedukce>

Hodnocení České republiky v Indexu vnímání korupce (CPI) 2012 odráží hluboce rozloženou státní správu, špatné fungování politických stran a nedotažení klíčových priorit proti-

korupční politiky, ©2012. Transparency International-Česká republika [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/hodnoceni-ceske-republiky-indexu-vnimani-korupce-cpi-2012-od/>

Index vnímání korupce 2016 (Corruption Perceptions Index, CPI), ©2017. Transparency International Česká republika [online]. [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/index-vnimani-korupce-2016-corruption-perceptions-index-cpi/>

Informace o přijatých oznámeních na protikorupční telefonní linku a elektronickou adresu Ministerstva financí za rok 2016, ©2005-2013. Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2018-02-18]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/protikorupcni-linka-mf/2016/informace-o-prijatych-oznamenich-na-prot-28121>

International Country Risk Guide (ICRG), ©2018. The PRS Group [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <http://www.prsgroup.com/about-us/our-two-methodologies/icrg>

Jak oznámit korupci, ©2016. Oživení [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.oziveni.cz/oznamtekorupci/>

Kdo jsme, Transparency International- Česká republika [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/kdo-jsme/>

Kurz: EL Korupce, etika a whistleblowing, ©2016. Institut pro veřejnou správu Praha [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <https://www.institutpraha.cz/nabidka-kurzu/kurz-898/>

Leo express, ©2019. Leo Express [online]. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.leoexpress.com/cs>

National Action Plans, ©2019. Open Government Partnership [online]. [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <https://www.opengovpartnership.org/participants>

Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV, ©2017. Policie ČR [online]. [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-proti-organizovanemu-zlocinu-skpvc.aspx>

O projektu, ©2013. Asociace krajů České republiky [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <http://www.prevencekorupce.cz/projekt/o-projektu/>

Organizační řád, ©2019. Město Holešov [online]. [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <https://www.holesov.cz/organizacni-rad>

Our organisation, ©2017. Transparency International [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <https://www.transparency.org/WHOWEARE/ORGANISATION>

Policie České republiky, CERD SYSTEM [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <http://www.protikorupcni-linka.cz/cs/Statni-sektor/Policie-Ceske-republiky/>

Policie České republiky – KŘP Zlínského kraje, ©2018. Policie ČR [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/kontakty-krajske-reditelstvi-krajske-reditelstvi-policie-zlinskeho-kraje.aspx>

Poslání, vize a hodnoty a etický kodex krajského úřadu Zlínského kraje, ©2005. Krajský úřad Zlínského kraje [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/poslani-vize-a-hodnoty-a-eticky-kodex-krajskeho-uradu-zlinskeho-kraje-cl-200.html#rozumim>)

Prevence korupce, ©2013. Asociace krajů České republiky [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <http://www.prevencekorupce.cz>

Principy dobré správy, Kancelář veřejného ochránce práv [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/principy-dobre-spravy/>

Protikorupční linka, ©2013 – 2017. Finanční správa [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/kontakty/protikorupcni-linka>

Protikorupční manuál, ©2018. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/protikorupcni-manual-591265.aspx>

Právní a protikorupční poradna, ©2016. Oživení [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.oziveni.cz/poradna/>

Přehled usnesení z 8. schůze Rady města Holešova ze dne 9. 4. 2018, ©2019, Město Holešov [online]. [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <https://www.holesov.cz/webfiles/strategicke-dokumenty/907361232018.pdf>

Schránka důvěry, ©2018. Město Holešov [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.holesov.cz/schranka-duvery>

Slovník pojmů, ©2012-2018. Survio [online]. [cit. 2018-02-10]. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/slovník-pojmu>

Správní obvod, ©2018. Město Holešov [online]. [cit. 2018-02-18]. Dostupné z: <https://www.holesov.cz/spravni-obvod>

Syntéza, ©2011-2016. ManagementMania.com [online]. [cit. 2018-02-10]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/synteza>

Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, ©2017. Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí [online]. [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <https://udhpsh.cz/o-nas/>

Whistleblowing, ©2011. Transparency International – Česká republika [online]. [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <http://transint.xred.cz/whistleblowing/>

Why do we need an Index of Public Integrity?, ©2017. European Research Centre for Anti-corruption and State-Building [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <http://integrity-index.org/about/>

Visegrádská iniciativa pro transparentní městské společnosti / Visegrad initiative for transparent municipal-owned enterprises ©2018. Oživení, o. s. [online]. [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: <https://www.oziveni.cz/visegrad/>

Východiska/Background, ©2018. Oživení, o. s. [online]. [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: https://www.oziveni.cz/visegrad_background/

Zahraniční spolupráce, ©2013-2016. Vláda České republiky [online]. [cit. 2018-02-11]. Dostupné z: <http://www.korupce.cz/cz/zahranicni-spoluprace/zahranicni-spoluprace-105197/>

Základní informace, ©2019. Město Holešov [online]. [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: <https://www.holesov.cz/zakladni-informace>

Zpráva o činnosti NCOZ, ©2018. Policie ČR [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-cinnosti-ncoz.aspx>

Zákony:

ČESKO, Zákon č. 65/1965 Sb. ze dne 16. 6. 1965 (Zákoník práce), minulé znění. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1965-65>

ČESKO, Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8. 1. 2009 (Trestní zákoník), ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

ČESKO, Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. 11. 1961 (Trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#cast2>

ČESKO, Zákon č. 312/2002 Sb. ze dne 13. 6. 2002 (Zákon o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů), ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-02-14]. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-312>

SLOVENSKO, Zákon č. 300/2005 Z. z. ze dne 20. 5. 2005 (Trestný zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pre ľudí* [online]. [cit. 2018-02-13]. Dostupný z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>

Závěrečná práce:

MOCKOVÁ, Z. *Korupce z pohledu trestního práva hmotného a procesního*. Skrochovice, 2014. Bakalářská práce. Masarykova Univerzita, Právnická fakulta, Katedra Trestního práva. Vedoucí bakalářské práce prof. JUDr. Jaroslav Fenyk, Ph.D.

Žádost o poskytnutí informace:

KRAJSKÝ ÚŘAD VE ZLÍNĚ. Odpověď na žádost o informace [online]. 16. 2. 2018 11:31 [cit. 2018-04-22]. Osobní e-mailová komunikace.

MĚSTSKÝ ÚŘAD HOLEŠOV. Odpověď na žádost o informace 2018. Osobní písemná komunikace ze dne 12. 2. 2018.

NÁRODNÍ CENTRÁLA PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU. Odpověď na žádost o informace. 2018. Osobní písemná komunikace ze dne 12. 2. 2018.

ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY, 2014. Poskytnutí informací - Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy: Poskytnutí informací na základě žádosti o informace ze dne 22. 6. 2014. Ministerstvo vnitra České republiky: Informace podle zákona 106 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 8. 7. 2014 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/poskytnuti-informaci-eticky-kodex-uredniku-a-zamestnancu-verejne-spravy.aspx>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BPI	Bribe Payers Index
CPI	Corruption Perception Index
ČR	Česká republika
DM	Dlouhodobý majetek
EU	Evropská Unie
GCB	Global Corruption Barometer
GRECO	Group of states against corruption
KÚ	Krajský úřad
MěÚ	Městský úřad
MF	Ministerstvo financí
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OGP	Open Government Partnership
OSN	Organizace spojených národů
RIPP	Rezortní interní protikorupční programy
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
TI	Transparency International
TrZ	Trestní Zákoník
USA	United States of America
ÚSC	Územní samosprávné celky
VZ	Veřejné zakázky
V4	Visegradská skupina
ZLK	Zlínský kraj

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Mechanismus korupčního klimatu (Chmelík a Tomica, 2011, s. 21).....</i>	17
<i>Obrázek 2: Vývoj hodnot indexu CPI ve státech V4 v letech 2013-2018 (vlastní zpracování).....</i>	37
<i>Obrázek 3: Pohlaví respondentů (vlastní zpracování)</i>	47
<i>Obrázek 4: Věková kategorie respondentů (vlastní zpracování)</i>	47
<i>Obrázek 5: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů (vlastní zpracování)</i>	48
<i>Obrázek 6: Pracovní pozice respondentů (vlastní zpracování)</i>	48
<i>Obrázek 7: Délka výkonu pracovní pozice respondentů na úřadu (vlastní zpracování)</i>	49
<i>Obrázek 8: Znalost respondentů protikorupčních opatření v ČR (vlastní zpracování)</i>	50
<i>Obrázek 9: Etický kodex organizace (vlastní zpracování)</i>	50
<i>Obrázek 10: Dodržování etického kodexu v organizaci (vlastní zpracování)</i>	51
<i>Obrázek 11: Významnost etického kodexu (vlastní zpracování)</i>	52
<i>Obrázek 12: Vnímání závažnosti problému korupce respondenty (vlastní zpracování)</i>	53
<i>Obrázek 13: Pozice ČR na žebříčku v Indexu vnímání korupce v letech 2015,2016 (vlastní zpracování).....</i>	54
<i>Obrázek 14: Osobní zkušenost respondentů s korupčním jednáním (vlastní zpracování).....</i>	55
<i>Obrázek 15: Možnosti nahlášení korupčního jednání (vlastní zpracování)</i>	55
<i>Obrázek 16: Jednání respondentů v případě setkání se s korupčním jednáním na pracovišti (vlastní zpracování)</i>	56
<i>Obrázek 17: Znalost respondentů současných protikorupčních nástrojů na národní úrovni v ČR (vlastní zpracování).....</i>	57
<i>Obrázek 18: Povědomí respondentů o protikorupčních nástrojích na úrovni Zlínského kraje (vlastní zpracování)</i>	58
<i>Obrázek 19: Povědomí respondentů o protikorupčních opatřeních na úrovni města Holešov (vlastní zpracování)</i>	59
<i>Obrázek 20: Názor respondentů na eliminaci korupce (vlastní zpracování)</i>	60
<i>Obrázek 21: Názor respondentů na zvýšení sankcí za korupční trestné činy (vlastní zpracování)</i>	60
<i>Obrázek 22: Názor respondentů na potřebnost protikorupčních nástrojů (vlastní zpracování)</i>	61

<i>Obrázek 23: Názor respondentů na tvrzení, že pohlaví nemá vliv na skutečnost, zda se osoba stane obětí korupčního jednání (vlastní zpracování)</i>	<i>62</i>
<i>Obrázek 24: Názor respondentů na tvrzení, že přijetí drobného věcného daru není korupčním jednáním (vlastní zpracování)</i>	<i>63</i>
<i>Obrázek 25: Názor respondentů na tezi, že v ČR se vnucují lidem úplatky i bez vyžadování (vlastní zpracování)</i>	<i>64</i>
<i>Obrázek 26: Vývoj hodnot CPI v ČR a ostatních státech V4 (2013-2018), (Vlastní zpracování)</i>	<i>96</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Přehled počtu obžalovaných a odsouzených osob dle vybraných paragrafů TrZ vybraných trestných činů v ČR (Vláda ČR, 2017, s. 21-22, vlastní zpracování)</i>	<i>24</i>
<i>Tabulka 2: Zajištěné hodnoty v trestním řízení (v Kč), (NCOZ SKPV, 2018, s. 8, vlastní zpracování)</i>	<i>28</i>
<i>Tabulka 3: Umístění ČR v žebříčku CPI v letech 2014-2017 (TI, 2014-2017, vlastní zpracování)</i>	<i>37</i>
<i>Tabulka 4: Přehled možných rizik u jednotlivých opatření (vlastní zpracování)</i>	<i>70</i>
<i>Tabulka 5: Komparace finanční a časové náročnosti opatření (vlastní zpracování)</i>	<i>71</i>
<i>Tabulka 6: Umístění ČR a vybraných států v žebříčku Indexu vnímání korupce v letech 2014-2017 (TI, 2014-2017, vlastní zpracování)</i>	<i>96</i>
<i>Tabulka 7: Zajištěné hodnoty v trestním řízení (v Kč), (NCOZ SKPV, 2018, s. 8, vlastní zpracování)</i>	<i>99</i>

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I	KODEX ETIKY ZAMĚSTNANCŮ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ
PŘÍLOHA P II	ROZHOVOR 1, ROZHOVOR 2
PŘÍLOHA P III	NÁVRH OBSAHU BROŽURY
PŘÍLOHA P IV	KATEGORIE VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ZADANÝCH MĚSTEM

PŘÍLOHA P I:**K o d e x
etiky zaměstnanců ve veřejné správě****Preamble**

Základními hodnotami, které má každý zaměstnanec veřejné správy ctít a vytvářet tak základ pro vybudování a udržení důvěry veřejnosti, jsou zákonnost při rozhodování a rovný přístup ke všem fyzickým i právnickým osobám. Zaměstnanec veřejné správy má zájem na efektivním výkonu veřejné správy, a proto si dalším vzděláváním prohlubuje svoji odbornost.

Účelem Kodexu je podporovat žádoucí standardy chování zaměstnanců ve veřejné správě a informovat veřejnost o chování, jež je oprávněna od zaměstnanců ve veřejné správě očekávat.

**Článek 1
Základní ustanovení**

1. Kodex je doporučením pro zaměstnance správních úřadů a pro zaměstnance územních samosprávných celků (dále jen „zaměstnanec“).
2. Zaměstnanec vykonává svou práci ve shodě s Ústavou České republiky, zákony a dalšími právními předpisy a zároveň činí vše nezbytné pro to, aby jednal v souladu s ustanoveními Kodexu.

**Článek 2
Obecné zásady**

1. Výkon veřejné správy je službou veřejnosti, zaměstnanec ji vykonává na vysoké odborné úrovni, kterou si studiem průběžně prohlubuje, s nejvyšší mírou slušnosti, porozumění a ochoty a bez jakýchkoli předsudků.
2. Zaměstnanec jedná korektně s ostatními zaměstnanci úřadu i se zaměstnanci jiných úřadů veřejné správy.
3. Zaměstnanec činí rozhodnutí a řeší záležitosti objektivně na základě jejich skutkové podstaty, přihlížející pouze k právně relevantním skutečnostem, a bez zbytečných průtahů. Nejedná svévolně k újmě jakékoliv osoby, skupiny osob nebo orgánu či složky právnické osoby, ale naopak prosazuje práva a oprávněné zájmy občanů.

**Článek 3
Střet zájmů**

1. Zaměstnanec nepřipustí, aby došlo ke střetu jeho soukromého zájmu s jeho postavením jako zaměstnance ve veřejné správě. Soukromý zájem zahrnuje jakoukoliv výhodu pro něj, jeho rodinu, blízké a příbuzné osoby a právnické nebo fyzické osoby, se kterými měl nebo má obchodní nebo politické vztahy.
2. Zaměstnanec se neúčastní žádné činnosti, která se neslučuje s řádným výkonem jeho pracovních povinností nebo tento výkon omezuje.
3. Pokud si není zaměstnanec jist, zda jde o činnost slučitelnou s jeho podílem na výkonu veřejné správy, projedná záležitost se svým nadřízeným.

**Článek 4
Politická nebo veřejná činnost**

1. Zaměstnanec jedná při výkonu veřejné správy politicky nestranným způsobem.

2. Zaměstnanec nebude vykonávat takovou politickou nebo veřejnou činnost, která by mohla narušit důvěru občanů v jeho schopnost nestranně vykonávat své služební povinnosti.

Článek 5

Dary a jiné nabídky

1. Zaměstnanec nevyžaduje ani nepřijímá dary, služby, laskavosti, ani žádná jiná zvýhodnění, která by mohla ovlivnit nebo zdánlivě ovlivnit rozhodování ve věci, narušit profesionální přístup k věci, nebo která by bylo možno považovat za odměnu za práci, která je jeho povinností.
2. Zaměstnanec nedovolí, aby se v souvislosti se svým zaměstnáním ve veřejné správě dostal do postavení, ve kterém je zavázán oplatit prokázanou laskavost, nebo které jej činí přístupným nepatřičnému vlivu jiných osob.
3. Pokud je zaměstnanci v souvislosti s jeho zaměstnáním ve veřejné správě nabídnuta jakákoli výhoda, odmítne ji a o nabídnuté výhodě informuje svého nadřízeného.
4. Zaměstnanec se v soukromém životě vyhýbá takovým činnostem, chování a jednání, které by mohlo snížit důvěru ve veřejnou správu v očích veřejnosti, nebo dokonce zavdat příčinu k vydírání zaměstnance v důsledku jeho jednání v rozporu s právními předpisy nebo etickými normami.

Článek 6

Zneužití úředního postavení

1. Zaměstnanec nevyužívá výhody vyplývající z jeho postavení, ani informace získané při výkonu veřejné správy pro svůj soukromý zájem. Je jeho povinností vyhnout se konfliktům zájmů i předcházet takovým situacím, které mohou podezření z konfliktu zájmů vyvolat.
2. Zaměstnanec nenabízí ani neposkytuje žádnou výhodu jakýmkoliv způsobem spojenou s jeho postavením ve veřejné správě, pokud to zákon neumožňuje.
3. Zaměstnanec neuvádí vědomě v omyl ani veřejnost ani ostatní zaměstnance v úřadu.
4. S informacemi získanými při výkonu veřejné správy zaměstnanec nakládá s potřebnou důvěrností a poskytuje jim příslušnou ochranu. Přihlíží přitom náležitě k právu veřejnosti na přístup k informacím v rozsahu daném příslušnými zákony.

Článek 7

Oznámení nepřípustné činnosti

1. Zaměstnanec vynakládá veškeré úsilí, aby zajistil maximálně efektivní a ekonomické spravování a využívání finančních zdrojů, zařízení a služeb, které mu byly svěřeny. V případě, že zjistí ztrátu nebo újmu na majetku ve státním vlastnictví nebo na majetku ve vlastnictví územních samosprávných celků, podvodné či korupční jednání, oznámí tuto skutečnost nadřízenému vedoucímu zaměstnanci, popřípadě příslušnému orgánu činnému v trestním řízení.
2. V případě, že je zaměstnanec požádán, aby jednal v rozporu s právní úpravou, nebo způsobem, který představuje možnost zneužití úřední moci, odmítne takové jednání a oznámí tuto skutečnost svému nadřízenému.

PŘÍLOHA P II:**ROZHOVOR 1**

1. Pro jaké cílové skupiny je školení v oblasti korupce a etiky určeno?
2. Jaká je obsahová náplň školení?
3. Byla by možnost konání školení přímo na úřadu v Holešově?
4. Jak moc časově náročné by školení bylo? Kolik hodin by to trvalo?
5. Kolik by stála realizace protikorupčního školení včetně lektora?

ROZHOVOR 2

1. Odkud jsou získávány finanční prostředky na financování vzdělávání?
2. Kolik činí každoročně vymezená částka určená přímo na vzdělávání zaměstnanců?
3. Je částka určená na vzdělání konstantní nebo se rok od roku liší?
4. Z jaké položky municipálního rozpočtu jdou výdaje na:
 - a. vzdělávání (kurzy, školení, semináře, brožury, příručky, apod.)
 - b. přepravu lektora
 - c. přepravu zaměstnanců
 - d. pronájem školících prostor
5. Pokud by měl úřad zájem o realizaci vzdělávacích aktivit (např. školení), musela by proběhnout veřejná soutěž?

PŘÍLOHA P III: NÁVRH OBSAHU BROŽURY

1) Vymezení korupce a souvisejících pojmů

Co je korupce?

Pojem korupce jako takový není v českém právním řádu jednoznačně definován. Existuje však obrovské množství definic, které se snaží ho alespoň z části vystihnout, jako např.:

„Chování, které se z důvodů dosahování soukromých (osobních, rodinných, úzce skupinových) finančních anebo statkových zisků odchyľuje od formálních povinností vyplývajících z veřejné role anebo přestupuje normy proti výkonu určitého typu soukromého vlivu.“ Jedná se o klasickou a nejrozšířenější definici korupce. (Frič, 1999, s. 13-14)

Úplatkářství

Prvním zásadním pojmem je úplatkářství, které však bývá mylně ztotožňováno s pojmem korupce. Pro upřesnění úplatkářství je jednou z forem korupce, která má i rámec protiprávního jednání na rozdíl od většiny ostatních forem korupce. Naplňuje tedy znaky skutkové podstaty konkrétního trestného činu úplatkářství. Zjednodušeně řečeno úplatkářství je užší vymezení korupčního jednání. (Chmelík, 2003, s. 11)

Nepotismus

Nepotismus pochází z italského „*nepos*“, což v překladu znamená vnuk, synovec. Jedná se o uplatňování vlivu na společenské struktury, prostřednictvím prosazování příbuzného nebo oblíbeného jedince do významných pozic. (Petrovský, 2007, s. 19)

Klientelismus

Klientelismus pochází z latinského slova „*cliens*“, což v překladu znamená poslušný. Klientelismus je zjednodušeně řečeno, neformální sociální instituce založená na vztahu osobní vzájemné závislosti zpravidla dvou subjektů, kteří jsou většinou navzájem mocensky zcela nesrovnatelní. (Petrovský, 2007, s. 19)

Whistleblowing

Podle definice Transparency International whistleblower je „*oznamovatel bývalý nebo stávající zaměstnanec, který je na svém pracovišti svědkem závažných nelegitímních, neetických nebo nezákonných praktik, prováděných se souhlasem nadřízených, a informuje*

o nich osoby nebo instituce, které mohou sjednat nápravu.“ (Transparency International- Česká republika, ©2011)

2) Kam oznámit korupci

Podle **etického kodexu zavedeného na Městském úřadu v Holešově** (Článek 7- Oznámení nepřipustné činnosti):

1. *„Zaměstnanec vynakládá veškeré úsilí, aby zajistil maximálně efektivní a ekonomické spravování a využívání finančních zdrojů, zařízení a služeb, které mu byly svěřeny. V případě, že zjistí ztrátu, nebo újmu na majetku ve státním vlastnictví, nebo na majetku ve vlastnictví územních samosprávných celků, podvodné či korupční jednání, **oznámí tuto skutečnost nadřízenému vedoucímu zaměstnanci, popřípadě příslušnému orgánu činnému v trestním řízení.**“*
2. *„V případě, že je zaměstnanec požádán, aby jednal v rozporu s právní úpravou, nebo způsobem, který představuje možnost zneužití úřední moci, **odmítne takové jednání a oznámí tuto skutečnost svému nadřízenému.**“*

(Městský úřad Holešov, 2012)

3) Případy, kdy občan nemusí oznamovat korupci

Existují i výjimky, kdy nejsme povinni oznamovat korupční jednání:

1. Pokud se občan o korupci dozvěděl **nehodnověrným způsobem a má pouze nepřesné informace nebo náznaky.** (př. z novin, z doslechu apod.)
2. Pokud by občan oznámením korupce **vystavil sebe nebo své blízké trestnímu stíhání či jiné závažné újmě** nebo **v případě, že by oznámením korupce ohrozil zdraví nebo život svůj či osoby blízké.**

(Ministerstvo vnitra ČR, 2018)

4) Podání trestního oznámení

Každý občan má právo podat trestní oznámení, ať už v písemné formě či ústní. Pokud policista odmítá přijmout toto oznámení, přestože se jedná o jeho zákonnou povinnost, podejte oznámení na Inspekci Policie ČR. **Při podání trestního oznámení máte právo Policii ČR požádat o informace týkající se následovného postupu při řešení případu. Policie má pak povinnost do měsíce Vám tyto informace poskytnout.** (Ministerstvo vnitra ČR, 2018)

5) Užitečné kontakty

Pozn.: Je nutné si všimnout, zda konkrétní možnost není určena výhradně pro určitý typ oznámení.

Protikorupční linka při podezření na korupční jednání u zaměstnanců v orgánech Finanční správy:

Tel.: + 420 296 854 440

e-mail: korupce@fs.mfcr.cz

(Finanční správa, ©2013-2017)

Krajské ředitelství policie Zlínského kraje

Tel.: +420 974 661 111

e-mail: krpz.kr.sekretariat@pcr.cz

(Policie ČR, ©2018)

Právní a protikorupční poradna Oživení:

tel: +420 257 531 983

e-mail: poradna@oziveni.cz

Software: GlobaLeaks

(Oživení, ©2016)

Právní poradna Transparency International ČR:

Tel.: 420 224 240 896

Email: poradna@transparency.cz

(Transparency International, ©2013)

Oznámení podezření ze špatného hospodaření na útvarech Policie ČR, střetů zájmů policistů nebo jiné podezřelé aktivity (formou zabezpečeného formuláře) na odkazu:

<http://www.protikorupcni-linka.cz/cs/Statni-sektor/Policie-Ceske-republiky/>

(CERD SYSTEM)

Některé nezávislé anonymní protikorupční aplikace:

Bezprotekce.cz

Protikorupcnilinka.cz (CERD SYSTEM)

Protikorupční linka Ministerstva financí při podezření z korupčního jednání na Ministerstvu financí a jeho podřízených organizací:

Tel.: 257 043 800

e-mail: korupce@mfcf.cz

(Ministerstvo financí ČR, ©2017)

6) Situace v České republice

V porovnání s ostatními členskými zeměmi EU si ČR v roce **2016** zanedbatelně polepšila, umístila se **19.** v pořadí. **Evropský průměr** však činí **65** ze 100 možných, čehož Česká republika nedosahuje. **V roce 2016 se ČR spolu s Kypr a Maltou umístila v žebříčku na 47. místě** z celkových 176 hodnocených zemí světa, s **Indexem vnímání korupce 55.** **Došlo k jednoznačnému propadu oproti roku 2015**, kdy se Česká republika umístila o 10 příček výše (**37. místo, Index vnímání korupce: 56**). (Transparency International-ČR, ©2016)

Index vnímání korupce = index, který seřazuje země dle stupně vnímání korupce ve veřejné správě s využitím stupnice od 0 do 100. (0 => vysoká míra korupce v zemi, 100 => země téměř bez výskytu korupce). (Transparency International-ČR, ©2017)

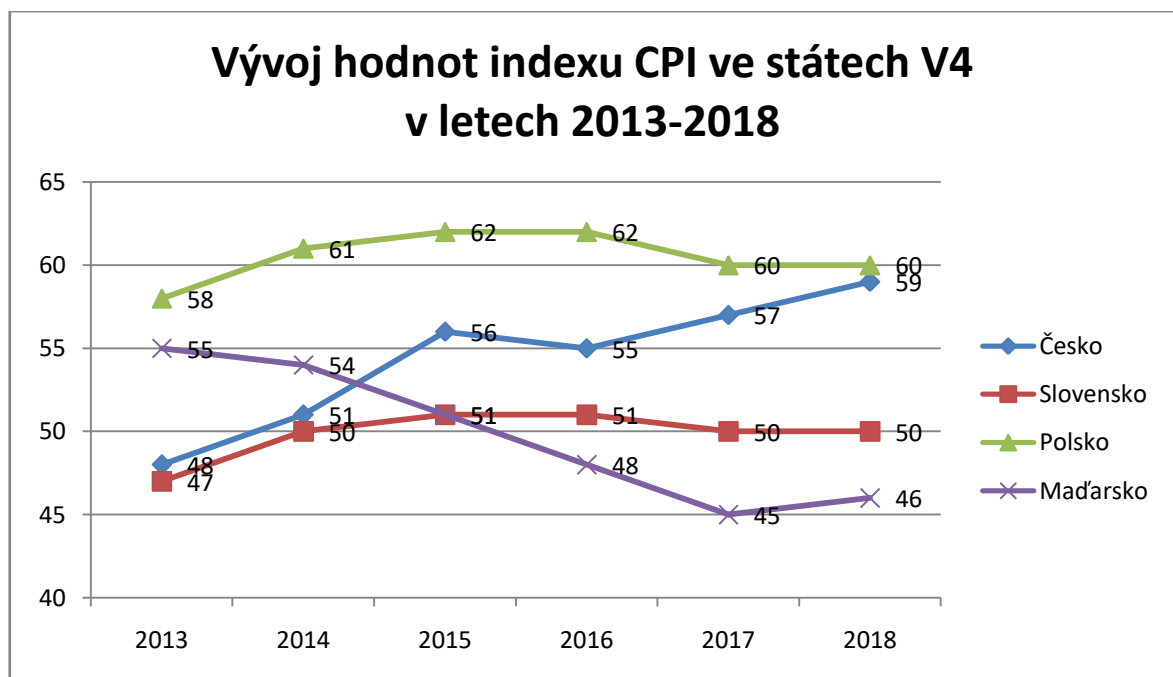
Jak je možné, že pouhý rozdíl 1 bodu srazil ČR o 10 příček dolů?

Organizace Transparency International uvádí 3 důvody:

- státy s podobným bodovým hodnocením jako ČR si udržely vzestupnou tendenci (vytlačily ČR a ta si rostoucí trend z let 2013-2015 neudržela),
- postupy soudní moci nenavázaly na rozbití klientelistických systémů a inovace v legislativě mají řadu mezer, nebo pokulhává jejich uplatnění (př. zákon o financování politických stran),
- příznaky state capture - privatizace veřejného zájmu (v takovém případě k porušování zákona ani nedochází, jelikož vlivné skupiny kontrolují i příslušnou legislativu). (Transparency International-ČR, ©2016)

Tabulka 6: Umístění ČR a vybraných států v žebříčku Indexu vnímání korupce v letech 2014-2017 (TI, 2014-2017, vlastní zpracování)

	2014 (177 zemí)		2015 (168 zemí)		2016 (176 zemí)		2017 (180 zemí)	
	Hodnota	Pořadí	Hodnota	Hodnota	Hodnota	Pořadí	Hodnota	Pořadí
ČR	51	53	56	57	57	47	57	42
Slovensko	50	54	51	50	50	54	50	54
Polsko	61	35	62	60	60	29	60	36
Maďarsko	54	47	51	45	45	57	45	66

Obrázek 26: Vývoj hodnot CPI v ČR a ostatních státech V4 (2013-2018), (Vlastní zpracování)

V porovnání s ostatními státy v jednotlivých letech si ČR vedla nejlépe v roce 2018, kdy dosáhla po Polsku druhé nejvyšší hodnoty 59. Lze vysledovat rostoucí trend od roku 2013 do roku 2015. V roce 2017 si ČR oproti předešlému roku polepšila, což může být důsledkem sběru dat pro rok 2017, v průběhu let 2016 a 2017. Dle publikace společnosti TI zlepšuje své skóre. Nicméně nedávné události související s předsedou vlády a jeho obviněním ze střetu zájmů, svědčí o něčem jiném. Berlínský sekretariát TI proto označil Českou republiku jako stát, který je zapotřebí pozorovat. (TI, ©2018).

7) Protikorupční opatření v ČR na celostátní úrovni

Nástroje vlády

- **Vládní koncepce**

Koncepce je hlavním koncepčním materiálem v oblasti tvorby protikorupční politiky vlády. Reflektuje platné mezinárodní závazky České republiky. Jejím cílem je definovat hranice vládní politiky v boji proti korupci, stanovit účinné nástroje a formulovat obsah akčních plánů. (Vláda ČR, ©2013-2016) **Koncepce boje s korupcí na léta 2018 až 2020** si nově klade za cíl pravidelně kumulovat data o korupci, sestavit metodiku sběru a nastavit indikátory. Vláda plánuje zrealizovat i sociologické šetření za účelem zmapování míry korupce v sektorech. (Úřad vlády ČR, 2018)

- **Akční plán boje s korupcí na rok 2019**

Jedná se o klíčový nástroj vlády v boji proti korupci. Akční plán boje s korupcí na rok 2019 je první akční plán koaliční vlády. Obsahuje opatření nelegislativního a legislativního charakteru. Jsou zde stanoveny **4 vládní priority a v rámci nich plánovaná opatření**.

Mezi opatření **výkonné a nezávislé legislativy** patří stejně jako minulý rok monitoring úrovně RIPP a případná aktualizace. Dalším opatřením je kumulace dat a tvoření sektorových analýz korupce v oblastech energetiky, exekucí, telekomunikací i dopravy. Významnými body jsou pokračování v aktivitě pracovní skupiny k protikorupčnímu vzdělávání, věcný záměr energetického zákona a zákona o zdravotních pojišťovnách. Následné opatření souvisí s navýšením personálních a materiálních kapacit v oblasti hospodářské trestné činnosti včetně korupce a kooperace států při postihu. V neposlední řadě předložení návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů a zákona, kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů (např. zavedení dvouinstančního kárného řízení, striktnější právní úprava činnosti soudců).

V rámci priority **transparentnosti veřejného sektoru a otevřeného přístupu k informacím** se jedná např. o pokračování v legislativním procesu zákona o lobbování. Dále se zavádí související opatření, kterým je tzv. lobbistická stopa umožňující identifikaci lobbistických kontaktů u konkrétních předpisů. Následným opatřením je změna v zákoně č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, týkající se snížení hranice hodnoty daru a oznamovací povinnosti veřejných funkcionářů a návrh zákona, kterým se mění zákon

č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Mimo jiné jsou zde opatření týkající se plnění závazků v Akčním plánu Partnerství pro otevřené vládnutí 2018-2020, jako zpřístupnění rozhodnutí nižších soudů a otevřených dat o školských zařízeních a vzdělávání.

Mezi protikorupční opatření plánovaná prostřednictvím třetí priority **hospodárného nakládání s majetkem státu**, nutno zařadit zpeněžování majetku státu průhledným způsobem, zejména formou veřejné dražby, minimalizování veřejných zakázek zadávaných bez uveřejnění a návrh věcného záměru stavebního zákona. Bude se pokračovat v legislativním procesu např. u novely zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a dále se budou konat veřejné konzultace ke zhodnocení působení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

V rámci poslední vládní priority, kterou je **rozvoj občanské společnosti**, je v akčním plánu uvedeno na základě mezinárodních doporučení předložení návrhu zákona o ochraně oznamovatelů (tzv. whistleblowerů). Téma je aktuální i v EU, kde se projednává návrh směrnice o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie. Dalším opatřením je pořádání prezentací seznamující širokou veřejnost s výsledky boje s korupcí.

(Úřad vlády ČR, ©2019)

- **Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP) na období let 2018 až 2020**

Rozebírá zejména závazky pro dané období a jejich přínosy pro společnost. Realizuje Agendu pro udržitelný rozvoj 2030 a sleduje dosažení úkolů jako např.: „16.5 Podstatně omezit korupci a úplatkářství ve všech formách“ a „16.6 Vytvořit účinné, odpovědné a transparentní instituce na všech úrovních“. Mezi výzvy OGP patří zlepšení veřejných služeb, zvýšení veřejné integrity a hospodárnější nakládání s veřejnými zdroji. (Úřad vlády ČR, 2018)

- **Východiska pro vytvoření protikorupčního strategického dokumentu ČR pro období po roce 2017**

Tento podkladový analytický materiál připravil Úřad vlády ČR. Dokument má vládě pomoci k rychlejší orientaci v aktuální situaci v oblasti boje s korupcí, z něhož bude následně vycházet při tvorbě střednědobého protikorupčního strategického dokumentu. (Úřad vlády ČR, 2017)

S účinností od 1. 1. 2019 byla agenda boje s korupcí převedena z Úřadu vlády ČR na Ministerstvo spravedlnosti! Odpovědnost za plnění úkolů v dané oblasti se přenesla na ministra spravedlnosti. (Ministerstvo spravedlnosti, ©2019)

Další nástroje využívané na národní úrovni v ČR

- **Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (NCOZ SKPV)**

NCOZ SKPV se nyní skládá z 5 sekcí. Mezi nejčastější případy řešené v posledních letech patří kauzy rozsáhlých veřejných zakázek spojených s korupcí a insolvenční delikty. Korupce spadá do kompetence Sekce závažné hospodářské trestné činnosti a korupce NCOZ SKPV. Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV vznikla dne 1. 8. 2016 sloučením dvou útvarů s celorepublikovou působností, kterými jsou Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV a Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV. (Policie ČR, ©2017)

Tabulka 7: Zajištěné hodnoty v trestním řízení (v Kč), (NCOZ SKPV, 2018, s. 8, vlastní zpracování)

	1. 8. 2016-31. 7. 2017	1. 8. 2017-31. 7. 2018
NCOZ SKPV	4 469 013 882	3 003 074 893
Krajská ředitelství policie Národní protidrogová centrála	2 931 372 016	3 253 156 544
Policie České republiky	7 400 385 898	6 256 231 437

Z tabulky 7 můžeme vidět, že NCOZ SKPV zajistilo v prvním roce své činnosti 60 % z celkově zajištěného majetku Policií ČR. Ve druhém roce své činnosti útvar zabezpečil 3 003 074 893 Kč (48 %) z celkových 6 256 231 437 Kč (100 %).

Důležitá opatření zřízená v České republice v roce 2017

- **Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí**

Úřad dohlíží nad hospodářstvím politických stran a hnutí. Dohled provádí prostřednictvím přezkumu výročních finančních zpráv, které mu strany předloží nebo prostřednictvím vlastní kontroly jejich hospodaření, kdy projedná správní delikty a ukládá za ně sankce. (Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, ©2017)

- **Centrální registr oznámení**

Ministerstvo spravedlnosti od 1. září zahájilo jeho oficiální provoz. Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, v platném znění ukládá veřejným funkcionářům na Centrálním registru

oznámení zveřejňovat své majetkové poměry, oznámení o činnostech, příjmech apod. Každý má právo do registru bezplatně nahlížet prostřednictvím veřejné datové sítě. (Prostějov, oficiální web města, ©2017)

Nevládní organizace

Je nutné zmínit činnost některých nevládních organizací v České republice zejména **Transparency International – Česká republika** a další jako například Oživení, Růžový panter apod. **Díky nim může být široká veřejnost informovaná o tom, jaký je stav korupce.** (Horník & Žufanová, 2014, s. 25)

- **Transparency International**

Nevládní nezisková organizace je součástí mezinárodní sítě nevládních organizací Transparency International, provádějících systematický monitoring korupce např. prostřednictvím měření Indexu vnímání korupce. **Upozorňuje** již v dlouhodobém časovém intervalu na nutnost přijmout priority protikorupční strategie, kterými jsou kvalitní zákony o úřednících, o financování politických stran či o státním zastupitelství. Stejnou důležitost přikládá i posílení kontroly hospodaření státních firem. (Transparency International-Česká republika, ©2012)

8) Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy

Současně platný Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy vydaný Ministerstvem vnitra byl schválen usnesením vlády ze dne 9. 5. 2012, čímž se zároveň zrušil Kodex etiky zaměstnanců ve veřejné správě schválený v roce 2001. (Ministerstvo vnitra ČR, Poskytnutí informací na základě žádosti o informace ze dne 22. 6. 2014, s. 1-3)

Kodex etiky zaměstnanců ve veřejné správě

Tento doporučující dokument je **zaveden na Městském úřadu v Holešově** a vychází ze vzorového kodexu vydaného Ministerstvem vnitra z roku 2012. Obsahuje preambuli a 7 článků. Klade důraz na slušnost, rovný přístup ke všem, nestrannost, odborný rozvoj zaměstnanců, apod. **Článek 5** se zaměřuje na **dary a jiné nabídky**. Zaměstnanec nepřijímá a ani nevyžaduje dary, služby, laskavosti, ani žádná jiná zvýhodnění, která by mohla ovlivnit nebo jen zdánlivě ovlivnit rozhodování ve věci či narušit profesionální přístup k věci. Zároveň se nesmí dostat v souvislosti s jeho prací do postavení, ve kterém by se zavazoval nějakým způsobem oplácet prokázanou laskavost. (Městský úřad Holešov, 2012)

Hlavní úkoly etického kodexu:

- preventivní nástroj v boji proti korupci, jelikož přispívá k tvorbě prostředí zabraňujícímu vzniku korupční jednání a střetu zájmů,
- zjednodušený návod k čestnému jednání a nasměrování k dodržování zásad,
- kodex jako zdroj veřejného hodnocení (reflexe ze strany veřejnosti),
- socializační a vzdělávací funkce.

Dále by měl kodex odradit od neetického jednání (monitoring), zvýšit renomé instituce, zabránit oslabení moci členů organizace z vnějšku a napomáhat řešení sporů a konfliktů zejména uvnitř mezi členy samotné organizace. (Vymětal, 2008)

Aby byla zajištěna **účinnost kodexu**, měl by zahrnovat několik zásad. Mezi tyto zásady patří srozumitelnost, sdělitelnost, specifičnost, aktuálnost a vynutitelnost. **Pokud postrádá prvky vynutitelnosti, nemůže být kodex funkční.** (TI-ČR, ©2005)

9) Protikorupční opatření v ČR na krajské úrovni

Vybraná opatření zřízená ve Zlínském kraji

Protikorupční opatření jsou na úrovni Zlínského kraje ve smyslu zákona č. 129/2000 Sb. o krajích, zřízena jako nedílná součást vnitřních norem kraje, nastavujících pravidla a procesy fungování kraje. Těmito vnitřními normami jsou směrnice, příkazy ředitele Krajského úřadu, statuty a jednací řády. (Krajský úřad ve Zlíně, Odpověď na žádost o informace ze dne 16. 2. 2018)

Zlínský kraj v oblasti **kontroly nakládání s finančními prostředky** kraje má zavedenou směrnici o kontrolním systému kraje, která stanovuje pravidla pro výkon všech typů kontrol, vymezuje pravomoci i povinnosti kontrolních pracovníků a dalších pověřených zaměstnanců, kontrolovaných osob, jejich vzájemné vztahy a jednotné postupy pro výkon kontrolních činností zaměstnanci kraje. Je také zaveden útvar interního auditu, jehož výkon je v souladu s Mezinárodními standardy pro profesní praxi interního auditu.

Kontrolní systém v konečném důsledku zajišťuje kontrolu plnění všech protikorupčních opatření kraje v jednotlivých oblastech. Informace o výsledcích kontrol jsou zveřejňovány na stránkách kraje.

Mezi další opatření Zlínského kraje **ve vztahu k jednotlivcům – úředníkům a členům volených orgánů kraje** patří kromě organizačního a pracovního řádu Krajského úřadu

i Etický kodex zaměstnanců Zlínského kraje. Zlínský kraj přijal Etický kodex zaměstnanců Zlínského kraje zařazených do Krajského úřadu, účinný od r. 2005, vydaný samotným ředitelem Krajského úřadu. Obsahuje 9 zásad. Zaměstnanci úřadu a úředníci jsou povinni tento dokument dodržovat.

Mezi opatření aplikovaná v oblasti **příjmu a vyřizování relevantních podnětů** se řadí pravidla přijatá krajem pro nakládání s podněty či stížnostmi, týkajícími se podezření na korupční jednání, která jsou zakotvena ve směrnici. Ve směrnici je stanoven způsob vyřizování stížností na možné korupční jednání zaměstnanců kraje nebo členů orgánů kraje a postup při vyřizování upozornění na podezření z korupčního jednání.

Co naopak NENÍ zřízeno?

- Etický kodex zastupitele,
- specializovaný útvar na Krajském úřadu pro boj proti korupci,
- speciální kanál jako např. protikorupční linka či protikorupční portál na Krajském úřadu pro příjem podnětů,
- systém povinného školení v oblasti protikorupčních strategií také nemá Zlínský kraj zaveden.

(Krajský úřad ve Zlíně, Odpověď na žádost o informace ze dne 16. 2. 2018)

- **Protikorupční strategie - metodická podpora pro Zlínský kraj**

Na úrovni Zlínského kraje nutno zmínit dokument s názvem Protikorupční strategie - metodická podpora pro Zlínský kraj, který vznikl v rámci projektu „*Metodická podpora protikorupčních aktivit krajů*“ a vychází z analýzy současného stavu a komparativní studie. Cílem je podpořit kraje v zavádění protikorupčních opatření prostřednictvím strategií. Dokument vymezuje konkrétní protikorupční opatření ve Zlínském kraji a také analyzuje všemožná korupční rizika, která následně vyhodnocuje. **Souhrnný dokument**, který by vypracoval Krajský úřad Zlínského kraje, zabývající se protikorupčními opatřeními, **není zpracován**. Základní protikorupční strategie je implementována zejména do vnitřních norem kraje a dalších dokumentů. (Asociace krajů ČR, ©2013)

10) Protikorupční opatření v ČR na municipální úrovni

Opatření zřízená ve vybrané obci

- **Protikorupční schránka**

Ve městě Holešov je zřízen protikorupční nástroj, kterým je protikorupční schránka, která slouží k anonymnímu sběru podnětů a připomínek. Podněty jsou následně interně prošetřeny. Schránka byla pořízena z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a rozpočtu města Holešova v rámci projektu: „*Nástroje strategického řízení.*“ (Holešov, oficiální portál města, ©2019)

- **Oddělení NCOZ SKPV v Holešově**

Oddělení, které bylo součástí Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, náleží v současnosti pod NCOZ SKPV expozituru Olomouc. Pracoviště je stále činné. Zprávy o činnosti za oddělení Holešov nebyly souhrnně zpracovány. Za rok 2015 bylo ve spisech na pracovišti Holešov Útvar odhalování korupce a finanční kriminality obviněno 19 osob, z nichž 3 byly právnické osoby. Zajištěné hodnoty v rámci trestního řízení ve spisech vedených na daném pracovišti za rok 2015 byly nevyplacené peníze z Finančního úřadu ve výši 180 mil. Kč. Byly zajištěny i nemovitosti v přesně nezjištěné hodnotě.

Oddělení, jenž bylo součástí Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, bylo od 1. 1. 2017 převedeno pod novou expozituru Olomouc v rámci NCOZ SKPV. Pracoviště je stále činné, ale zprávy o jeho činnosti pouze za oddělení Holešov také nebyly zpracovány.

(NCOZ SKPV, Odpověď na žádost o informace ze dne 12. 2. 2018)

PŘÍLOHA P IV: KATEGORIE VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ZADANÝCH MĚSTEM

KATEGORIE VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ZADANÝCH MĚSTEM – platné od 7.2.2019

Kategorie VZ	Výše bud. fin. závazku bez DPH (v Kč):	Druh VZ malého rozsahu	Způsob zadání	Schválení zadávacího řízení	Zveřejnění na stránkách nebo na profilu zadavatele	Komise pro otevření obálek a hodnocení	Lhůta pro podání nabídek	Výsledek ZŘ určuje	Obj. nebo sml. (zváží VO) podepisuje
I.	od 1 Kč	na dod.	průzkum situace na trhu	v pravomoci VO	nezveřejňuje se	není stanovena	není stanovena	VO	VO
	< 50 000 Kč	a služby na stavení práce							
II.	od 1 Kč	na dod. a služby	průzkum trhu, písemná nebo e-mailová výzva (min. 3 nabídky)	v pravomoci VO	nezveřejňuje se	není stanovena	není stanovena	VO	s nebo MS
	od 50 000 Kč	na stav.							
	< 200 000 Kč	na stav. práce							
	od 200 000 Kč < 600.000 Kč	na stav. práce							
III.	Od 200 000 Kč < 600 000 Kč	na dod. a služby	písemná nebo e-mailová výzva (min. 3 nabídky)	MS nebo S	nezveřejňuje se	není stanovena	není stanovena	RM	S+MS
	Od 600 000 Kč < 2 000 000 Kč	na stav. práce							
	od 600 000 Kč < 2 000 000 Kč	na dod. a služby							
IV.	od 2.000.000 Kč < 6 000 000 Kč	na stav. práce	zveřejnění na internetu	RM	zahájení ZŘ a dokumentace o VZ na internetu	min. 5 členná jmenovaná RM	Min. 7 dnů	RM	S + MS
	< 2 000 000 Kč	na stav. práce							

Použité zkratky:
 VZ veřejné zakázky
 VO vedoucí odboru
 ZŘ zadávací řízení
 RM Rada města
 S Starosta
 MS Místostarosta

.....
 Starosta města